

ÖZEL GÜVENLİK HUKUKU VE KİŞİ HAKLARI

1.ÖZEL GÜVENLİĞİN ANLAMI VE KAPSAMI

Devletin temel görevi vatandaşların huzur ve güveninin temini ile can ve mal emniyetinin sağlanmasıdır. Devlet bu sorumluluğu genel emniyet ve asayiş hizmetleri çerçevesinde genel kolluk kuvvetleri aracılığı ile yerine getirmektedir.

Özel Güvenlik suçların çeşitlenerek çoğalması sonucu devletin toplumun tüm kesimlerine sunduğu kamu güvenliğinde zaafı yaşanması üzerine, kamu güvenliğini tamamlayıcı olarak 1981 yılında **2495 Sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşlarının Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunla** başlatmıştır.

2495 Sayılı Kanun özel güvenlik hizmetlerinin temelini oluşturmıştır.

SORU 26.06.2004 tarihinde resmi yürürlüğe giren **5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun** ile özel güvenlik hizmeti sunulan alan genişlemiş ve önceki yasada bulunmayan yeni düzenlemelere yer verilmiştir.

Özel güvenlik görevlilerinin güvenlik hizmetlerinde kullanılmasındaki temel amaç güvenlik ihtiyacını toplumun her kesimine ulaştırmaktır.

5188 sayılı yasa ile birlikte 2495 sayılı yasa yürürlükten kalkmıştır. SORU

Kolluk kuvvetleri bağlı oldukları kanunlarına , yetkilerine, görev yerine ve zamanına göre ikiye ayrılır.

2005 tarihinde yürürlüğe giren **5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu** Adli kolluğu kurarak CMK. 164.md. kollukta yeni bir kavram ve uygulama başlatmıştır. Kolluk aşağıdaki gibi ikili bir ayrım arz etmektedir.

a) Adli Kolluk, Suça Müdahale Eden Kolluk görevlileridir. **SORU genel kolluk kimdir**

- Polis, * Jandarma, * Sahil Güvenlik komutanlığı ve , Gümrük Muhafaza

Teşkilatını ifade eder.

b) İdari (Önleyici)Kolluk , Önleyici Görev Yapan Kolluk Görevlileridir. **SORU özel kolluk**

- Özel Güvenlik Görevlileri, * Belediye Zabıtası, *Orman muhafaza Memurları,
- Köy korucuları * Köy bekçileri, *Kır bekçileri *Çiftçi malları koruma kolluğu

Adli Kolluk Yönetmeliği Md.6 ; Adli kolluk görevlileri , maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, Cumhuriyet savcısının emirleri doğrultusunda şüphelinin lehine veya aleyhine olan tüm delilleri, kanunda ön görülen koşullara uyarak toplamak, muhafaza altına almak ve bunları bir fezleke ile Cumhuriyet savcısına sunmakla yükümlüdür.

Ülkemizde genel asayiş ve güvenliğinden **İçişleri Bakanlığı** sorumludur.

ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİNE DAİR KANUN

Kanun Numarası : 5188

Kabul Tarihi : 10/6/2004

Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 26/6/2004 Sayı :25504

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, **kamu güvenliğini tamamlayıcı** mahiyetteki özel güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam Madde 2- Bu Kanun, özel güvenlik izninin verilmesine, bu hizmeti yerine getirecek kişi ve kuruluşların ruhsatlandırılmasına ve denetlenmesine ilişkin hususları kapsar.

ÖZEL GÜVENLİK İZİNİ

Madde 3- Kişilerin silahlı personel tarafından korunması, kurum ve kuruluşlar bünyesinde özel güvenlik birimi kurulması veya güvenlik hizmetinin şirketlere gördürülmesi **özel güvenlik komisyonunun kararı üzerine valinin iznine bağlıdır.**

Toplantı, konser, sahne gösterileri ve benzeri etkinliklerde; para veya değerli eşya nakli gibi geçici veya acil hallerde, komisyon kararı aranmaksızın, valilik tarafından özel güvenlik izni verilebilir. SORU

ÖZEL GÜVENLİK KOMİSYONU

Madde 4- Özel güvenlik komisyonu, bu Kanunda belirtilen özel güvenlikle ilgili kararları almak üzere **valinin görevlendireceği bir vali yardımcısının başkanlığında, il emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, ticaret odası başkanlığı, sanayi odası başkanlığı temsilcisinden oluşur. SORU** Sanayi odasının bulunmadığı illerde komisyona ticaret ve sanayi odası başkanlığının temsilcisi katılır. Özel güvenlik izni verilmesi ya da bu uygulamanın kaldırılması için başvuran kişi ya da kuruluşun temsilcisi ilgili komisyon toplantısına üye olarak katılır. **Komisyon, kararlarını oy çokluğu ile alır; oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır; çekimser oy kullanılamaz. SORU.**

FAALİYET İZNİ

Madde 5- Şirketlerin özel güvenlik alanında faaliyette bulunması İçişleri Bakanlığının iznine tâbidir. SORU Faaliyet izni verilebilmesi için şirket hisselerinin nama yazılı olması ve faaliyet alanının münhasıran koruma ve güvenlik hizmeti olması zorunludur. Özel güvenlik şirketleri, şubelerini bir ay içinde Bakanlığa ve ilgili valiliğe yazılı olarak; hisse devirlerini bir ay içinde Bakanlığa bildirirler.

Yabancı kişilerin özel güvenlik şirketi kurabilmesi ve yabancı şirketlerin Türkiye'de özel güvenlik hizmeti verebilmesi müteakibiyle esasına tâbidir. SORU

(Değişik fıkra: 2/1/2017 - KHK - 680/66 md.) **Kurucu, yönetici, eğitici ile şirket tüzel kişi ortağının yetkilendirdiği temsilcilerde de** 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (a), (d), ve (h) bentlerinde belirtilen şartlar aranır. Yöneticilerin ayrıca **lisans mezu olmaları** ve 14 üncü maddede belirtilen **özel güvenlik temel eğitimini başarıyla tamamlamış olmaları** gerekir.

MADDE 7- ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN YETKİLERİ ŞUNLARDIR: **SORU**

1.ARAMA

2.KİMLİK SORMA

3.YAKALAMA

4.EL KOYMA

5.EMANETE ALMA

6.ZOR KULLANMA

- a) Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.
- b) Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.
- c) (Değişik: 23/1/2008 – 5728/544 md.) Ceza Muhakemesi Kanununun 90 ıncı maddesine göre yakalama.
- d) (Değişik: 23/1/2008 – 5728/544 md.) Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama.
- e) Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme.
- f) Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme. **SORU**
- g) Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma.
- h) Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma.
- ı) Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama. **SORU önleme yakalaması**

SİLAH BULUNDURMA VE TAŞIMA YETKİSİ

Madde 8- Hangi koruma ve güvenlik hizmeti için ne miktar ve özellikte ateşli silah bulundurulabileceği komisyon tarafından belirlenir.

Ancak eğitim ve öğretim kurumlarında, sağlık tesislerinde, talih oyunları işletmelerinde, içkili yerlerde silahlı özel güvenlik görevlisi çalıştırılmasına izin verilmez. Özel güvenlik görevlileri, özel toplantılarda, spor müsabakalarında, sahne gösterileri ve benzeri etkinliklerde silahlı olarak görev yapamazlar. **SORU**

GÖREV ALANI

Madde 9- (Değişik birinci fıkra: 2/1/2017 - KHK - 680/68 md.) Özel güvenlik görevlileri 7 nci maddede sayılan yetkileri sadece görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilirler. **SORU**

SORU Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar.

İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para ve değerli eşya nakli ve cenaze töreni gibi güzergâh ifade eden durumlarda güzergâh boyu görev alanı sayılır. **SORU**

Görev alanı, zorunlu hallerde Komisyon kararıyla genişletilebilir. Kişi korumasında çalışan özel güvenlik görevlilerinin görev alanı; koruduğu kişi ile birlikte olduğunda ülke geneli, koruduğu kişi olmaksızın kişi koruma izni verilen ilin sınırlarıdır. **SORU**

Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıta ile yetkili genel kolluğa bildirilir; yakalanan kişi ve zapt edilen eşya genel kolluğa teslim edilir.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNDE ARANACAK ŞARTLAR **SORU**

Madde 10- Özel güvenlik görevlilerinde aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
- b) Silahsız olarak görev yapacaklar için en az sekiz yıllık ilköğretim veya ortaokul; silahlı olarak görev yapacaklar için en az lise veya dengi okul mezunu olmak. **SORU**
- c) 18 yaşını doldurmuş olmak. **SORU**
- d)1) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamak.

- 2) Affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, özel hayata ve hayatın gizli alanına ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde suçları, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık ve fuhuş suçlarından mahkûm olmamak.
- 3) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, özel hayata ve hayatın gizli alanına, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde suçlarından dolayı hakkında devam etmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bulunmamak.
- f) Görevin yapılmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı ile engelli bulunmamak.
- g) **özel güvenlik temel eğitimi başarıyla tamamlamış olmak. SORU**
- h) Güvenlik soruşturması olumlu olmak.

ÇALIŞMA İZNI

Madde 11- Özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edilecekler ile özel güvenlik şirketlerinde, alarm izleme merkezlerinde ve özel güvenlik eğitimi verecek kurumlarda kurucu ve/veya yönetici olarak çalışacaklar hakkında valilikçe güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.

Soruşturma sonucu olumlu olanlara, bu Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen özel güvenlik temel eğitimi başarıyla bitirmiş olmak şartıyla, valilikçe çalışma izni verilir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması bir ay içinde tamamlanır. SORU

Göreve başlayan özel güvenlik görevlileri işveren tarafından **onbeş gün** içinde valiliğe bildirilir. **SORU**

Yönetici veya özel güvenlik görevlisi olabilmek şartlarını taşımadığı veya bu şartlardan herhangi birini sonradan kaybettiği tespit edilenlerin kimliği iptal edilir

KİMLİK

Madde 12- Özel güvenlik görevlilerine valilikçe kimlik kartı verilir. Kimlik kartında görevlinin adı ve soyadı ile silahlı ya da silahsız olduğu belirtilir.

Kimlik kartı görev alanı ve süresi içerisinde herkes tarafından görülebilecek şekilde yakaya takılır. Üzerinde kimlik kartı olmayan özel güvenlik görevlileri Kanunun 7 nci maddesinde sayılan **yetkileri kullanamazlar. SORU**

Herhangi bir sebeple görevinden ayrılan özel güvenlik görevlileri işveren tarafından onbeş gün içinde valiliğe bildirilir. KİYAFET

Madde 13- Özel güvenlik görevlileri görev alanı içinde ve süresince üniforma giyerler. Görevin ve işyerinin özelliğinden dolayı gerekli görülen hallerde sivil kıyafetle görev yapılmasına komisyon izin verebilir. **SORU**

EĞİTİM

Madde 14- (Özel güvenlik temel eğitimi teorik ve pratik eğitim ile silah eğitiminden oluşmak üzere yüz yirmi ders saatinden; yenileme eğitimi altmış ders saatinden az olmamak üzere düzenlenir. Yükseköğretim kurumlarının güvenlikle ilgili fakülte ve meslek yüksek okullarından mezun olanlar ile fakülte veya meslek yüksek okullarının güvenlikle ilgili bölümlerinden mezun olanlarda silah eğitimi dışında özel güvenlik temel eğitimi şartı aranmaz. **SORU**

Genel kolluk kuvvetlerinden ve Milli İstihbarat Teşkilatından emekli olanlar ile en az beş yıl bu görevlerde çalıştıktan sonra kendi istekleriyle görevlerinden ayrılmış olanlarda, özel güvenlik temel eğitimi şartı ve Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen eğitim şartı aranmaz. **SORU**

Özel güvenlik eğitimi, ücreti karşılığında İçişleri Bakanlığınca verilebileceği gibi, Bakanlıktan faaliyet izni alan özel eğitim kurumlarınca da verilebilir. Yeterli bina, araç, gereç ve personel bulunması şartıyla özel güvenlik yenileme eğitimi, valiliğin izniyle güvenlik hizmetinin sağlandığı yerde verilebilir.

Özel güvenlik eğitimi verecek kurumların kurucu ve yöneticilerinde 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlar aranır.

TAZMİNAT SORU

Madde 15- Bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirirken yaralanan, engelli hâle gelen özel güvenlik görevlilerine veya ölen özel güvenlik görevlisinin kanunî mirasçılarına, iş sözleşmesinde veya toplu iş sözleşmesinde belirlenen miktar ve esaslar çerçevesinde tazminat ödenir. Ancak, genel hükümlere göre daha yüksek miktarda tazminat ödenmesin mahkemelerce hükmedilmesi halinde, iş sözleşmesine veya toplu iş sözleşmesine dayanılarak ödenen tutarlar mahsup edilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirirken yaralanan, engelli hâle gelen özel güvenlik görevlilerine veya ölen özel güvenlik görevlilerinin kanunî mirasçılarına; iş sözleşmesi, toplu iş sözleşmesi veya 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinde belirtilen tazminat miktarlarından hangisi yüksek ise o miktar ödenir.

Yasaklar Ve Ceza Hükümleri Görev Dışında Çalıştırma Yasağı

Madde 16- Özel güvenlik personeli, Kanunda belirtilen koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştırılmaz. **SORU**

GREV YASAĞI

Madde 17- Özel güvenlik personeli greve katılamaz. **SORU**

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA YASAĞI

Madde 18- Özel güvenlik görevlileri lokavt dolayısıyla işten uzaklaştırılmaz.

Suçlar ve cezalar(1)

Madde 19- Bu Kanunda öngörülen adli suçlar ve cezalar şunlardır:

- Bu Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen **özel güvenlik iznini almadan özel güvenlik görevlisi istihdam eden kişiler veya kuruluşların** yöneticileri üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- Bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen faaliyet iznini almadan özel güvenlik faaliyetinde bulunan şirketlerin kurucu ve yöneticilerine, bu Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen izni almadan özel güvenlik birimi oluşturan kurum ve kuruluşların yöneticileri, bu Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen **izni almadan özel güvenlik eğitimi veren kurum ve kuruluşların yöneticileri**, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu şekilde cezalandırılan kişiler, özel güvenlik şirketlerinde ve özel güvenlik eğitimi veren kurumlarda kurucu ve yönetici olamazlar.
- Bu Kanunun 11 inci maddesine göre çalışma izni verilmeyen kişileri özel güvenlik görevlisi olarak istihdam eden kişi**, kurum, kuruluş veya şirketlerin yetkilileri, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu kişilerin silâhlı olarak çalıştırılmış olması hâlinde, verilecek ceza bir kat artırılır. Bu suçun bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesihâlinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.
- Bu Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen **özel güvenlik malî sorumluluk sigortasını yaptırmadan özel güvenlik görevlisi istihdam eden kişi**; kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticileri istihdam ettikleri her kişi için yüzelli gün adli para cezası ile cezalandırılır.
- Bu Kanunda belirtilen faaliyet iznini almadan özel güvenlik hizmeti veya özel güvenlik eğitimi verdiğini ilân eden veya reklam yapan kişi; kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticileri, altı aya kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

İDARİ PARA CEZASI VEYA YAPTIRIM GEREKTİREN FİİLLER (1)

Madde 20 - (Değişik: 2/1/2017 – KHK-680/71 md.)

Bu Kanunda öngörülen idari para cezasını veya yaptırımı gerektiren fiiller şunlardır:

- SORU** Özel güvenlik kimlik kartını başkasına kullandıran **özel güvenlik yöneticisi ve görevlisine üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir** ve bu kişilerin özel güvenlik kimlik kartı valilikçe iptal edilir. Bu kişiler bir daha özel güvenlik alanında çalışamazlar.
- Diğer kişi, kurum ve kuruluşlara sağlanacak özel güvenlik hizmetini 5 inci maddede belirtilen süre içinde ilgili valiliğe bildirmeyen **özel güvenlik şirketlerine her bildirim için üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.**
- 6 ncı madde uyarınca mülki idare amirlerince istenen ilave tedbirleri almayan kişi, kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticilerine altıbin Türk Lirası idari para cezası verilir.
- Mülki idare amirinin veya birlikte görev yapılan yetkili genel kolluk amirinin verdiği emirleri yerine getirmeyen veya bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de bu suç ile ilgili yetkili genel kolluğa bilgi vermeyen özel güvenlik yöneticisi ve görevlileri ile bu emrin yerine getirilmemesi eylemine sebep olan özel güvenlik yöneticisi ve görevlisinin bağlı oldukları kişi, kurum, kuruluş veya şirket yetkilileri bir yıl süreyle özel güvenlik alanında görev alamazlar.
- Geçerli mazereti olmadan denetim esnasında güvenlik sorumlusunu veya yöneticisi bulundurmayan, denetim kapsamındaki bilgi, belge ve kayıtları vermeyen kişi, kurum, kuruluş ve şirketlere beşbin Türk lirası, denetimlerde tespit edilip giderilmesi istenen eksiklikleri gidermeyen kişi, kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticilerine altıbin Türk Lirası idari para cezası verilir.
- SORU** Özel güvenlik görevlisini koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştıran, üniforma giydirmeyen veya izin verilen dışında teçhizat giydirerek çalıştıran kişi, kurum ve kuruluşlara her tespit için üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.
- 11 inci maddenin ikinci fıkrası ile 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen bildirimleri süresinde yerine getirmeyenlere üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.
- Yetkili genel kolluk kuvvetlerine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla direnen veya cebir kullanan ya da tehdit eden özel güvenlik yöneticisi ve görevlisi ile ateşli silâhını bu Kanuna aykırı veya görev alanı dışında kullanan, görevi dışında üniforması ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katıldığı tespit edilen özel güvenlik görevlilerinin özel güvenlik kimlik kartı valilikçe iptal edilir. Bu kişiler bir daha özel güvenlik alanında çalışamazlar.
- Grev yasağına uymayan özel güvenlik görevlileri altı ay süreyle özel güvenlik alanında görev alamazlar.

Bu maddede öngörülen **cezalar mahalli mülki amir tarafından verilir.**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli Hükümler Özel Güvenlik Malî Sorumluluk Sigortası

Madde 21- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/548 md.)

Özel hukuk tüzel kişileri ve özel güvenlik şirketleri, istihdam ettikleri özel güvenlik görevlilerinin üçüncü kişilere verecekleri zararların tazmini amacıyla özel güvenlik malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır. Özel güvenlik malî sorumluluk sigortasına ilişkin esas ve usuller Hazine Müsteşarlığınca belirlenir. Bu maddede öngörülen özel güvenlik malî sorumluluk sigortası, Türkiye’de ilgili branşta çalışmaya yetkili olan sigorta şirketleri tarafından yapılır. Bu sigorta şirketleri özel güvenlik malî sorumluluk sigortasını yapmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe uymayan sigorta şirketlerine Hazine Müsteşarlığınca sekizbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

Denetim

Madde 22- İçişleri Bakanlığı ve valilikler özel güvenlik hizmetleri kapsamında, özel güvenlik birimlerini, özel güvenlik şirketlerini ve özel güvenlik eğitimi veren kurumları denetlemeye yetkilidir. Denetimin mahiyeti, kapsamı, usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Denetim sonucu tespit edilen eksikliklerin ilgili kişi, kurum, kuruluş ve şirketlerce verilen süre içinde giderilmesi zorunludur.

(Değişik üçüncü fıkra: 2/1/2017 – KHK-680/72 md.) Amacı dışında faaliyet gösterdiği veya suç kaynağına dönüştüğü ya da terör örgütlerine aidiyeti, irtibatı ya da iltisakı bulunduğu tespit edilen şirketlerin faaliyet izni iptal edilir. Bu şekilde faaliyet izni iptal edilen

şirketlerin kurucu, temsilci ve yöneticileri özel güvenlik alanında faaliyette bulunamazlar.

Ceza uygulaması

Madde 23- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/549 md.)

Özel güvenlik görevlileri, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

Özel güvenlik görevlilerine karşı görevleri dolayısıyla suç işleyenler kamu görevlisine karşı suç işlemiş gibi cezalandırılır.

Ruhsat harcı

Madde 24- Özel güvenlik şirketlerine ve özel güvenlik eğitimi verecek kurumlara faaliyet izni verilmesi için onmilyar lira, özel güvenlik görevlilerine çalışma izni verilmesi için ikiyüzmilyon lira ruhsat harcı alınır ve bu harç mal sandığına yatırılır.

Yeniden değerlendirme oranının uygulanması

Madde 25- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/550 md.)

Bu Kanunun 24 üncü maddesinde belirtilen ruhsat harçlarına ilişkin miktarlar her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranına göre artırılır.

Yönetmelik

Madde 26- Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik, İçişleri Bakanlığınca bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan kanun

Madde 27- 22.7.1981 tarihli ve 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

3. ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİNE DAİR KANUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

AMAÇ

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı *Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun uygulanmasına yönelik usul ve esasları düzenlemektir.*

Tanımlar

Madde 4- Bu yönetmelikte geçen;
Kanun: 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunu,

Bakanlık: İçişleri Bakanlığı'nı,

Komisyon: Her ilde vali yardımcısının başkanlığında, il emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, ticaret odası başkanlığı ve sanayi odası başkanlığı temsilcilerinden oluşan özel güvenlik komisyonunu, SORU

Özel güvenlik birimi: Bir kurum veya kuruluşun güvenliğini sağlamak üzere, kendi bünyesinde kurulan birimi, SORU

Özel güvenlik şirketi: Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulan ve üçüncü kişilere koruma ve güvenlik hizmeti veren şirketleri, SORU

Özel eğitim kurumu: Özel güvenlik görevlileri ve yönetici adaylarına özel güvenlik eğitimi vermek üzere Bakanlığın izniyle kurulan eğitim kurumlarını, SORU

Alarm izleme merkezi: konut, işyeri ve tesislerin güvenliğini sağlamak amacıyla, teknik donanım kullanarak bunları izleyen işletmeleri,

Yönetici: Özel güvenlik şirketlerinde ve alarm izleme merkezlerinde özel güvenlik görevlilerine emir ve komuta etme, alınacak güvenlik tedbirlerini, bunların yerini, sırasını ve zamanını belirleme ve değiştirme yetki ve sorumluluğuna sahip olan yöneticiler ile özel güvenlik eğitim kurumlarında eğitmenlerden sorumlu olan yöneticileri,

Özel güvenlik görevlisi: Kanun kapsamında özel koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirmek amacıyla istihdam edilen kişileri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Özel Güvenlik Komisyonu ve Görevleri Özel Güvenlik Komisyonu SORU

Madde 5- Özel güvenlik komisyonu, her ilde valinin görevlendireceği bir vali yardımcısının başkanlığında, il emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, ticaret odası başkanlığı ve sanayi odası başkanlığının temsilcilerinden oluşur. Sanayi odasının bulunmadığı illerde Komisyona, ticaret ve sanayi odası başkanlığının temsilcisi katılır. Özel güvenlik izni verilmesi ya da bu uygulamanın kaldırılması için başvuran kişi ya da kuruluşun temsilcisi Komisyonun ilgili toplantısına üye olarak katılır.

Komisyon, gerekli hallerde başkanın çağrısı üzerine toplanır. **Komisyon, üye tam sayısının yarısının bir fazlasıyla toplanır ve oy çokluğuyla karar alır. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır ve çekimser oy kullanılamaz.** Özel güvenlik izni için başvuran kişi ya da kuruluşun temsilcisi toplantıya katılır. **SORU**

Özel Güvenlik Komisyonunun Görevleri SORU

Madde 6- Özel güvenlik komisyonunun görevleri şunlardır:

a) İş veya konumu sebebiyle korunma ihtiyacı duyan kişinin talebi üzerine, özel güvenlik personeli istihdam etmek veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın almak suretiyle güvenliğin sağlanmasına karar vermek,

- b) Kurum ve kuruluşların talebi üzerine, işyerinin, çalışanların ve tesislerin özel güvenlik birimi kurmak veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın almak suretiyle güvenliğin sağlanmasına karar vermek,
- c) Özel güvenlik hizmetini yerine getirecek **azami** personel sayısını, bulundurulabilecek veya taşınabilecek silah ve teçhizatın miktar ve niteliğini, gerektiğinde kişiler, özel güvenlik birimleri veya özel güvenlik şirketleri tarafından alınacak fiziki ve aletli güvenlik tedbirleri belirlemek, **SORU**
- d) Para ve değerli eşya naklinde veya geçici süreli koruma ve güvenlik hizmetlerinde kullanılmak üzere özel güvenlik şirketlerince ve eğitimde kullanılmak üzere özel eğitim kurumlarında bulundurulabilecek veya taşınabilecek silah sayısını ve niteliğini belirlemek,
- e) Koruma ve güvenlik hizmetinin yerine getirileceği alanı belirlemek ve **zorunlu hallerde görev alanını genişletmek**,
- f) Para ve değerli eşya nakli veya cenaze töreni gibi kamuya açık ya da umumi mahallerde sağlanan özel güvenlik hizmetlerinde kamu hürriyetlerinin korunması amacıyla gerektiğinde sınırlandırıcı kararlar almak,
- g) Özel güvenlik uygulamasının sona erdirilmesine ilişkin talepleri karara bağlamak,
- h) Özel güvenlik faaliyetleriyle ilgili denetim sonucunda, valinin talebi üzerine alınacak tedbirleri kararlaştırmak,
- i) Kanun ve Yönetmelikte belirtilen diğer hususlar ile vali tarafından görüşülmesi istenen konuları görüşüp karara bağlamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Özel Güvenlikle İlgili İzinlerin Verilmesi

Özel Güvenlik Madde 7- Kanun kapsamında özel güvenlik, kişiler tarafından özel güvenlik görevlisi istihdam edilerek; kurum veya kuruluş bünyesinde özel güvenlik birimi kurularak veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın alınmak suretiyle sağlanabilir. Özel güvenlik hizmetinin ne şekilde sağlanacağı kişi veya kuruluşlar tarafından belirlenir. SORU

Özel Güvenlik İzni Madde 8- Kişi ve kuruluşlar, özel güvenlik izni için valiliğe yapacakları başvuruda özel güvenlik hizmetinin konusunu, özel güvenlik hizmetinin ne şekilde yerine getirileceğini, hizmetin azami olarak kaç personel eliyle yürütüleceğini, ihtiyaç duyulacak silah ve teçhizatın miktar ve niteliğini belirtir

Valilik tarafından özel güvenlik talebine ilişkin gerekli inceleme yapıldıktan sonra Komisyon, özel güvenlik izninin verilip verilmemesine, özel güvenliğin sağlanmasına ilişkin yöntem ve özel güvenlik hizmetini yerine getirecek **azami personel** sayısına, bu amaçla **bulundurulacak veya taşınacak silahların azami sayısına karar verir**. Özel güvenlik izni verilen kurum veya kuruluşun talebi olması halinde; özel güvenlik görevlilerinin izin veya istirahat gibi durumlarda yerine geçici personel görevlendirilebilmesi, hizmette aksama veya zafiyete düşülmesinin önüne geçilebilmesini temin etmek ve geçici özel güvenlik hizmetleri de dahil olmak üzere ihtiyaç duyulan yerlerde görevlendirmek amacıyla, Komisyonca il genelinde verilen özel güvenlik görevlisi kadrosunun %10'unu aşmayacak şekilde personel istihdam etme izni verilebilir.

Genel güvenlik kapsamında korunmanın mümkün olduğu ya da özel koruma ve güvenlik uygulamasının kamu hürriyetlerinin korunması açısından sakıncalı görüldüğü hallerde özel güvenlik izni verilmemesine karar verilir ve bu kararın gerekçesi de belirtilir. **Özel güvenlik izni için yapılan müracaatlar en geç on iş günü içinde neticelendirilir.**

Komisyonun özel güvenlik izni verilmesi ya da verilmemesi yönündeki kararları valinin onayına sunulur. SORU
Özel güvenlik izni verilen kişi ve kuruluşlar için Ek-1'deki Özel Güvenlik İzin Belgesi düzenlenir.

Özel güvenlik izni verilen kişilerde veya yerlerde istihdam edilen özel güvenlik personelinin listesi ve özel güvenlik mali sorumluluk sigortası poliçelerinin birer sureti, personelin göreve başladığı tarihten itibaren **on beş gün içinde**, geçici veya acil özel güvenlik izinlerinde ise müracaat sırasında **valiliğe** verilir.

İlk defa işe başlama veya ayrılma, özel güvenlik şirketlerinin hizmet verdiği yerlerde görev yapan özel güvenlik görevlilerinin yer değişimleri, kurum ve kuruluşlar arasındaki personel değişiklikleri ile ayrı izin belgesine sahip birimleri arasındaki değişikliklerde **göreve başlama ve görevden ayrılma** bildirimleri **onbeş gün içinde Valiliğe** bildirilir. **SORU**

Geçici ve Acil Durumlarda Özel Güvenlik İzni **SORU**

Madde 9- Toplantı, konser, sahne gösterileri ve benzeri etkinliklerde, para veya değerli eşya nakli veya cenaze töreni gibi geçici veya acil hallerde, özel güvenlik izni vali tarafından verilir. SORU

Geçici özel güvenlik izni için valiliğe söz konusu etkinliğin başlamasından en az 48 saat önce müracaatta bulunulur. Valiliğe yapılan müracaatlar faaliyetin başlamasından en geç 24 saat öncesinde neticelendirilir. Valinin takdiri ile acil hallerde bu süreler uygulanmaz.

Faaliyet İzni ve Sona Erdirilmesi

Madde 10- Şirketler, üçüncü kişilere koruma ve güvenlik hizmeti verebilmek için Bakanlıktan faaliyet izni alır. Faaliyet izni verilebilmesi için şirket hisselerinin nama yazılı olması ve şirketin faaliyet alanının münhasıran koruma ve güvenlik hizmeti olması gerekir. SORU

Özel güvenlik şirketleri, kurucuların, yöneticilerin ve özel güvenlik personelinin, Kanunda belirtilen şartları muhafaza edip etmediklerini valiliğe bildirir.

Kanun hükümlerine göre özel güvenlik izni alarak, bünyesinde özel güvenlik birimi kuranlar veya özel güvenlik hizmetini şirketlere yaptıranlar, en az bir ay önce başvurmak şartıyla, Komisyonun kararı ve Valinin onayı ile özel güvenlik uygulamasını sona erdirebilirler. SORU

Özel güvenlik izin belgesinde belirtilen adreste faaliyetlerine son verdiği tespit edilenlerin özel güvenlik uygulaması, Komisyonun kararı ve Valinin onayı ile sona erdirilir.

Özel güvenlik izin belgesinde belirtilen adreste faaliyetlerine son verdiği tespit edilenlerin özel güvenlik uygulaması, Komisyonun kararı ve Valinin onayı ile sona erdirilir.

Yabancılar

Madde 11- Yabancı bir şirketin Türkiye'de özel güvenlik hizmeti vermesi, Türkiye'de kurulan bir şirkette yabancı ortak bulunması veya bir özel güvenlik eğitim kurumunda uzman eğitici

olarak yabancı uyruklu kişilerin istihdamı mütekabiliyet esaslarına göre Kanunda belirtilen şartlara tabidir. Bu alanda mütekabiliyetin mevcut olup olmadığı Dışişleri Bakanlığından sorulur. SORU

Mülki İdare Amirlerinin Yetkisi SORU

Madde 13- Mülki idare amirleri, özel güvenlik uygulamasını ve özel güvenlik tedbirlerini halkın can ve mal güvenliğinin ve kamu hürriyetlerinin korunması amacıyla denetlemeye, özel güvenlik görevlilerinin yetkisini aşan uygulamaları kaldırmaya ve alınan güvenlik tedbirlerinin değiştirilmesini veya ilave tedbirler alınmasını istemeye yetkilidir.

Özel güvenlik görevlileri ve yöneticileri görev alanları içerisinde genel güvenliğin ve kamu düzeninin bozulduğu hallerde durumu derhal genel kolluğa bildirir.

Özel güvenlik kapsamında korunan ve güvenliği sağlanan yerlerde can ve mal güvenliğinin ciddi şekilde tehlikeye düştüğü veya düşeceği anlaşıldığında, mülki idare amirleri genel kolluğu görevlendirir. Bu taktirde Özel Güvenlik Birimi ve özel güvenlik görevlileri mülki idare amiri ve genel kolluk amirinin emrine girer.

Önleyici Arama Yapılması SORU

Madde 14- Görev alanında, can ve mal güvenliğinin ve kamu düzenin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, taşınması veya bulundurulması yasaklanmış her türlü silah, patlayıcı madde veya eşyanın tespit edilmesi amacıyla detektörle, x-ray cihazından geçirerek veya Kanunda belirtilen durumlarda gerektiğinde üst araması yapılabilir.

Kamuya açık alanlarda üst araması, 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. **Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak üst araması genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır.** Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir. **Arama kişinin aynı cinsiyetindeki görevli tarafından yapılır.**

Tabii Afet Hallerinde Yardım Yükümlülüğü SORU

Madde 15- Özel güvenlik görevlileri, görev alanı içerisinde meydana gelebilecek **yangın, deprem ve sel gibi tabii afetlerde** arama ve kurtarma görevlilerine yardımcı olmakla yükümlüdür.

Suç El Koyma SORU

Madde 16- Özel güvenlik birimleri ve görevlileri, görev alanında bir suçla karşılaştığında **suça el koymak, suçun devamını önlemek, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkilidir.** Bunlar genel kolluğun olaya el koymasından itibaren araştırma ve delil toplama faaliyetine genel kolluğun talebi halinde yardımcı olur. **SORU**

Özel Güvenlik Görevlisi Çalışma İzni

Madde 17- Özel güvenlik görevlisi çalışma izni için yapılacak başvurulara aşağıdaki belgeler eklenir.

- a) T.C. Kimlik Numarası,
- c) Özel güvenlik temel eğitimi sertifikası.
- h) Başvuru dilekçesi,
- ı) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırma formu.”

Başvuru sahiplerinden, haklarında yapılacak güvenlik soruşturması olumlu olanlara, ruhsat harcını yatırdıkları takdirde, kendilerine Ek-3/A ve Ek-3/B’ deki örneğe uygun olarak Özel Güvenlik Görevlisi Kimlik Kartı verilir.

Güvenlik soruşturması özel güvenlik eğitimi devam ederken de yaptırılabilir. Bu takdirde başvuru sırasında özel güvenlik temel eğitimi sertifikası istenmez. **Silahsız** olarak görev yapacak özel güvenlik görevlileri hakkında **sadece arşiv araştırması** yapılır.

Yükseköğretim kurumlarının güvenlikle ilgili fakülte ve meslek yüksekokullarından mezun olanlar ile fakülte veya meslek yüksek okullarının güvenlikle ilgili bölümlerinden mezun olanlarda silah eğitimi dışında özel güvenlik temel eğitimi şartı aranmaz.

Sağlık Şartları SORU

Madde 18- Özel güvenlik görevlisi çalışma izni verilebilmesi için, Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan şartların yanı sıra aşağıda belirtilen hususları kapsayacak şekilde, bir hastaneden veya yeterli bir sağlık kuruluşundan alınan “özel güvenlik görevlisi olur” ibareli sağlık raporu istenir.

- a) **Psikiyatri:** Psikiyatrik bir hastalık veya kişilik bozukluğu (Psikopati); alkol ve uyuşturucu bağımlılığı olmamak.
- b) **Nöroloji:** Özel güvenlik hizmetini yerine getirmesine engel teşkil edebilecek nörolojik rahatsızlığı olmamak.
- c) **Göz:** Körlük veya gece körlüğü olmamak.
- d) **Kulak Burun Boğaz (KBB):** Özel güvenlik hizmetini yapmasını engel teşkil edebilecek işitme kaybı olmamak.

Madde 19- Çalışma İzninin Yenilenmesi

Özel Güvenlik Görevlilerinin Bildirilmesi

Madde 20- Kişi, kuruluş ve şirketlerce, istihdam edilen veya herhangi bir sebeple görevinden ayrılan özel güvenlik görevlileri **on beş gün** içinde **valiliğe** bildirilir. **SORU** Özel güvenlik hizmetinin şirketlere gördürülmesi halinde kişi ve kuruluşların ayrıca bildirim yükümlülüğü yoktur.

Kimlik Kartları

MADDE 21 –(Başlığıyla birlikte değişik:RG-11/9/2011-28051)

Özel güvenlik yöneticisine/görevlilerine Bakanlıkça/valiliklerce verilen kimlik kartında yöneticinin/görevlinin adı ve soyadı ile yönetici veya silahlı ya da silahsız olduğu belirtilir. Özel güvenlik görevlileri kimlik kartını **görev alanı** ve **süresi** içerisinde **herkes tarafından görülebilecek** şekilde **yakasinda** taşır. Kimliğin **kaybedilmesi** halinde **işveren** durumu derhal **Bakanlığa/valiliklere** bildirir. **SORU**

Üniforma ve Teçhizat

Madde 22- Özel güvenlik görevlilerinin giyeceği üniforma ve üniformayı tamamlayan diğer unsurlar, Türk Silahlı Kuvvetleri ve genel kolluk kuvvetleri ile kanunlarla kurulan özel kolluk kuvvetlerinde kullanılan renkte, biçim ve motifte olamaz. Üniforma ve üniformayı tamamlayan unsurlar ve teçhizat özel güvenlik birimlerince belirlendikten sonra, Komisyonun onayına sunulur. Üniformada şirketi tanıttıcı isim, işaret veya logo bulunur.

Özel güvenlik şirketlerince kullanılacak üniforma ve üniformayı tamamlayan unsurlar ile teçhizat Bakanlıkça onaylanır. Özel güvenlik görevlileri **gece görevinde, spor müsabakalarında, konser ve sahne gösterilerinde** üniformanın üzerine, arkasında ışığı yansıtan **“ÖZEL GÜVENLİK”** ibaresi yazılı yeleği giyerler. **SORU**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ateşli Silahlar Silah Bulundurma ve Taşıma İzni Verilmesi

Madde 24- Koruma ve güvenliğin sağlanabilmesi için fiziki önlemlere ve güvenlik cihazlarına öncelik verilir. **Komisyon, orantılılık ilkesine uygun olarak canlılar üzerinde kalıcı etkisi olmayan kimyasalların kullanılmasına izin verebilir.** Görevin niteliği gereği bu tedbirlerin yeterli olmayacağının anlaşılması halinde, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna göre ruhsatlandırılması mümkün olan yarı otomatik tabancaların ve 11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Kanun kapsamına giren av silahlarının bulundurulmasına ve taşınmasına Komisyonca karar verilir. Bu silahların sayısı ve niteliği Komisyon kararında belirtilir.

Görev alanında ateşli silah taşıyacak özel güvenlik görevlilerinde, 6136 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikte belirtilen şartlar aranır. 21.yaşv.bgibi

Silahların Temini

Madde 25- Komisyonun kararı üzerine, özel güvenlik izni verilen kişi veya tesise **valilikçe ateşli silah alma yetkisi** verilir.

Tabanca Dışındaki Silahlar

Madde 26- Görevin niteliği uzun namlulu silah bulundurmaya ve taşımayı gerektiriyorsa, **uzun namlulu silahın niteliği ve sayısı komisyonun kararı ve valinin onayı** ile tayin edilir.”

Özel Güvenlik Eğitimi Özel Güvenlik Eğitimi ve İzni **SORU**

Madde 31- “Özel güvenlik temel eğitimi ve yenileme eğitimi Bakanlıktan faaliyet izni alan özel eğitim kurumlarında yapılır. Özel güvenlik eğitim izni için Bakanlığa yapılacak başvuruya aşağıdaki bilgi ve belgelerden birer suret eklenir:

- Kurucu, yönetici, uzman eğitici ve varsa tüzel kişi ortak temsilcilerinin T.C. Kimlik Numarası ile eğitim yapılacak tesisin adresini belirtir başvuru dilekçesi ve tesis kendilerine ait ise tapunun, kira ise kira sözleşmesinin bir örneği,
- Binaya ilişkin yapı kullanma izni veya eğitim kurumu açılmasında fenni sakınca olmadığına ilişkin belediyeden alınan yazı,
- Eğitim kurumunu temsil edecek yöneticiler için yetki belgesi,
- Eğitim yapılacak tesisin yangın sigortası poliçesinin bir sureti,
- Kurucu, yönetici ve varsa temsilcilerine ait güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması formu,
- Kurucu, yönetici ve varsa temsilcilerine ait imza sirküleri.”

Eğitim Programı **SORU**

Madde 33- Özel güvenlik eğitimine alınan adaylar asgari **yüz yirmi** saatlik eğitime tabi tutulur. Programın **yirmi saati silah ve atış** eğitimine ayrılır. Ateşli silah taşımayacak özel güvenlik görevlilerinin silah ve atış eğitimini alması zorunlu değildir. Bu görevlilerin temel eğitimi **yüz saatten** aşağı olmayacak şekilde düzenlenir. 18 inci madde gereğince alınması gereken “özel güvenlik görevlisi olur” ibareli sağlık raporu ve öğrenim durumunu gösterir belge temel eğitimden önce istenir.

Özel güvenlik temel eğitimi günlük sekiz saat ve haftada kırksekiz saatten fazla olamaz. **SORU**

Temel ve yenileme eğitiminde kursiyerlere_ silah bilgisi ve atış dersi kapsamında **15 metre mesafeden ve 25 fişek** üzerinden **atış yaptırılır**. Kursiyerlerin atış eğitiminde başarılı kabul edilmesi için **25 adet fişek en az 15 adedinin hedefe** isabet etmesi gerekir. Yeterli başarıyı gösteremeyen kursiyerlere ek fişek istihkakı alınmak suretiyle başarılı oluncaya kadar atış yaptırılır. Atış için alınan fişek istihkaklarının sarf edildiğine dair atış yapılan yerin sorumlusu ve eğitim kurumu yöneticisi tarafından imzalanacak tutanak tutulur.

Yenileme Eğitimi **SORU**

Madde 34- Özel güvenlik görevlileri ile yöneticiler kimlik kartlarının yenilenebilmesi için beş yılda bir yenileme eğitimi alır.

Yenileme eğitimi altmış ders saatinden oluşur. Yenileme eğitiminin on ders saati silah bilgisi ve atış dersine ayrılır. Yenileme eğitiminde okutulacak ders konuları ve saatleri Ek-13'de gösterilmiştir. **60 saat **SORU****

Eğitim Kurslarına Devam Zorunluluğu

Madde 35- Adayların, özel güvenlik eğitimi süresince verilen derslerin en az üçte ikisine devamı zorunludur. Özel eğitim kurumlarınca, kursun sonunda adayların derslere devam durumunu gösteren devam çizelgesi düzenlenir. **Kabul edilebilir bir özrü bulunmaksızın derslerin %10 undan fazlasına devam etmeyenlerin kursla ilişkisi kesilir. **SORU****

Özel Güvenlik Eğitimi Sertifikası

Madde 41-Özel güvenlik temel eğitimi sonrasında yapılan yazılı ve uygulamalı sınavlarda başarılı olanlar, yenileme eğitimine katılan.

Özel güvenlik temel eğitimi ve özel güvenlik yenileme eğitimi sertifikaları beş yıl süreyle geçerlidir.

Denetim

Madde 43-Bakanlık ve valilikler, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilip getirilmediğini, yasak uygulama ve davranışların bulunup bulunmadığını ve amaç dışında faaliyet gösterilip gösterilmediğini tespit etmek amacıyla, özel güvenlik şirketlerini, alarm izleme merkezlerini, özel güvenlik birimlerini ve özel eğitim kurumlarını her zaman denetleyebilir.

İdari Para Cezalarının Uygulanması

Madde 46- Kanunun 20 inci maddesinde belirtilen hallerde, suça ilişkin tutanaklar eklenmek suretiyle, ilgili kişi ve kuruluşa en az yedi gün süre verilerek savunması istenir. Savunması yeterli görülmeyenlere **ilçelerde kaymakamın, illerde valinin onayı ile idari para cezası** verilir.

Para cezası verilmesine ilişkin onaylar **yedi gün** içinde ilçelerde mal müdürlüklerine, illerde defterdarlığa gönderilir.

Bu maddede öngörülen idari para cezaları o yerin valilik veya kaymakamlığının bildirimi üzerine 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca tahsil olunur.

4.ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN YETKİLERİ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

SORU

5188 Sayılı Kanunun Amacı Ticaret yasasına göre kurulan şirketlerin faaliyetleri nin yasal bir zemine oturtulması, özel güvenlik alanındaki her tür faaliyetin kayıt altına, dolayısıyla denetim altına alınması, ülkede istihdam yaratılması, polisin yükünün hafifletilerek asıl görevini daha iyi yapmasına imkan sağlanmasıdır. **Özel güvenlik hizmetlerinin amacı suç işlenmesini önlemek ve caydırıcılık sağlamaktır.** Caydırıcılığın sağlanamaması halinde meydana gelen olaylara, özel güvenlik görevlileri kanunlarda kendisine tanınan yetkiler ve yükümlülükler çerçevesinde müdahale etmesi gerekmektedir.

4.1 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN TEMEL GÖREVİ

Özel Güvenlik izni alan ilgili kurum ve kuruluşların adres olarak belirtmiş oldukları görev alanı veya güzergahı içerisinde ilgili kurum ve kuruluşların varlıklarına yönelik suç işlenmesini hukuka uygun usullerle önleyecek tedbirleri almak, **SORU**

Suç işlendiğinde kendisine kanunlarca verilmiş olan yetkiler çerçevesinde olaya müdahale etmek ve süratle genel kolluk kuvvetlerine haber vermek,

Genel kolluk kuvvetleri olay yerine gelene kadar, soruşturmanın uygun şekilde yürütülmesini sağlayacak bilgi, belge, doküman ve tanıkları muhafaza etmek,

Genel kolluğun olaya el koymasından itibaren genel kolluğun talebi halinde direktifleri doğrultusunda genel kolluk görevlilerine yardımcı olmaktır. **SORU**

4.2 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİNİN YETKİ SINIRLARI **SORU**

Özel güvenlik görevlileri kanunlarca kendilerine tanınan yetkilerini ;

- Görevli oldukları **süre içerisinde,**
- Görevli oldukları **alanlarda ,**
- Özel güvenlik görevlisi **kimlik kartını herkes tarafından görülebilecek şekilde taşımak şartıyla, kullanabilirler.**

Özel Güvenlik görevlileri, özel güvenlik izin belgesinde belirtilen adres ve güzergahı dışında yetkili değildir. Bankaların özel güvenlik birimlerince gerçekleştirilecek para nakli için özel güvenlik izni alınmaz.

4.3 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN HUKUKİ STATÜLERİ

Özel güvenlik görevlileri, görevlerini yaparlarken genel kolluk kuvvetlerine tanınan bir kısım yetkileri kullandıklarından, kendilerine karşı çeşitli suçlarla karşılaşmaları her zaman mümkündür.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanununun 23 üncü maddesine göre, “Özel güvenlik görevlileri **Türk Ceza Kanununun** uygulanmasında memur sayılır. **SORU**

Bunlara karşı görevleri sebebiyle suç işleyenler Devlet Memurları aleyhine suç işlemiş gibi cezalandırılır” hükmü bulunmaktadır. Görevli oldukları sürelerde özel güvenlik görevlilerinin hukuken korunmaları maksadıyla kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından memur sayılmaları kabul edilmiştir.

Özel güvenlik görevlileri, görevlerini ifa ederken veya görevli olmasalar bile icra ettikleri görevden dolayı kendilerine karşı suç işlenmesi halinde, suç failleri memura karşı suç işlemiş gibi işlenen suçtan yargılanır.

Özel güvenlik görevlileri, güvenlik hizmetlerini yürütürken **suç işlemeleri** halinde ise, **memurlar** gibi ceza alırlar.

5188 SAYILI K.NUN UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİĞİN 7'NCİ MADDESİNE GÖRE ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN YETKİLERİ

5188 sayılı kanunun 7'nci maddesinde güvenlik görevlilerinin yetkileri genel olarak sıralanmıştır. Güvenlik görevlileri tarafından, görev alanlarında suç işlenmesini engellemek ve görev alanlarına yönelik suç girişimlerini caydırmak maksadıyla **önleme kapsamında** kullanılabilecek yetkiler;

Suça El Koymak, Genel Kolluğa Bilgi Vermek Ve Yardımcı Olmak

5188 s.K.'nın 7 ve 9'ncü maddeleri, ÖGHDK uygulama Yönetmeliğinin Md.16.'ncı maddesi birlikte değerlendirildiğinde, özel güvenlik görevlilerinin görev alanında bir suçla karşılaştığında; **SORU**

- **Suça el koymak,**
- **Suçun devamını önlemek,**
- **Saniği tespit ve yakalamak**
- **Olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmek,**
- **Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olayları yetkili genel kolluğa bildirmek,**
- **Genel kolluğun olaya el koymasından itibaren araştırma ve delil toplama faaliyetine genel kolluğun talebi halinde yardımcı olmakla görevli ve yetkili olduğu anlaşılır.**

5. DURDURMA VE KİMLİK SORMA; SORU Genel Kolluğun kimlik sorma işlemi ve niteliği genel olarak 2559 sayılı Polis Vazife Salahiyet Kanunu ve Adli ve Önleme *Aramaları* Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

PVSK Madde 4/A - Polis, Kişileri Ve Araçları;

- a) Bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek,
- b) Suç işlendikten sonra kaçan faillerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç veya kabahatlerin faillerinin kimliklerini tespit etmek,
- c) Hakkında yakalama emri ya da zorla getirme kararı verilmiş olan kişileri tespit etmek,
- ç) Kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından ya da topluma yönelik mevcut veya muhtemel bir tehlikeyi önlemek, amacıyla durdurabilir.

Durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için **polisin tecrübesine** ve içinde bulunulan durumdan edindiği izlenime dayanan **makul bir sebebin bulunması** gerekir. Süreklilik arz edecek, fiilî durum ve keyfîlik oluşturacak şekilde durdurma işlemi yapılamaz.

Polis, durdurduğu kişiye durdurma sebebini bildirir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir; **kimliğini veya bulundurulması** gerekli diğer **belgelerin** ibraz edilmesini **isteyebilir**.

Durdurma süresi, durdurma sebebine esas teşkil eden işlemin gerçekleştirilmesi için zorunlu olan süreden fazla olamaz. Durdurma sebebinin ortadan kalkması halinde kişilerin ve araçların ayrılmasına izin verilir.

Polis, durdurduğu kişi üzerinde veya aracında silah veya tehlike oluşturan diğer bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı halinde, kendisine veya başkalarına zarar verilmesini önlemek amacıyla yönelik gerekli tedbirleri alabilir. Ancak bu amaçla kişinin üzerindeki elbisenin çıkarılması veya aracın, dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin açılması istenemez.

- ❖ Polisin şahısları yolda durdurarak “suç işlenmesini önlemek” veya “işlenmiş suçların faillerini bulmak” amacı ile, onlara çeşitli sorular veya kimlik sorma yetkisinin kullanılabilmesi için yakalama ve aramada gereken derecede olmamakla birlikte, basit bir şüphenin mevcut bulunması gereklidir.

- ❖ Adli Önleme ve Arama Yönetmeliği, (md.27) Kolluğun vatandaşı yolda durdurabilmesi için, “umma derecesinde makul şüphe” bulunması gerektiğini düzenlemiştir
- ❖ **Durdurma yakalama değildir. Yakalama sayılması için fiilen denetim altına alınması gereklidir.**
- ❖ Adli Önleme ve Arama Yönetmeliği (md.27/5) Durdurulan kişiye, durdurma sebebinin oluşmasına veya şüpheye yolaçan davranışları hakkında sorular sorulabilir. Durdurulan kişi üzerinde giysilerinden herhangi biri çıkarılmadan “**yoklama biçiminde bir kontrol**” yapılır
- ❖ Durdurma ve sıvazlayarak silah kontrolü yapma. Yolda durdurulan kişiler üzerinde yapılan aramanın diğer bir amacı da tehlikenin önlenmesidir. Bu nedenle kişinin silahlı olduğu veya halihazırda bir tehlike yarattığı konusunda **makul bir şüphe doğmuş olmalıdır**. Bu nedenle, durdurma sırasında sadece sıvazlama yolu ile kontrol yapılabilirse de, bazı hallerde polisin ilgilinin cebine elini sokması kabul edilebilir. Bu yetkinin doğabilmesi için, cebinde silah bulunduğundan şüphelenilmesi gerekir.

Kimlik sorma yetkisi 2 başlık altında kullanılır; SORU

5.1 ÖNLEME AMAÇLI KİMLİK SORMA YETKİSİ:Suç işlenmesini önlemek amacıyla, yapılan kimlik sorma işlemidir. **SORU**

PVSK m. 4/A, polise suç işlenmesini önlemek amacıyla, kimlik sormak yetkisi vermiştir. Mevcut bir tehlikenin uzaklaştırılması (veya bir suçun aydınlatılması) amacıyla polis bir kişiye kimlik sormak yetkisine sahiptir.

Kişilerin, görev alanı girişinde kimlik göstermeyi kabul etmemesi halinde kişinin görev alanına girmesine izin verilmeyeceği uygun bir dille izah edilir.

Suç teşkil etmemesine rağmen görev alanına girmesine izin verilmeyen eşyaların emanete alınması sırasında, güvenlik görevlisi tarafından eşyanın sahibinin kimlik bilgilerinin tespit edilmesi maksadıyla kimlik sorma yetkisi kullanılır.

Bir kişinin veya aracın durdurulması kontrol için ayrılan makul süreyi aşmamalıdır. Yapılan kontrolün konusu ve sebepleri talep edilmesi halinde ilgiliye uygun şekilde açıklanır. Kontrolten sonra **talep edilirse** derhâl bir **tutanak** düzenlenir ve talep edilen kişiye imza karşılığı teslim edilir.

5.2 ADLÎ GÖREV İLE KİMLİK SORMA:PVSK 4/A' ya göre, polis (suç işlenmesini önlemek veya işlenmiş suçların faillerini ele geçirmek için kişilere kimlik sorabilir. Ancak, kendisinin polis olduğunu belirleyen belgeyi göstermesi şarttır. Böyle bir istek karşısında, herkes kimlik belgesi göstererek, kimliğini belirlemek zorundadır.

Polisin, **kimliğini belirleyemeyen** kişiyi **24 saat gözaltında** tutma ve bu süre zarfında kimliğini tesbit etmek için araştırma yapma yetkisi vardır **SORU**

GÖZALTINA ALMA ; Kanunun verdiği yetkiye göre, yakalanan kişinin hakkındaki işlemlerin tamamlanması amacıyla, yetkili hâkim önüne çıkarılmasına veya serbest bırakılmasına kadar kanunî süre içinde sağlığa zarar vermeyecek şekilde özgürlüğünün geçici olarak kısıtlanıp alıkonulmasıdır. **SORU**

Gözaltına alma için, C. Savcısı tarafından ayrıca bir karar verilmesi gerekir **MUHAFAZA ALTINA ALMA** ; Kanunun yetki verdiği hallerde yetkili merci önüne çıkarılması gereken kişilerin ilgili kurumlara veya kişilere teslimine kadar sağlıklarına zarar vermeyecek şekilde ve zorunlu olduğu ölçüde özgürlüklerinin kısıtlanıp alıkonulmasıdır. **SORU**

ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİNE DAİR KANUNUNUN 7 NCİ MADDESİ “KİMLİK SORMA” HUSUSUNDA ŞU DÜZENLEMELERİ GETİRMİŞTİR

a) **5188 s.K. md.7/b)** Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma. ÖGG buralara gelebilecekler veya gelmemesi gerekenlerin, suç işlenmesinin önlenmesi veya işlenmiş bir suçun faillerinin ele geçirilmesi amacıyla kendilerine önceden verilmiş bir isim listesi vasıtasıyla bu yetkiyi kullanmasıdır. **SORU**

b) **5188 s.K. md.7/c)** CMK md.90'a göre, ÖGG Meşhut cürüm halinde yakalanan kişilere kimlik sorabilir. Bu kişiler yakalandıktan sonra derhal suç delilleriyle birlikte genel kolluk görevlilerine tutanakla teslim edilmelidir.

c) **5188 s.K. md.7/d)** Görev alanında, haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama. Haklarında yakalama, tutuklama ve mahkûmiyet kararı bulunan ve ÖGG'de kimlik bilgileri bulunan şahısların yakalanması amacıyla bu yetkinin kullanılmasıdır.

d) **5188 s.K. md.7/e)** Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme. ÖGG bu gibi yerlere girmesi halinde buradaki şahıslara kimlik sorup, tutanak tutar.

e) **5188 s.K. md.7/f)** Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme. Bu gibi yerlerde güvenlik unsuru en üst düzeye çıkmaktadır. Toplu ulaşım yerleri ile toplu ulaşım araçlarından yararlanacakların hayatlarının tehlikelerden korunması amaçlanmıştır. ÖGG ellerindeki listelerle karşılaştırmayı kimlik sorarak yapacaktır.

f) **5188 s.K. md.7/g)** Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma. ÖGG bu durumda el konulan eşyanın sahibinin tespiti amacıyla kimlik sorma yetkisini kullanır.

g) 5188 s.K. md.7/ı) Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama. ÖGG Yakalanan kişinin kimlik tespitinin yapılabilmesi amacıyla için kimlik sorabilir **SORU**

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİ KANUN KAPSAMINA ALINMIŞ YERLERDE BAŞVURULACAK KİMLİK SORMA YETKİSİ;

- Ceza uygulamasını gerektiren **bir suçun varlığı**,
- **Bir suç şüphesinin görülmesi**,
- **Bir ihbarın ortaya çıkması**
- **Yetkili merci tarafından verilen emir gibi temel şartlar bulunmalıdır. SORU**

Yukarıdaki maddeler haricinde kişilerin durdurularak kimlik kontrolü yapılması; **kişi dokunulmazlığının sebepsiz yere sınırlandırılması** ve **haksız arama** yapma anlamına gelir.

Özel güvenliğin görev alanında meydana gelen suçüstü halin varlığında ya da zor kullanma, yakalama ve suç eşyasını emanete alma gibi meşru müdahale yöntemlerin den sonra eğer şüpheli kimliğini gösteriyorsa el konulmalı ve derhal genel kolluğa bilgi verilmelidir.

Kimlik sorma yetkisi görev yapılan alana göre Özel ve Kamuya mahsus kapalı alanlarda kullanılır.

ÖZEL KAPALI MEKANLARDA; Bu alanlarda görev yapan ÖGG'si kimlik sorma yetkisi bakımından en geniş yetkilere sahiptir. Mülkiyet ve idari hakkına dayanılarak ÖGG'den her girene kimlik sorması, bazı kişileri ve kimliksizleri içeri almaması istenebilir. **SORU**

KAMUYA MAHSUS KAPALI MEKANLARDA ; Bu alanlarda görev yapan ÖGG'si kimlik sorma yetkisi uygulaması daha sınırlıdır. Buralarda ÖGG görevlisinin kimlik sorabilmesi için **bir nedene** ihtiyacı vardır. Genel kolluğa intikal eden bir ihbar geçerli bir nedendir.

Kimlik sorma yetkisinin kullanılması için ayrıca bir hakim kararına veya savcılık talimatına ihtiyaç yoktur. Ancak kişilerin, görev alanı girişinde kimlik göstermeyi kabul etmemesi halinde kişinin görev alanına girmesine izin verilmeyeceği uygun bir dille izah edilir. SORU

EMANETE ALMA YETKİSİ:

_Terk edilmiş, Bulunmuş ve Suçta Kullanılmış Eşyayı Emanete Almak (5188 s.k.Md.7/g ve h) Güvenlik görevlisi; suç teşkil etmemekle birlikte, koruma alanının özelliğine göre tehlike doğurabileceği değerlendirilen eşyayı emanete alma yetkisine sahiptir. **SORU**

Şirket güvenlik talimatlarında binalara sokulması yasak olduğu belirtilen eşya, sahibinin rızası ile emanet eşya teslim fişi ile emanete alınır. Eşyanın teslim alınması sırasında iki suret teslim fişi düzenlenir, birinci suret eşya ile birlikte bulundurulur, ikinci suret eşya sahibine verilir.

ÖNLEME AMAÇLI ;Özel Güvenlik görevlisi; Suç teşkil etmemekle birlikte, koruma alanının özelliğine göre tehlike doğurabileceği değerlendirilen eşyayı emanete alma yetkisine sahiptir. **SORU**

Kurum ve kuruluşun talimatlarında binalara sokulması yasak olduğu belirtilen eşya, sahibinin rızası ile emanete alınır. Eşyasını emanete bırakmak istemeyen kişilerin korunan alana girişine müsaade edilmeyebilir.

Henüz suç işlenmeden önce arama neticesi elde edilen tehlike yaratabilecek eşya tehlikenin ortadan kaldırılması amacıyla veya önleme amaçlı olarak emanete alınabilir. UCAKTA LOSYONV.B

ÖGG'si görev alanında başkalarının terk ettiği eşyayı yada başkaları tarafından bulunmuş eşyaları sahiplerine iade edilmek veya genel kolluğa teslim etmek amacıyla da emanete almakla görevlidir. **SORU**

ADLİ AMAÇLI ;Özel Güvenlik görevlisi; aramalar sırasında suç teşkil eden, suç aleti olduğuna dair kesin emareler bulunan veya bir suç olayında delil olabilecek eşyayı, genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, tutanakla tespit ederek emanete alma yetkisine sahiptir. **SORU**

Ayrıca görev alanında terk edilmiş ve bulunmuş eşya da emanete alınır,görev alanında terk edilmiş eşyaların suç eşyası olması durumunda aynı tutanak düzenlenerek genel kolluk kuvvetine bildirilir.

EL KOYMA; Bir eşya üzerinde kişinin tasarruf yetkisinin rızası dışında elinden alınmasıdır. **El koymaya** normal olarak **hakim** karar verebilir. **SORU** Ancak gecikmesinde sakınca görülen hallerde **Cumhuriyet savcıları** ve bunların yardımcısı sıfatıyla kolluk memurları **el koyma işlemini yapabilirler. SORU** Eğer şahıs, kendi rızası ile, zorunluluk dışında eşyayı veriyorsa, el koymadan söz edilemez.

6. ZOR KULLANMA YETKİSİ

ZOR KULLANMA ; Yakalanması gerekli kişi veya dağıtılması gereken topluluğun direnmesi, saldırıya yeltenmesi veya saldırıda bulunması hallerinde, bu filleri etkisiz hale getirmek için, direnme ve saldırının mahiyetine ve derecesine göre

etkisiz hale getirilecek şekilde **kademeli olarak** artan nispette **bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartlar** gerçekleştiğinde **her çeşit silah** kullanma yetkilerini ifade eder. **SORU**
zor kullanmanın hukuki sınırı ve hukuka uygunluk halleri ;5188 sayılı kanun güvenlik görevlilerinin zor kullanma yetkilerini belirli şartlara bağlamış ve 7'nci md. (k) bendinde Türk Medeni Kanunun 981.maddesine, Borçlar Kanunun 52. maddesine, Türk Ceza Kanunun 24 ve 25 nci maddelerine atıf yapılarak genel kurallar çerçevesinde zor kullanma yetkisi tanınmıştır.

6.2 BORÇLAR KANUNUN 52. MADDESİ(Yeni 63,64,65nci Maddeler);

Meşru Müdafaa, İztırar Ve Kendi Hakkını Koruma İçin Kuvvet Kullanılması

a. MEŞRU MÜDAFAA; Eski Madde 52/1- Yeni Madde 64- Haklı savunmada bulunan, saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz. **SORU**

Kendisini veya başkasını açık ya da yakın bir zarar tehlikesinden korumak için diğer bir kişinin mallarına zarar verenin, bu zararı giderim yükümlülüğünü hâkim hakkaniyete göre belirler.

Caddede yürüdüğü esnada, elinde taşıdığı çantası kapkaç edilen/rızası dışında alınan kimse, saldırganı kovalayarak yakalayıp çantasını geri almak için zor kullandığı esnada, saldırganın yere düşerek ayağının kırılması, bunun örneğini oluşturabilir. Ayağı kırılan şüphelinin tazminat isteme hakkı yoktur.

Şartları: SORU

- Kişinin kendisinin' ve üçüncü bir kişinin şahsına ve mallarına karşı bir saldırı olmalıdır
- Saldırı hukuka uygun olmalıdır
- Savunma esnasında saldırı devam ediyor olmalıdır. Savunma, saldırgana karşı olmalıdır
- Saldırı ile savunma arasında bir denge/orantı olmalıdır.

Çantasını kapkaç eden çocuğu yakalayıp elinden alabilecek güce sahip olan kişinin bunu yapmayıp, çocuğa karşı silah kullanmasında denge aşılmıştır. Zira, savunma esnasında saldırgana en az zarar verecek araç/araçlar tercih edilmelidir.

b. ZORUNLULUK (İSTIRAR) HALİ; MADDE 63- Kanunun verdiği yetkiye dayanan ve bu yetkinin sınırları içinde kalan bir fiil, zarara yol açsa bile, hukuka aykırı sayılmaz.

Zarar görenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar, zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması, yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması veya zorunluluk hâllerinde de fiil, hukuka aykırı sayılmaz. SORU

Park etiği otomobilinin aniden alev alarak yanmaya başlaması üzerine, yangını söndürmek için, yandaki aracın koltuğunda durmakta olan yangın söndürme tüpünü camı kırarak almak veya çıktığı dağ gezintisinde don ve tipiye yakalanarak donma tehlikesi geçiren kişinin, karşısına çıkan dağ evinin kapı ya da penceresini kırarak eve girmek suretiyle donmaktan kurtulması bunun örneklerini oluşturabilir. Ancak, olayla ilgisiz üçüncü bir kişinin malına zarar verildiği; birinci olayda kırılan otomobil camı ve kullanılan yangın söndürme cihazının; ikinci olaydaki kırılan kapı veya pencere ile verilen diğer zararların ilgili tarafından tazmin edilmesi gerekir.

c. KENDİ HAKKINI KORUMAK İÇİN KUVVET KULLANMA (İHKAKI HAK) ; MADDE 65- Hakkaniyet gerektiriyorsa; hâkim, ayırt etme gücü bulunmayan kişinin verdiği zararın, tamamen veya kısmen giderilmesine karar verir.

Hukuk devletinde uygulanmakta olan pozitif hukuk kurallarının gereği olarak, kişilerin kendi haklarını kendi elleriyle ya da güçleriyle değil, mevcut hukuk kurallarını uygulayan devletin organları aracılığıyla alması gerekir

Şartları:

- Ortada, hakkını kullananın korunması gereken bir hakkı olmalıdır.
- Devlet güç ve kuvvetlerinin müdahalesi zamanında sağlanamamalıdır
- Kişinin hakkının kaybı söz konusu olmalı ya da hakkını koruması güçleşmelidir
- Hakkın kaybının önlemek için başka bir çare imkan olmamalıdır
- Hakkı koruma konusunda kullanılan kuvvet elverişli ve dengeli olmalıdır

6.3 TÜRK CEZA KANUNUN 24 VE 25. MADDELERİ;

Türk Ceza Kanunun M.24"Ün Konusu (Kanunun hükmü ve amirin emri)

Bu maddenin birinci fıkrasındaki hâl, bir **hukuka uygunluk** sebebidir. Dolayısıyla hem ceza hukuku hem de özel hukuk anlamında sorumluluğu kaldırmaktadır. 2. ve 4. fıkradaki hâl ise, sadece ceza sorumluluğunu ortadan kaldıran **kusursuzluk** sebebidir. **SORU**

KANUNUN HÜKMÜ VE AMİRİN EMRİ

(1) Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez.

(2) Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği Zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

(3) Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur.

(4) Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hallerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur.

1.KANUN HÜKMÜNÜ İCRA : Kanunun emrini icra eden kamu görevlisine ceza verilmez. Kanun hükmünü yerine getiren kişiye ceza verilmez. Kanun emrini ifa halinde , bir kanun yada tüzük ,yönetmelik gibi maddi hukuk kuralı hükmünü uygulayan kişinin eylemi tipe uygun olsa da hukuka uygun olacaktır.

(Güvenlik görevlilerinin ağır cezayı gerektiren bir suçu işleyerek kaçan bir kişiyi yakalamak için silah kullanması hali, veya suçüstü halinde CMK'na göre yakalama yapması, bir kolluk görevlisinin arama kararını veya emrini yerine getirmesi, bir icra memurunun haciz için konuta girmesi gibi Kanunun emrini ifa etmeye örnek verebiliriz.)

2.YETKİLİ MERCİN EMRİNİ İFA; Emir; amirin, hiyerarşik bakımdan altında olan memura, belli bir şeyi yapması, ya da yapmaması için yönelttiği bir irade tezahürüdür. Amirin emrini yerine getiren kamu görevlisine ceza verilmez, ancak amirin emri iki şekilde olabilir bunlar, **SORU**

a) Kanuna Aykırı Emir ; Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Burada suç ceza sorumluluğu değildir. Kanuna aykırı verilen emir, kanunlara uygun olmamakla beraber **konusu suç teşkil etmemektedir. SORU**

b) Konusu Suç Teşkil Eden Emir; Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz Emri veren amir de emri yerine getiren kamu görevliside suçlu olurlar. Örneğin PVSK 'nın 13. ve 16.maddesi DMK'un 13. Maddesi kanunsuz emir olarak da AY'nın 137.maddesinde düzenlenmiş olan budur.

Emri alan, bunun Anayasa, yasa veya tüzüklere aykırı olduğunu görürse, yerine getirmez, bu aykırılığı emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bunu yazılı olarak yinelerse emir yerine getirilir. Yerine getirenin sorumluluğu yoktur. **Ancak** konusu suç teşkil ederse yerine getiren de sorumluluktan kurtulamaz. (Amirin işlenen bir suçu bildirmemek için hiçbir işlem yapılmaması emrini vermesi veya rüşvet, zimmet, hırsızlık, darp gibi konusu suç teşkil eden fiilleri emretmesi gibi.) **SORU**

Yazılı emir istenmeyecek haller ;Anayasanın 137/3. Maddesi Askeri hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen hallerde yazılı emir istenmez demektir.

Aşağıda belirtilen hallerde yazılı emir istenmez, sorumluk emri verene aittir. **SORU**

Türk Ceza Kanunun M.25"İn Konusu (Meşru savunma ve zorunluluk hali)

Madde 25 - (1) Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hâl ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez. **SORU**

(2) Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.

25. maddenin birinci fıkrasındaki durum olduğunda faile ceza verilemez. Yani böyle bir durum söz konusu olduğunda failin fiili için bir hukuka uygunluk sebebi vardır. **SORU**

A. MEŞRU SAVUNMA (md.25(1)) İnsan doğasının sonucudur ki, kendisine yönelik bir saldırıyı def etmek amacıyla kuvvet kullanabilir. Hukuken korunan değerlerin saldırıya karşı savunulması kuvvet kullanmayı da mümkün hale getirmektedir.

SORU

MEŞRU MÜDAFAA NEDİR?: Bir kimsenin kendisine veya başkasına yöneltilen ağır ve haksız maddi bir saldırıyı uzaklaştırmak için gösterdiği zorunlu tepkidir. **SORU**

1-MEŞRU SAVUNMANIN ŞARTLARI

A-SALDIRIYA İLİŞKİN ŞARTLAR SORU

1. Meşru müdafaa bulunan kişinin kendisinin veya üçüncü bir kişinin şahıs veya malvarlığına karşı yönelmiş bir saldırı yahut hemen başlamak üzere olan bir saldırı bulunmalıdır
2. Meşru müdafaa sırasında saldırı devam ediyor olmalıdır
3. Saldırı hukuka aykırı olmalıdır
4. Müdafaa, saldırıya karşı gerekli ölçüde olmalıdır. Saldırıyı durdurma amacı ve sınırını aşan fiiller hukuka uygun olmayıp verilen zararın tazmini gerekecektir.
5. Saldırının kendisine veya malına zarar verilmiş olmalıdır
6. Saldırı ciddi ve gerçek olmalıdır

B) SAVUNMAYA İLİŞKİN ŞARTLAR :

- Savunmada **zorunluluk** olmalı.
- Savunma **saldırana karşı** olmalı.
- Savunma **saldırı ile orantılı** olmalı.

Buradaki ölçüt: Yapılacak olan savunma saldırıyı defedecek bir savunma olmalıdır ve defedecek nitelikte yapılmalıdır. Örnek ;bir kişi elinden çantası alıp kaçıyorsa o kişiyi etkisiz hale getirmek için yumruk atması veya yere düşürmesi orantılı olacaktır. **SORU**

MEŞRU MÜDAFAADA SINIRIN AŞILMASI

TCK'nın 27. Maddesi Şu Hükmü Taşımaktadır:

(1) Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde sınırın kast olmaksızın aşılması hâlinde, fiil taksirle işlendiğinde de cezalandırılıyorsa, taksirli suç için kanunda yazılı cezanın altıda birinden üçte birine kadar indirilerek hükmolunur.

(2)Meşru savunmada **sınırın aşılması mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan ileri gelmiş ise faile ceza verilmez". SORU**

Görüldüğü gibi bu durumda failin eylemi hukuka uygun kabul edilmemekte ancak failin içinde bulunduğu durum kusurluluğunu ortadan kaldıran bir hal olarak değerlendirilmekte ve faile ceza verilmemektedir.

Özel Güvenlik görevlisi, korumakla yükümlü olduğu kişilerin canına kasteden bir saldırıyı savuşturmak için, öncelikle saldırganı eyleminden vazgeçirmeye yardımcı olacak diğer tedbirleri kullanmayı denemelidir. SORU Buna imkan yoksa veya saldırganın niyetinin kesin olarak cana kastetmek olduğu anlaşılırsa, artan derecelerde zor kullanma gereğinden bahsedilebilir.

Suç işleme eylemini terk etmiş olan ve/veya suç mahallinden kaçmakta olan suçluların yakalanması için zor kullanılmaması tavsiye edilir. **SORU**

Saldırının ve savunmanın Araçları arasında da makul bir denge olmasına dikkat edilmelidir.

Ancak bu husus, saldırganın silahının aynısı ile karşılık vermek olarak yorumlanmayacak, güvenlik görevlisinin sahip olduğu silah ve teçhizatın saldırganın niyeti ile orantılı şekilde kullanılması esas alınacaktır.

Zor kullanılan hedef, sadece savuşturulması gereken tehdit ile sınırlı tutulmalıdır.

Meşru müdafaa hakkının kullanılmasına karar verme yetkisi ve bu kararın sonuçlarının hukuki sorumluluğu kişilerin kendilerine aittir. SORU

Meşru müdafaa hakkının kullanılmasında kanunlarda da belirtilen bu sınırların kasıtlı olarak aşılması cezai sorumluluk getirmektedir. TCK; zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması halinde, **kasten yaralama** suçuna ilişkin hükümlerin uygulanmasını ön görmektedir.

B. ZORUNLULUK HALİ (md.25 (2))

Zorunluluk (Zaruret) Hali, failin bilerek meydana getirmediği bir tehlikeden kendisini veya bir başkasını kurtarmak için, tehlikeyi uzaklaştırmaya yetecek ölçüde bir eylemi gerçekleştirmesidir.

5188 SAYILI KANUNUN ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNE YASAKLADIĞI HUSUSLAR

- Özel güvenlik personeli, Kanunda belirtilen koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştırılmaz.

- Özel güvenlik personeli greve katılamaz. **SORU**
- Özel güvenlik personeli, özel güvenlik kimlik kartını başkasına kullandıramaz. **SORU**
- Özel güvenlik personeli silahını görev alanı dışında taşıyamaz. **SORU**
- Özel güvenlik görevlileri, görev alanı içerisinde meydana gelebilecek yangın, deprem ve sel gibi tabii afetlerde arama ve kurtarma görevlilerine yardımcı olmakla yükümlüdür.
- Genel kolluğun olaya el koymasından itibaren araştırma ve delil toplama faaliyetine genel kolluğun talebi halinde yardımcı olur.

5188 Sayılı yasa ile ÖGG Türk Ceza Kanununa göre Kamu görevlisi sayılırlar. Buna göre ÖGG'nin görevleri esnasında işledikleri suçlar kamu görevlisinin işlediği suçlar, ÖGG'ne karşı işlenen suçlar ise Kamu görevlisine karşı işlenmiş suçlar olarak kabul edilmektedir. **SORU**

7.1 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİNİN İŞLEYEBİLECEĞİ SUÇLAR;

1- Haksız Arama Cürmü (Tck M.120) : Hukuka aykırı olarak bir kimsenin üstünü veya eşyasını arayan kamu görevlisine üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. Arama kararı olmaksızın ve hiç bir gerekçe yokken bir kimsenin üstünü ve eşyasını arayan güvenlik personeli **Haksız Arama** suçunu işlemiş olur. Üst arama, bir kimsenin giysileri, cepleri, el cantası, elindeki paket, kişi yolcu ise valizinin aranmasıdır'. Duyarlı kapıdan geçirme, dedektör tutma, eşyasını x-ray cihazından geçirme kontroldür.. **SORU**

2- Zor Kullanma Yetkisine İlişkin Sınırın Aşılması(Tckm.256) : Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması hâlinde, **kasten yaralama** suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

3- Hakaret (Tck M.125) : (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilâl ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletileyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

- a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,
- b) Dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,
- c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle, işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.

4- Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma (Tck M.109) : (1) Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kişi, fiili işlemek için veya işlediği sırada cebir, tehdit veya hile kullanırsa, iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Bu suçun;

- a) Silâhla,
- b) Birden fazla kişi tarafından birlikte,
- c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
- d) Kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,
- e) Üstsoy, altsoy veya eşe karşı,
- f) Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza bir kat artırılır.

(4) Bu suçun mağdurun ekonomik bakımdan önemli bir kaybına neden olması hâlinde, ayrıca bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

(5) Suçun cinsel amaçla işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçun işlenmesi amacıyla veya sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hâllerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

5- Görevi Kötüye Kullanma (Tck M.257) : (1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan hâller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. **SORU**

(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan hâller dışında, görevinin gereklerini yapmaktan ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) İrtikâp suçunu oluşturmadığı takdirde, görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

6- İşkence (Tck M.94) Eziyet (Tck M.96) : Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Suçun nitelikli olması ve ağırlaştırıcı halleri kanun maddelerinde de açıklanmıştır. **Anayasa md. 17/3 "Kişi Dokunulmazlığı ve Maddi ve Manevi varlığı"** kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağını kimsenin şeref ve haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağını güvence altına almıştır.

7- Kamu Görevine Ait Araç Ve Gereçleri Suçta Kullanma(Tck M.266) : Görevi gereği olarak elinde bulundurduğu araç ve gereçleri bir suçun işlenmesi sırasında kullanan kamu görevlisi hakkında, ilgili suçun tanımında kamu görevlisi sıfatı esasen göz önünde bulundurulmamış ise, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

8- Zimmet Cürümleri: (Tck M.247) : (1) Görevi nedeniyle zilyedliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi, beş yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun, zimmetin açığa çıkmasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Zimmet suçunun, malın geçici bir süre kullanıldıktan sonra iade edilmek üzere işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilebilir

9- İrtikâp (Tck M.250) : (1) Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatle bulunulmasına bir kimseyi icbar eden kamu görevlisi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Görevinin sağladığı güveni kötüye kullanmak suretiyle gerçekleştirdiği hileli davranışlarla, kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatle bulunulmasına bir kimseyi ikna eden kamu görevlisi, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) İkinci fıkrada tanımlanan suçun kişinin hatasından yararlanarak işlenmiş olması hâlinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

10- Rüşvet Alma Cürmü (Tck M.252) : Rüşvet alan kamu görevlisi, dört yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Rüşvet veren kişi de kamu görevlisi gibi cezalandırılır. Rüşvet konusunda anlaşmaya varılması hâlinde, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur

11- Yetkili Olmadığı Bir İş İçin Yarar Sağlama(Tck M.255) Görevine girmeyen ve yetkili olmadığı bir işi yapabileceği veya yaptırabileceği kanaatini uyandırarak yarar sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

12- Memurların Konut Dokunulmazlığını İhlal Cürmü (Tck M.116) (1) Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu suç işleyebilecek memurların konuta girme ve arama yapma yetkisine sahip bulunmaları gerekir. ÖGG'nin böyle bir yetkisi yoktur. Hangi halde olursa olsun ikamet edenin rızası bulunmadıkça ÖGG konuta giremez ve arama yapamazlar.' Böyle bir ihtiyaç ortaya çıktığında ÖGG'nin yapacağı iş, genel kolluğu çağırmak ve aranacak konutun çevresinde tedbir almaktır.

13- Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması (Tck M.258) : (1) Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayınlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisine, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kamu görevlisi sıfatı sona erdikten sonra, birinci fıkrada yazılı fiilleri işleyen kimseye de aynı ceza verilir.

7.2 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİNE KARŞI İŞLENEBİLECEK SUÇLAR

1- GÖREVİ YAPTIRMAMAK İÇİN DİRENME (TCK Md. 265) ;

(1) Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, **cebir veya tehdit** kullanan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun yargı görevi yapan kişilere karşı işlenmesi halinde, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Suçun, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle veya birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

(4) Suçun, silahla ya da var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Bu suçun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır

2- HAKARET (TCK Md 125);

(1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilâl ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletileyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

3- TEHDİT (TCK Md 106);

(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silâhla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hâle koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak, İşlenmesi hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi hâlinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir.

4- KASTEN YARALAMA(TCK Md 86) ;

(1) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) (Ek fıkra: 31/03/2005 - 5328 S.K./4.mad) Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması halinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(3) Kasten yaralama suçunun;

a) Üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı,

b) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,

d) Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

e) Silâhla, İşlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

7.3 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİNİN HAKLARI

MEMURİYET SIFATI : 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanununun 23 üncü maddesine göre, "Özel güvenlik görevlileri Türk Ceza Kanununun uygulanmasında **memur** sayılır. Bunlara karşı görevleri sebebiyle suç işleyenler Devlet Memurları aleyhine suç işlemiş gibi cezalandırılır" hükmü bulunmaktadır.

Özel güvenlik görevlileri, görevlerini yaparlarken genel kolluk kuvvetlerine tanınan bir kısım yetkileri de kullandıklarından, kendilerine karşı mukavemet, hakaret, tehdit, saldırı gibi suçlarla karşılaşmaları her zaman mümkündür. Bu nedenle özel güvenlik görevlilerinin görevli oldukları sürelerde hukuken korunmaları maksadıyla kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından memur sayılmaları kabul edilmiştir. Bu kapsamda, görevlerini ifa ederken veya görevli olmasalar bile icra ettikleri görevden dolayı kendilerine karşı suç işlenmesi halinde, faillerin memurlara karşı işlenen suçlardan yargılanmaları gerekir.

Özel güvenlik görevlileri, güvenlik hizmetlerini yürütürken kolluk memurlarıyla ilişkilendirilen suçları (işkence, kötü muamele, vb.) işlemleri halinde ise, memurlar gibi ceza alırlar.

NAKDİ TAZMİNAT VE AYLIK BAĞLANMASI HAKKI;Kamu kolluğu için getirilen sisteme Özel Güvenlik Görevlisi de eklenmiştir. 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık bağlanması Hakkında Kanun'la ÖGG'nin Yasa kapsamında sayılması için, tazminata konu **hadisenin görev alanı ve görev süresi** içerisinde meydana gelmiş olması şarttır. **SORU**

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile Yasa kapsamından yararlanabilmeleri için ÖGG'nin görev alanı ve görev sırasında bir terör eylemine maruz kalmaları veya yaptıkları görev nedeniyle görev alanı ve süresi dışında hedef alınmaları gerekir

SENDİKAYA ÜYE OLMA HAKKI ;Özel Güvenlik Görevlileri **Sendika üyesi olabilir** fakat greve katılamazlar. **SORU**
Türk Silahlı Kuvvetleri ve Kolluk Kuvvetleri mensupları ile kamu kurum ve kuruluşlarında memur statüsündeki görevlileri hakkındaki özel kanunlarında getirilen kısıtlamalar saklıdır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında memur statüsündeki görevliler hizmet bakımından siyasi partilere üye olamazlar. İşçi statüsü ile çalışan ÖGG'ler bir araya gelerek dernek, sendika veya vakıf kurabilir ve Siyasal Partiye üye olabilirler.

YARGILANMA VE DİSİPLİN

A) **DEVLET MEMURU STATÜSÜNDEKİ** özel güvenlik görevlileri, göreviyle ilgili suçlardan yargılanmada 4483 sayılı "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun" hükümlerine; özlük hakları ve disiplin cezaları bakımından 657 sayılı "Devlet Memurları Kanunu"na; görev ve yetkileri bakımından ise 5188 sayılı "Özel Güvenlik Hizmetleri Hakkında Kanun"a, tabidirler. Bu nedenle, bu statüdeki özel güvenlik görevlileri, kendilerine verilen **disiplin cezalarına** karşı **idare mahkemelerine** başvurabilirler.

4KİŞİ HAKLARI

ANAYASAYA GÖRE KİŞİNİN TEMEL HAKLARI

- Kişinin dokunulmazlığı maddi ve manevi varlığı,
- Zorla çalıştırma yasağı,
- Kişi hürriyeti ve güvenliği,
- Özel hayatın gizliliği ve korunması,
- Konut dokunulmazlığı,
- Haberleşme hürriyeti,
- Dernek kurma hürriyeti,
- Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı,
- Hak arama hürriyeti,
- Temel hak ve hürriyetlerin korunması,
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti,
- Çalışma hakkı ve ödevi

Anayasamız madde 17/3 'te; "kimseye işkence ve eziyet yapılamaz, kimse insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya veya muamele tabi tutulamaz" diyerek **Kişi dokunulmazlığını güvence altına almıştır."**

* **Hukuki metinler hiyerarşisi (normlar hiyerarşisi) ;** Anayasa, Kanun, Tüzük , Yönetmelik, Genelge, Yönerge olarak sıralanır.

GÜVENLİK TEDBİRLERİ

DEVRIYE HİZMETLERİ, NOKTA HİZMETLERİ, KONTROL NOKTALARI, TUTANAK DÜZENLENMESİ,
EŞKAL, RAPOR YAZMA, NOT DEFTERİ VE NOT ALMA

1.1 DEVRIYENİN TANIMI; Umumi emniyeti korumak, suçları olmadan evvel önlemek veya suç işlendikten sonra şüphelileri takip etmek ve yakalamak , delilleri korumak ve lüzumunda halka yardımda bulunmak üzere yaya veya araçlı olarak belli bir güzergahta üniformalı dolaşarak yapılan görevlerdir. Devriye en az 2 personelden oluşur.

1.2 YAYGIN OLARAK KULLANILAN DEVRIYE ÇEŞİTLERİ ;

* Yaya devriye * Motorize devriye * Motosikletli devriye * Bisikletli devriye * Atlı devriye * Kombine devriye *
Sahil devriye * Otogar devriyesi
* Sınır Devriyesi * Hava devriyesi

1.3 DEVRIYE YÖNTEMLERİ

1. Planlı Devriye

2. Olağan (Rutin) Devriye

3. Dairesel Devriye

4. Geri Dönüslü Devriye

Planlı Devriye: Yetkili amirler tarafından önceden belirlenip devriye personelinin uyması istenen belirli güzergahlara bağlı kalmak üzere çıkarılan devriye yöntemidir.

Olağan (Rutin) Devriye: Devriye görevinin bir plan ve programa bağlı kalmadan devriye bölgesinin rastgele gezilmesidir.

Dairesel Devriye: Devriye alanının tahmini merkezden içerden dışarı yada dışarıdan içeri dairesel halinde yapılmasıdır.

Geri Dönüslü Devriye: Devriyenin kritik bölgelerde veya kontrol ettiği bölgenin tekrar kontrol edilmesidir.

1.4 DEVRIYE HİZMETLERİNİN AMACI:

- Görev bölgesinde halkın can ve mal emniyetini korumak **SORU**
- Suç için elverişli ortamı azaltmak,
- Suç işleme eğilimi ve niyetinde olanlara karşı caydırıcı olarak güvenlik ve emniyeti sağlayarak meydana gelebilecek suçları engellemek. **SORU CAYDIRMAK**
- Görev alanı içinde işlemiş veya işlenmekte olan suçlara müdahale etmek **ve derhal genel kolluk kuvvetlerine bildirmek,**
- Şüphelileri yakalamak, **SORU**
- Olay yeri ve suç delillerini muhafaza etmek.
- Yardım gereken hallerde yardıma muhtaç kimselere yardım etmek, lüzumu halinde **ilgili kurumlara bilgi vermek,**
- Görev alanında şüpheli kişi ve olayları gözlemek, suç ve suçlularla mücadele etmek.
- Aranılan şahısları yakalamak Genel Kolluğa teslim etmek.
- Kendisine kanunlarca verilmiş olan yetkilere dayanarak insanların huzuru ve güvenliği için konulmuş kuralların uygulanmasını sağlamak.
- Kanunların kendisine verdiği diğer görevleri yerine getirmek

1.9 DEVRIYELERİN DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

- Devriye görevlileri **en az iki** kişiden oluşur ve görevin gerektirdiği teçhizatlara sahip olarak göreve çıkılır,
- Devriye görevleri üniformalı yapılır, **SORU**
- Devriye hizmeti, belirli bir güzergahta **ağır** adımlarla **tempolu** yapılır.
- Yürüyüşlerde ani dönüşler yapılarak, gözetlenip gözetlenmediğini kontrol eder.
- Devriye görev bölgesinde **yüksek seviyede görünür olmalı** , tehlike anında her an müdahale edebilecek şekilde dikkatli olmalıdır.
- Meydana gelmiş bir olayda telaş veya tereddüt göstermeden her an müdahaleye hazır olmalıdır.
- Devriye personelinin **fiziki görünüşü** düzgün olmalıdır
- Devriye personelinin çevresi ile ilgili olmalıdır
- Devriye personelinin çevresi ile iyi iletişim kurmalıdır
- Devriye personelinin kuvvetli hafızaya sahip olmalıdır
- Devriye giren çıkan kişileri gözlemler, şüpheli durumlara müdahale eder
- Devriyeye çıkan görevliler zorunlu olmadıkça **mıntıklarını terk etmezler.**

- Devriyeye çıkan görevliler görev bölgesini iyi tanımalıdır.
- Görev bölgesini kontrol altında tutacak şekilde görev yapmalıdır.
- Gerekli olabilecek telefon ve diğer bilgileri yanında bulundurmalıdır.
- İyi bir izleyici ve gözlemleyici, aynı zamanda aktif bir dinleyici olmalıdır.
- Çevresine duyarlı olmalı, şüphe çeken tavır ve davranışlara karşı tedbirli olmalıdır.
- Devriyeye çıkan görevliler **vatandaşların desteğini ve katılımını** sağlamalıdır.
- Devriye görevi esnasında uygunsuz davranışlarda bulunulmaz, devriye görevlisi daima kibar ve nazik olmalıdır

YAYA DEVRİYE DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR :

- Yaya devriye ekibi, en az iki görevliden oluşur ve kıdemli personel ekibin sağında yürür.
- Devriye görevi esnasında kısa duraklamalarla etrafı kontrol etmelidir
- Her zaman **aynı güzergah kullanılmamalıdır**
- Kapı içi veya girişlerinde dolaşan kimseler gözlenmelidir
- Dükkan veya binalardaki camların kırık olup olmadığına dikkat edilmelidir
- Elektrik, su, havagazı şebekeleri kontrol edilmelidir

DEVRİYE GÖREVİNİ YÜRÜTÜRKEN DURDURMA VE KİMLİK SORMANIN AMACI :

- Suç işleme eğiliminde olan kişileri caydırmak **SORU**
- Suçları olmadan önlemek **SORU**
- Olay sonrası suç failini yakalamak
- Yasalara saygılı diğer bireylere güven vermek

1.10 DEVRİYENİN GÖREVLERİ SORU

Devriyenin dört çeşit görevi vardır bunlar,

- ✓ **Önleyici Görevleri,**
- ✓ **Koruyucu Görevleri,**
- ✓ **Yardım Görevleri,**
- ✓ **Adli Görevleri,**

a. ÖNLEYİCİ GÖREVLER: Sorumluluk bölgesinde kamu düzeni bozucu eylemleri engellemek ve suç işleme potansiyelindeki şahıslara karşı caydırıcı çalışmalarda bulunulmasıdır.

- Koruma altındaki halk üzerinde olumlu etki bırakır, güven duygusunu artırır.
- Üniformalı devriye görevlisi güvenlik hizmetinin temelidir.
- Kendilerine yapılan herhangi bir çağrıya öncelikli olarak cevap verir ve olay mahalline hızlı bir şekilde intikal eder,
- Mahalde suç işleme eğilim ve niyetinde olanlar ile potansiyel suçlular üzerinde etkilidir.
- Devriye Bölgesindeki olağandışı faaliyetler hakkında araştırma yapar,
- Okul, fabrika, sinema, alışveriş merkezi gibi halkın yoğun olduğu bölgeleri sürekli kontrol eder.
- Hava, deniz, kara gibi toplu ulaşım araçlarının durak ve bilet satış noktalarında asayiş ve düzenin sağlanmasına yardımcı olur,
- Bölgesindeki sorunlu yerler hakkında öncelikli kontrolleri yapar.
- Görev bölgelerinde oluşabilecek uyuşturucu maddeler ile ilgili suçları, kaçakçılık ve küçüklere karşı laf atma, sarkıntılık gibi suçları kontrol eder.
- Görev yaptıkları tesislerdeki donanımları (kapı, pencere, anahtar, vs.) kontrol eder.

b. KORUYUCU GÖREVLER: Sorumluluk bölgesinde halkın can ve mal güvenliğini sağlamak için tedbirler almaktır.

- Görev alanında bulunan tesisleri kollamak ve korumak,
- Görev sahası içerisindeki kişilerin can ve mal güvenliğini sağlamak,
- Suça konu olan eşyalara el koymak ve zaptedilen suç eşyalarını genel kolluk görevlilerine teslim etmek,
- Olay yerini korumak ve mevcut delilleri muhafaza etmek
- Gerçekleşebilecek doğal afetler ile, can ve mal emniyeti ile ilgili koruyucu önlemleri almak,
- Sabotaj yapılabilme ihtimali olan yerleri kontrol etmek,
- Suç işlemeye müsait ve suça meyilli olan şüpheli kişileri gözlemlemek,
- Görevli olduğu sosyal etkinliklerde (toplantı, konser, düğün, cenaze, spor karşılaşması vs.) gerekli önleyici ve koruyucu önlemleri almak,
- Görev mahallinde zararlı olabilecek ilgisiz kişileri bölgeden uzaklaştırmak,
- Ağır ve bulaşıcı hastalıklar ile ilgili gereken tedbirleri almak, ilgilileri bu konuda bilgilendirmek,
- Seyyar satıcı, pazarlamacı ve benzer kişilerin durumlarını kontrol etmek,

c. YARDIM GÖREVLERİ:Görev alanında yardım isteyenler ile yardıma muhtaç olan kişilere yardım etmek, ilgili kurum ve kuruluşlara **yönlendirmektir.**

- Kendisini sevk ve idare edemeyeceklerle malul ve acizlere, kaybolmuş ya da yardıma ihtiyaç duyan çocuklara yardım etmek,
- Kaybolan, yer soran ve benzeri zaruri isteklerde bulunan vatandaşlara yardım etmek,
- Kaza, yangın, doğal afet gibi olağandışı durumlarda insanlara yardım etmek,
- İlk yardım hususunda bilgi sahibi olmak,
- Sokaklarda gezinen veya ikametini tarif edemeyen insanlara yardım etmek, adres ve ailelerini bulmasını temin etmek,

d. ADLİ GÖREVLER: Sorumluluk bölgesinde meydana gelen adli olaylar ile ilgili yapılan faaliyetlerdir

- Suçla karşılaşan devriye Suça el koyar, suçun devamını engeller, şüpheliyi tespit ederek yakalamak ve Genel Kolluğa teslim eder,

- Olay mahallini muhafaza ederek, iz ve delillerin kaybolmasına veya değiştirilmemesi için tedbirler almak,
- Sorumluluk bölgesinde haklarında yakalama, tutuklama ve mahkumiyet kararı bulunan kişileri yakalamak ve bu şahısları genel kolluğa teslim etmek,
- Aramalar sırasında **suç teşkil edecek veya delil olabilecek nesnelere el koymak** ve **genel kolluğa derhal bildirmek**,
- Görev bölgesinde Şüpheli cisim veya cisimlerin tespiti halinde gerekli tedbirleri almak ve kenel kolluk kuvvetlerine haber vermek

1.11 TELSİZ KONUŞMASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TEMEL KURALLAR



- Mesajlar, mümkün olduğu kadar kısa, açık, anlaşılır cümlelerden oluşmalıdır **SORU**
- Anlaşılması zor isimler, alfabeyle göre kolay anlaşılacak şekilde kelimeler ile kodlanmalıdır
- Telsizin sesi fazla açılmamalı, kendi duyabileceği ses ayarında olmalıdır
- Konuşmalarda çağrı, karşı tarafın kod numarası belirtilerek yapılır, isim, rütbe kullanılmamalıdır.
- Bir kanaldaki konuşmaları birden fazla kişi farklı telsizlerden aynı anda dinleyebilir.
- Telsizin bas-konuş mandalına basılarak kanala girilip konuşma yapılır.
- Gizli konuşmalar, çok önemli olaylar telsiz ile söylenmez.
- Konuşması biten istasyon, karşı tarafa konuşmasının bittiğini bildirmek amacıyla "tamam" diye bilgi verir.
- Aynı kanal ve gruba bağlı farklı telsizlerden aynı anda birden fazla çağrı (konuşma) yapılamaz.

2. NOKTA HİZMETLERİ

2.1 NOKTANIN TANIMI : Güvenlik hizmeti alan kişiyi veya alanı korumak yada tesisin hassas ve kritik bölgelerinde suçu engellemek, suçluları takip etmek ve yakalamak, bu bölgede yardım isteyenlere ve yardıma muhtaç olanlara yardım etmek amacıyla kurulan, her türlü güvenlik tedbirinin alınıp özel güvenlik görevlisinin konuşlandırıldığı yere **Nokta**, sabit ve üniformalı olarak yerine getirilen göreve de **Nokta görevi** denmektedir. **SORU**

2.2 NOKTA KURULABİLECEK YERLER;

Vatandaşların yoğun olarak bulunduğu meydanlar, parklar , alışveriş merkezi, istasyon, iskele, mali, sanayi ve ekonomik tesis önü ve çevresinde, hassas ve kritik yerler, koruma hizmeti sunulan bina ve tesislerin çevresi, Potansiyel suç riskinin yüksek olduğu yerler, Dış misyon temsilcilik binalarının önünde, Hakkında koruma kararı alınan kişilerin ikamet ettikleri bina önünde, toplantı, spor karşılaşması, sahne gösterileri, vb.

Nokta : Silahlı saldırılara karşı ve kötü hava koşullarına karşı dayanıklı olmalı, yeterli aydınlatma tertibatının bulunmalı ve yaya ve araç trafiğinin kontrol edilebilecek yerlerde kurulmalıdır. **SORU**

2.3 NOKTA GÖREVLİSİNİN GÖREVLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- Görev alanına izinsiz girilmesine müsaade etmemek
- Korunan bölgeye zorla girmeye çalışanları engellemek
- Koruduğu alanda bulunan insan ve araçları tanımak
- Gelişen olaylardan amirine veya amiri konumundakine bilgi vermek
- Suç işleme şüphesi altında bulunan kişileri gözlemlemek,
- Nokta görevi ifa eden personel, görev yaptığı yerin çevresinde meydana gelen hadiseleri takip etmek, suç unsurlarını belirlediğinde yetkili kolluğa bildirmekle yükümlüdür
- Nokta personeli, **nokta içerisine ziyaretçisini alıp ağırlayamaz** görev yerini terk etmez, terk etmesi gerektiğinde **amirini bilgilendirmek** suretiyle gerekli iş ve işlemleri yürütür. **SORU**

2.4 NOKTA GÖREVLİSİNİN DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

1. Nokta görevlisi görev yerlerinden ayrılamazlar, Nokta görevlisi nokta yerinden en fazla 20 adım ayrılmalı daha uzağa gitmemelidir. SORU

2. Nokta görevlisinin Kılık kıyafeti düzgün ve tam teçhizatlı olmalı, Nuktada görevlinin ihtiyaç duyacağı donanım Masa-Sandalye, dolap, Saat, Telefon, Silah Dolabı, Telsiz, Anahtar Dolabı, El feneri, Yangın söndürme cihazı, İlk yardım çantası, Büro ve kırtasiye malzemeleri, Silah ve bölgedeki hassas yerlerin telefon numaraları vs. bulunmalıdır

3. Nokta görevlisi görev yeri ile ilgili tüm ayrıntıları (giriş, çıkış ve hassas bilgileri, önemli yerlerin telefonunu vb.) bilmelidir,

4. Görev bölgesi dışında meydana gelen herhangi bir olayı ilgili yetkililere bildirmeli görev yerini terk etmemelidir.

5. Nokta civarına yaklaşan kişilerin davranışlarını izlemelidir.

6. Nokta etrafında **yangına sebep** olabilecek cihaz ve maddeler bulundurulmamalıdır.

7. Olağanüstü durumlarda korunan alanda bulunan çalışan ve yaşayanları tehlikeye düşüren hallerde ve olaylarda soğukkanlı davranmalı ve heyecanı yatıştırmalı insanlara aydınlatıcı bilgi vererek güvenli alanlara sevk etmelidir.

8. Genel kollukça bildirilen yakalama ve tutuklama müzekkereli kişileri gördüğünde yakalayarak genel kolluğa teslim etmelidir.

9. Görev alanında meydana gelen olayla ilgili zamanında müdahale etmeli ilgililere bildirdikten sonra , konunun takibi için bile olsa **görev yerlerini terk** etmemelidir **SORU**

.KONTROL NOKTALARI

3.1 KONTROL NOKTASI TANIMI ; Güvenlik altına alınmış her hangi bir mevkie (toplantı salonu, ikametgah girişleri, sinema, VIP Salonu vb. gibi) kişilerin veya malzemelerin kontrol altında giriş – çıkışlarını sağlamak amacı ile oluşturulan güvenlik noktasına *Kontrol Noktası* adı verilir.

Kontrol Noktasının Amacı ; Güvenlik hizmeti sunulan yer içerisinde girebilecek suçluların engellenmesi, şahıs ve eşya araması ile suç sayılabilecek maddelerin ele geçirilmesi ve içeriye sokulmasına engel olmaktır.

Bölgeye veya tesise ilgili kişilerin girmesine izin verilir.

Giriş çıkışların belirli yol ve kapılardan yapılmasını sağlayarak yaya ve araç trafiği yönlendirilir.

Dışarıdan girmesi muhtemel tehdit ve saldırılara karşı, caydırıcı nitelik taşır.

Saldırıya yönelik gayretlerin izlenmesini, gerekli önlemlerin alınmasını ve saldırının kırılmasını sağlar.

Kontrol Noktasında ki Güvenlik Tedbirleri 3 Aşamalı Olarak Yapılır

1. Ana giriş kontrol noktası; Bina ve tesisin sınırından içeri girişte kurulan kontrol noktasıdır. Burada araç ve kişi kontrolü yapılabileceği gibi yalnızca araç kontrolü de yapılabilir.

2. Bina giriş kontrol noktası; Korunan binanın giriş kapılarında kurulan kontrol noktasıdır. Burada binaya giren kişilerin beraberindeki eşyaların kontrolü de yapılır.

3. Kritik alan giriş kontrol noktası; Bir bina içerisinde belli yerlere ve katlara girmeden önce elektronik güvenlik sistem ve cihazları ile yapılan kontroldür.

Kontrol Noktası Çalışma Esasları: Koruma ve güvenliğini sağladıkları yerin çalışma saatleri göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir. Kontrol noktası içerisinde iletişim ve acil haberleşme sistemlerinin bulunmalı, görevin yoğun olduğu yerlerde yardımcı güvenlik cihazlarından faydalanılmalıdır. Personel sayısı kontrol noktasının yoğunluğuna göre değişebilir. İnsan ve eşya trafiğinin yoğun olduğu yerlerde X ray cihazı ve kapı dedektörü ile varsa en az 5 personel, yoğunluğun az olduğu yerlerde ise 3 personel görevlendirilmelidir.

Kontrol noktasında bulunması gereken araç-gereç ve ekipmanlar, X-Ray cihazı, metal ve kapı detektörü, Yangın söndürücüler, Kırtasiye malzemeleri, İlk yardım malzemeleri, Yedek anahtarlar, Silah dolabı, vb.dir.

✓ Hamile bayanlar **SORU**

✓ Kalp pili takılı olan şahıslar,

✓ Kafatasında metal aparat takılı olan şahıslar, sağlık yönünden el ve kapı tipi metal detektörlerinden geçirilmemelidir

Kontrol noktasından geçen ziyaretçilerin, eşyaları kontrol edilmelidir.

Kontrol noktası görevlisi, yaptığı kontrol esnasında, ruhsatsız bir ateşli silaha rastladığı zaman Şahsı ve silahı muhafaza altına alıp genel kolluğa haber vermelidir. Kontrol noktasında üstünü ve eşyasını aratmak istemeyen kişiye **ısrar edilmez ve içeriye girişine izin verilmez.**

3.3 KONTROL NOKTASI İÇİN ÖZELLİKLİ ŞAHISLAR;

a. Değerli madde taşıyan kişiler

b. Hasta ve fiziksel özürlü kişiler

c. Yaşlı İnsanlar

d. Çocuklar,

e. Diplomatik şahıslar

f. Vip şahıslar

g. Kurumda Çalışanlar

ÖZELLİKLİ ŞAHISLARIN KONTROLÜ:

Değerli Madde Taşıyan Kişiler; Bu şahısların kontrolü herkesin olduğu bir ortamda yapılırsa kişi başkaları tarafından hedef durumuna gelebilir bu nedenle bu kişiler kontrol noktalarının ayrı bir bölümünde kontrollerinin yapılması uygun olur.

Hasta ve Fiziksel Özürlü Kişiler ve Yaşlılar; Özel ilgi isteyen bu kişilere sabırlı ve kontrollerde yardımcı olunmalıdır.

Çocuklar; Başkaları tarafından kullanılabilecekleri düşünülerek sevgi ve şefkat içerisinde kontrole tabi tutulmalı ve kontrollerinin yapılması gerekir.

Ziyaretçilerin Kontrolü: Korunan bina veya tesise gelen ziyaretçiler genelde; bina ve tesisteki bazı işlerin yapılması, iş takibi, personeli görme amacıyla gelirler Ziyaretçiler için;

- Ziyaretçilerin kimlik kontrollerinin yapılıp, ziyaret edilecek şahısla temas kurularak teyit alınmalıdır.
- Ziyaretçi kayıt defteri tutularak ziyaretçilerin hüviyeti, ziyaret saati, süresi ve diğer lüzumlu bilgilerin kaydedilmelidir.
- Ziyaretçi giriş kartlarında giriş yetkisi verilen bölge, geçerli olduğu süre vb. hususlar belirtilmelidir.
- Kontrollerde esnasında tehlikeli olabilecek maddelere rastlanması halinde bu maddeler tespit edilerek şahıslarla birlikte tutanakla Genel Kolluk Kuvvetlerine teslim edilmelidir. **SORU**

Personele Ait Paket ve Malzemelerin Kontrolü: Gerekli izin alınmış paketler hariç hiçbir paket taramadan geçirilmeden özel güvenlik alanına sokulmamalıdır. Tüm paketlerin denetimi

pratik olarak mümkün değilse belirsiz zamanlarda tam veya tesadüfi paket kontrolleri yapılmalıdır.

Araçların Kontrolü: Personel ve işletmeye ait araçlarla ziyaretçilere ait araçlara farklı giriş kartı verilmelidir. Araçlar görülebilecek şekilde emniyetli bölgeye park ettirilmelidir.

Gerektiğinde tesise giren her aracın kontrolü yapılabilir.

a. Tesislere giriş- çıkış yapan araçlar yetkisiz kişi ve malzemenin giriş ve çıkışını önleyecek şekilde kontrol edilmelidir. Kontrolde patlayıcı, yanıcı ve diğer tehlikeli maddelere karşı hassasiyet gösterilmelidir. Giriş – çıkışın olmadığı zamanlarda kapılar kapalı tutulmalıdır.

b. Tüm araç şoförleri ve yardımcılarının giriş kartı verilmeli giriş çıkışlarda da kontrolleri yapılmalıdır. Bu giriş kartları yalnızca indirme ve yükleme yapılan alanlar için geçerli olmalıdır.

c. Tesislere giren ve çıkan tüm araçların şoförleri, muavinleri, yolcular ve araçta bulunan yük dikkatli bir taramadan geçirilmelidir. Bu tarama yapılırken aracın gideceği bölümün önemine göre gelen araçların yanına refakatçi verilmelidir.

4. TUTANAK DÜZENLENMESİ

4.1 TUTANAĞIN TANIMI ; Tutanak herhangi bir iş veya olay sonucu yapılanları, elde edilen bilgi, belge, duyum ve düşüncelerin BİR DÜZEN dahilinde yazılı hale getirilmesidir. **SORU**

4.2.TUTANAĞIN BÖLÜMLERİ: Tutanaklar başlık, giriş, gelişme, sonuç, tarih ve saat ve imza olmak üzere 6 bölümden oluşur.

a. **Başlık:** Olayın mahiyetini belirtmek amacıyla tutanağın üst-orta bölümüne büyük harflerle başlık yazılır.

b. **Giriş:** Tutanağı hangi konuda tutulması gerektiğini gösteren ve hazırlayıcı bilgilerden oluşan bölümdür. Olayın gerçekleştiği zaman dilimi, yeri ve olayın öğreniliş şeklinin belirtildiği bölümdür.

c. **Gelişme:** Olay veya yapılan işlemle ilgili kişilerin açık kimlikleri, olayın meydana geliş şekli olayın ispatına yarayacak iz ve deliller ile olay hakkındaki iddia ve beyanların yer aldığı bölümdür.

d. **Sonuç:** Tutanağın son tarafına (tutanak) olduğunun belirtilmesi ile bundan sonra tutanağın tamamlanmasıdır. Olayla ilgili alınan önlemler ile tutanağın tarih ve bitiş saatinin belirtildiği bölümdür.

e. **Tarih ve Saat:** Tutanak tanziminde, olay ve tutanağın türüne göre tutanağın bitiş bölümünde tarih ve saatin yazılması gerekir.

f. **İmza:** Olay veya yapılan işlemde adı geçen müşteki, mağdur, tanık, zanlı şüpheli, vb. kişilerin isimleri ve unvanları yazılarak imzaları alınır.

Tutanakta **en az 2 resmi görevlinin imzası** bulunur. Şahıs tutanağı imzalamamak istemezse “ **İmzadan İmtina Etti**” diye imza bölümüne not düşülür. **SORU** adli soruşturma safhası itibarıyla hazırlık soruşturması bakımından anlam ifade edebilmesi için en az

2 resmi görevli tarafından **imzalanması** gerekir **SORU**

4.5 BAŞLICA TUTANAK ÇEŞİTLERİ ŞUNLARDIR

- Olay yeri inceleme ve tespit tutanağı, Tanık, Mağdur, Müşteki İfade Tutanağı, Üst Arama Tutanağı, Değer Tespit Tutanağı,
- Yer Gösterme Tutanağı, İhbar Tutanağı, Suçüstü Tutanağı, Yangın Yeri Tutanağı, Buluntu Eşya Tutanağı,
- Müracaat Tutanağı, Nöbet Devir Teslim Tutanağı, Arama, Yakalama, Elkoyma Tutanakları, Teslim Tutanağı,

Olay tespit tutanağı; Olayın işlendiği yerin genel ve özel durumu ile suçun iz ve delillerinin kaydı için tanzim edilen tutanaktır. Olay tespit tutanağı soruşturmanın temelini teşkil eder bu nedenle olay yeri titizlikle incelenir görevlinin olay yerinde gördükleri iz ve delillerin tutanakta belirtilir.

Yakalama Tutanağı; Olaya karışan sanık veya sanıkların yakalanması durumunda tanzim edilen tutanaktır. Tutanakta; Şahıs direndiği için zor kullanılmışsa tutanağa yazılır, Yakalama sebebi belirtilir, Elde edilen delillerden bahsedilir, Yakalama esnasında şahıs yaralanmışsa belirtilir

Arama Tutanağı; Olayın aydınlatılabilmesi için kişinin üzerinde, eşyalarında, aracında, konut ve işyerinde yapılan aramalarda tanzim edilir.

Suçüstü Tutanağı; Olay devam ederken eylemi gerçekleştiren sanık veya sanıkların yakalanmasında tanzim edilir.

Teslim Tesellüm Tutanağı; Kontrol kapılarında, olay yerinde el konulan suç unsuru malzeme veya emanete alınan kayıp ve buluntu eşyaların sahibine veya genel kolluk görevlilerine teslimi esnasında tutulan tutanaktır.

5. EŞKAL



5.1 EŞKAL ; Kişilerin gözle görülebilen belirgin özellikleri ile birlikte ana ayırt edici özellikleri olan; **SORU** Alın, Kaş, Göz, Burun, Ağız, Kulak, Yanak, Çene, Yüz çizgileri, Yüz şekli ve bunların kombinasyonlarından oluşan resim dir.

- Eşkâl, kişinin belirgin özellikleri tarif edilerek yapılan resimdir.
- Eşkâl, olaya karışan kişinin tanık tarafından ayırt edici özellikleriyle ifade edilmesidir.
- Eşkâl, kişinin; boy, vücut ve renk gibi fiziki özelliklerinin tanımlanmasıdır.
- Eşkâl; mağdur, tanık veya görevli tarafından yapılan tanımlamaya göre çizilen robot resmidir.

5.2 İNSANLARIN DEĞİŞMEYEN ÖZELLİKLERİ; Çok uzun veya kısa boy , belirgin sakatlıklar, fiziksel yapı, kekemelik, pelteklik, yavaş konuşma, sağırılık, dilsizlik, ameliyat izleri, ten rengi, , yanık izleri,gözlerde şaşılık vb.dir.

5.3 EŞKAL TARİFİNDE BELİRTİLECEK ÖZELLİKLER;Cinsiyet, vücut yapısı,yüz yapısı, kafa yapısı, alın, kaş, burun, ağız, çene, dudaklar, kulaklar, eller, boy, kilo, göz rengi, saç rengi, ten rengi, kekemelik, sakatlık, topallık, saç kesimi, yüzde veya vücutta leke, ben veya çil gibi izler.

6. RAPOR

6.1.RAPOR YAZMA ;

Görevlinin görevi esnasında gördüğü, bildiği ve meydana gelen herhangi bir durum ve olay hakkında üstlerini ve amirlerini **bilgilendirmek** üzere ortaya koyduğu belgeye denir. **SORU**

7. NOT DEFTERİ VE NOT ALMA

NOT ALMA ;Görme, koklama, dokunma, duyma ve tat alma organlarımızla

hafızamızda algılanan veya bir olay veya görevle ilgili ileride rapor veya tutanak tutmak için bilgilerin kısa ve öz olarak yazılı kayıtlara geçirilmesine **Not Alma** denir. **SORU**

Not almada amaç, bir bilgiyi, gözlemi ya da izlenimi unutmamayı ve ileride yeniden kullanabilmeyi sağlamaktır. Önemli olan ve anımsanması yarar sağlayacak noktalar not edilmelidir.Not alma görevlinin gözlemlerini eksiksiz olarak yazıya geçirmesini sağlar. Görev esnasında meydana gelen olaylar sağlıklı olarak kaydedilir.

YAKALAMA, ARAMA, EL KOYMA, ZOR KULLANMA ve SİLAH KULLANMA'NIN TANIMI HUKUKİ DAYANAK VE YÖNTEMLERİ

1.YAKALAMA;Kamu güvenliğine, kamu düzenine veya kişinin vücut veya hayatına yönelik var olan bir tehlikenin giderilmesi için denetim altına alınması gereken veya suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin gözaltına alma veya muhafaza altına alma işlemlerinden önce hakim kararı olmaksızın **özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına** alınmasıdır **SORU** Muhafaza altına alma: Kanunun yetki verdiği hâllerde yetkili merci önüne çıkarılması gereken kişilerin ilgili kurumlar veya kişilerce teslim alınana kadar sağlıklarına zarar vermeyecek şekilde ve zorunlu olduğu ölçüde özgürlüklerinin kısıtlanıp alıkonulmasıdır.

GÖZALTINA ALMA: Kanunun verdiği yetkiye göre, yakalanan kişinin hakkındaki işlemlerin tamamlanması amacıyla, yetkili hâkim önüne çıkarılmasına veya serbest bırakılmasına kadar kanunî süre içinde sağlığına zarar vermeyecek şekilde özgürlüğünün geçici olarak kısıtlanıp alıkonulmasıdır. **SORU**

SUÇÜSTÜ: İşlenmekte olan suç, henüz işlenmiş olan fiil ile fiilin işlenmesinden hemen sonra kolluk, suçtan zarar gören veya başkaları tarafından takip edilerek yakalanan kişinin işlediği suç, fiilin pek az önce işlendiğini gösteren eşya veya delille yakalanan kimsenin işlediği suçtur. **SORU**

TCK.na göre Çocuk; Henüz **18 yaşını** doldurmamış kişidir. **SORU**

Özel güvenlik hizmetlerinin daha iyi yürütülmesi için 5188 sayılı kanun ile ÖGG'ne diğer yetkilerle birlikte, YAKALAMA yetkisi verilmiştir. ÖGG tarafından gerçekleştirilen faaliyetler **görev alanı ve görev süresi** ile sınırlandırılmıştır. **SORU**

ÖGG'nin **Görev Alanı** 5188 sayılı kanunun 9.nci maddesine göre; "Bu görevliler 7 nci maddede sayılan yetkileri sadece görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilirler" demektedir.

güzergâh boyu görev alanı "Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar. İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para ve değerli eşya nakli, kişi koruma ve cenaze töreni gibi **güzergâh ifade eden durumlarda güzergâh boyu görev alanı** sayılır." Görev alanı, zorunlu hallerde Komisyon kararıyla genişletilebilir. **SORU**

Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar **en seri vasıtayla yetkili genel kolluğa bildirilir; yakalanan kişi ve zapt edilen eşya genel kolluğa teslim edilir.**

Yakalanan kişi genel kolluğa teslim edildikten sonra gerekli adli işlemler yapılması için **CUMHURİYET SAVCISI kararı** ile **Göz Altına** alınabilir, Tahkikat evrakları tamamlandıktan sonra adliyeye sevk edildikten sonra **hakim veya mahkemece** tutuklanabilir. **Kolluğun gözetimine alma yetkisi yoktur.** **SORU**

Yakalama yetkisi kullanılırken **haksız uygulamalarla** anayasa ile koruma altına alınan kişinin **temel hak ve hürriyetine** zarar verilmemesi gerekmektedir. **Yakalama** anayasasının temel hak ve ödevler başlıklı ikinci kısmının ikinci bölümünde **kişi hürriyeti ve güvenliği** başlığı altında yer almaktadır.

Güvenlik personelinin yakaladıkları kişileri **hukuka aykırı olarak** gerekli usul işlemleri yapması gereken **makul sürelerin dışında keyfi yere tutmaları** **Kişiye Hürriyetinden Yoksun Bırakma Suçunu oluşturur.** **SORU**

, Usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren yada hakkında sınırdışı etme yahut geri verme kararı verilen bir kişinin yakalanması, tutuklanması halleri dışında **kimse hürriyet den yoksun tutulamaz.** **SORU**

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde **hakim kararı** ile tutuklanabilir. **SORU** Hakim kararı olmadan yakalama, **suçüstü halinde** veya **gecikmesinde sakınca bulunan** hallerde yapılabilir.

Yakalama; Adli , Önleme ve Herkesin yakalama yapabilmesi olarak 3'e ayrılır;

1.1 ADLİ AMAÇLI YAKALAMA: Tutuklamanın mümkün kılınması ve Ceza Muhakemesinin yapılabilmesi veya kesin hapis hükmünün infazının sağlanması gayesi ile, hakkında henüz tutuklama kararı verilmeden önce, **sanığın kişi hürriyetinin kaldırılmasına**, **"adli yakalama"** denir. **SORU**
Kısaca suç işlendikten sonra yapılan yakalamadır. Hakim kararı bulunmamasına rağmen suç işleme şüphesiyle bir kimsenin özgürlüğünün kısıtlanmasıdır.

Kişinin **fiilen denetim altına alındığı an**, **Yakalama** anıdır. Yakalama yetkisinin doğması için, "kuvvetli suç işleme şüphesinin varlığını gösteren olayların" (CMK 100/1) ve "kişinin bir suçu işlediğini düşündürebilecek emarelerin varlığı" (CMK 92/2), yani "kuvvetli belirti" mevcut bulunması gerekmektedir.

- Yakalanan kişilerden, herhangi bir suçtan arandığı , **genel kolluk kuvvetlerine teslim edilir**,
- Şüphe üzerine yakalananların durumu açıklığa kavuştuğunda, **yakalama sebeplerinin ortadan kalktığı** belirlenenler **kolluk kuvveti** ile görüşülerek **derhal serbest** bırakılır. **SORU**

1.2 ÖNLEME AMAÇLI YAKALAMA: ÖGG tarafından görev alanında yapılacak **önleme amaçlı yakalama** **"kamu düzenine veya kişinin vücut bütünlüğü ne yönelik bir tehdidin giderilmesi amacı ile yapılan özgürlük kısıtlanmasına** denir. **SORU**

5188 sayılı kanunun 7 maddesinin 1.bendine göre; ÖGG kişinin vücudu ve sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama yetkisine sahiptir.

ÖGG görev alanı ve görev süresi içerisinde görev bölgesinde kaybolmuş veya terk edilmiş çocuk, akıl hastası, kendini idare edemeyecek derecede sarhoşlar, bir başka nedenle bilincini yitirmiş kimseler veya İntihar girişiminde bulunan kişi veya kişilerin yakalanması ile ÖGG nin görev alanında bulunma nedenini izah edemeyen kimliksiz kişileri önleme amacıyla yakalanması bu kapsamdadır. Yakalanan bu şahıslar genel kolluğa veya yakınlarına teslim edilecek, Acil hallerde ise genel kolluk beklenmeden en yakın sağlık kuruluşuna gönderecektir.

Görev alanında işlenen suç yerini genel kolluk gelinceye kadar korumak ÖGG' in görevidir. **SORU** ÖGG'nin CMK 168'e göre yaptıkları yakalama genel kolluk olay yerine gelinceye kadar sürecek ve yakalanan kişi genel kolluğa teslim edilecektir.

1.3 HERKESİN YAKALAMA YAPABİLMESİ (CMK. MD.90) ;Kişiye suçu işlerken veya fiilen pek az önce işlendiğini gösteren eşya veya delillerle rastlanması, suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin kaçması ihtimalinin bulunması veya hemen kimliğini belirleme imkânının bulunmaması gibi hâllerde, herkes tarafından geçici olarak yakalama yapılabilir. **SORU**

Kişiye suç islenirken rastlanılması veya suçüstü sayılan hallerde, öncelikle tamamlanmış veya teşebbüs aşamasında kalmış bir suç söz konusu olmalıdır. Herkese tanınan yakalama hakkının kullanılabilmesi için, kanun koyucu kişiye suçu islerken rastlanılmasını yeterli görmüştür. Suçüstü sırasında rastlanılan kişinin, suçluluğu hakkında kuvvetli şüphenin bulunduğu hususunda tereddüt yoktur. Bununla birlikte, herkesin yakalama yapabileceği ikinci halde ise, suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin suçluluğu hakkında kuvvetli şüphe bulunması yanında, kaçma tehlikesinin var olması veya kimliğinin belirlenememesi de gerekmektedir. Ancak izlemenin mutlaka suçüstü fiili ile başlaması gerekir.

MEŞHUR SUÇ (SUÇÜSTÜ HALİ): İşlenmekte olan suçu veya henüz işlenmiş olan fiil veya fiilin işlenmesinden hemen sonra kolluk kuvveti veya suçtan zarar görmüş kişi veya başkaları tarafından izlenerek yakalanan kişinin veya fiili pek az önce işlediğini gösteren eşya veya eser veya emare veya deliller yakalanan kimsenin işlediği suçtur. **SORU**

MAKUL ŞÜPHE:Yakalamanın temel şartı, kuvvetli belirtiye dayanan "makul şüphe"dir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 5. maddesine göre de, kişinin özgürlüğünün kısıtlanabilmesi için, "makul şüphe" bulunmalıdır. Şüphenin **makul sayılabilmesi için**, "ilgili kişinin suçu işlemiş olmasının mümkün bulunduğu hususunda objektif bir gözlemciyi iknaya yeterli vakıa ve bilgilerin mevcudiyeti" şarttır.

SUÇ İŞLEYEN ÇOCUKLARI YAKALANMASI (5237 s. TCK. Md.31) Çocuklar bakımından yakalamanın sınırları TCK Md:31 ile Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 18 inci maddesinde belirlenmiştir.Özel güvenlik görevlileri, yakalamanın bütün şartları olmasına rağmen yakalamayı yaparken aşağıda belirtilen hususları göz önünde bulundurmalıdırlar :

"Fiili işlediği zaman 12 yaşını doldurmamış olanlar ile 15 yaşını doldurmamış sağır ve dilsizler suç nedeni ile yakalanamaz." SORU

Oniki yaşını doldurmamış çocukların koruma altına alınması ve sadece kimlik ve suç tespiti amacı ile genel kolluğa haber verilmesi zorunludur.

Küçüklerin kimlikleri ve eylemleri mutlaka gizli tutulur. Birden fazla kişi yakalandığında varsa, küçükler yetişkinlerden ayrı tutulur. **Çocuklara kelepçe ve benzeri aletler takılamaz.** Ancak, zorunlu hâllerde çocuğun kaçmasını, kendisinin veya başkalarının hayat veya beden bütünlükleri bakımından doğabilecek tehlikeleri önlemek için kolluk tarafından gerekli önlemler alınır. Kimlik ve suç tespiti amacı ile yakalama yapılabilir. Kimlik tespitinden hemen sonra serbest bırakılır.

Oniki yaşını doldurmuş, ancak **onsekiz yaşını doldurmamış** olanlar suç sebebi ile yakalanabilirler. Bu çocuklar, yakınları ile müdafie haber verilerek derhâl Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilirler; bunlarla ilgili soruşturma Cumhuriyet başsavcısı veya görevlendireceği Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yapılır.

1.4 YAKALAMA EMRİ VE NEDENLERİ

CMK Md. 98 - Soruşturma evresinde çağrı üzerine gelmeyen veya çağrı yapılamayan şüpheli hakkında, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine **Sulh Ceza Hâkimi** tarafından yakalama emri düzenlenebilir. **SORU**

(2) Yakalanmış iken kolluk görevlisinin elinden kaçan şüpheli veya sanık ya da tutukevi veya ceza infaz kurumundan kaçan tutuklu veya hükümlü hakkında **Cumhuriyet Savcıları ve kolluk kuvvetleri** de yakalama emri düzenleyebilirler.

(3) Kovuşturma evresinde kaçak sanık hakkında yakalama emri re'sen veya Cumhuriyet savcısının istemi üzerine **Hâkim veya Mahkeme** tarafından düzenlenir.

(4) Yakalama emrinde, kişinin açık eşkâli, bilindiğinde kimliği ve yüklenen suç ile yakalandığında nereye gönderileceği gösterilir.

Yakalamada Zor Kullanma:Zor kullanma zorunlu olmalı, Dengeli olmalı ve Yasaya uygun olmalıdır.

- Zor kullanılırken insan onuru zedelenmemeli,
- Toplumun gelenek ve görenekler göz ardı edilmemeli,
- Yapılması gereken işlemler derhal yapılmalı, gereksiz gecikmelere yer verilmemeli,
- Yetkilerin kullanılması sırasında kişilere kötü muamelede bulunulmamalıdır

1.5 YAKALANAN KİŞİNİN MUHAFAZASI; SORU

- ✓ Yakalanan kişinin ilk olarak kimlik tespiti ve kaba üst araması yapılır, kendisine veya başkalarına zarar verebilecek silah gibi unsurlardan arındırılması sağlanır ve bu işlemlerin yapıldığına dair tutanak düzenlenir.
- ✓ Yakalama sırasında suçun iz, emare, eser ve delillerinin yok edilmesini veya bozulmasını önleyecek tedbirler alınır.(Adli amaçlı yakalama yetkisini kullanan ÖGG failin üzerinde veya elindeki ateşli silaha el koymuş ise failin ellerini yıkamasına fırsat vermeden arkadan kelepçelemek suretiyle genel kolluğa el swap (barut izi) aramasına imkan sağlamalıdır.)
- ✓ Yakalama işlemi bir tutanakla tespit edilir.
- ✓ Yakalanan kişiler derhal suç delilleriyle birlikte en kısa sürede genel kolluk görevlilerine tutanakla teslim edilmelidir.
- ✓ Suç şüphesi üzerine yakalanan kişi kelepçelenmelidir.
- ✓ Şüphelinin saldırgan tavırlar göstermesi halinde kelepçelenmelidir.
- ✓ Şüpheliye karşı saldırı ihtimali bulunması veya Şüphelinin tanık olmaması gereken bir işlem, konuşma yapılacaksa ayrı bir oda veya otomobil içerisinde muhafaza edilebilir.
- ✓ Önleme yakalamasına sonucu yakalanan kişi kendisine veya çevreye zarar vermiyor ve kaçma ihtimali de yoksa kelepçe takılması veya bir yere kilitlenmesi aşırı bir tedbir olur.
- ✓ Şüpheli ayrı bir yerde muhafaza edilecekse personel nezaretinde tutulmalı ya da yetkililerce sık sık kontrol edilmelidir.

Birden fazla kişi yakalanmışsa olayın tarafları kesinlikle aynı mekanda tutulmamalı, aynı suçun şüphelisi olan kişiler bir arada tutuluyorsa kendi aralarında konuşmaları önlenmelidir.

2. ARAMA

2.1 ARAMANIN TANIMI VE HUKUKİ MEVZUATI; Şüphelilerin yakalanması ve suç delillerini elde etmek için konut, işyeri, kişilerin üstleri vb. yerlerde usulüne uygun olarak yapılan araştırma işlemidir.. Kişinin, üst ve eşyasının aranmasıyla müdahaleye maruz kalan hakkı, "**özel hayatının gizliliği ve korunması hakkı**"dır. **SORU**

Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak üst araması genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır. Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere **bir tutanakla genel kolluğa** teslim edilir. Arama **kişinin aynı cinsiyetindeki** görevli tarafından yapılır." **SORU**

Madde 90 - (1) Aşağıda belirtilen hâllerde, **herkes tarafından geçici olarak yakalama** yapılabilir:

- Kişiyi suçu işlerken rastlanması.
- Suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması.
- (2) Kolluk görevlileri, tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde; Cumhuriyet savcısına veya âmirlerine derhâl başvurma olanağı bulunmadığı takdirde, yakalama yetkisine sahiptirler.
- (3) Soruşturma ve kovuşturması şikâyeteye bağlı olmakla birlikte, çocuklara, beden veya akıl hastalığı, malûllük veya güçsüzlükleri nedeniyle kendilerini idareden aciz bulunanlara karşı işlenen suçüstü hallerinde kişinin yakalanması şikâyeteye bağlı değildir.
- (4) Kolluk, yakalandığı sırada kaçmasını, kendisine veya başkalarına zarar vermesini önleyecek tedbirleri aldıktan sonra, yakalanan kişiye kanunî haklarını derhal bildirir.
- (5) Birinci fıkraya göre yakalanıp kolluğa teslim edilen veya ikinci fıkra uyarınca görevlilerce yakalanan kişi ve olay hakkında Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek, emri doğrultusunda işlem yapılır.
- (6) Yakalama emrine konu işlemin yerine getirilmesi nedeniyle yakalama emrinin çıkarılma amacının ortadan kalkması durumunda mahkeme, hâkim veya Cumhuriyet savcısı tarafından yakalama emrinin derhâl iadesi istenir.

2.2.ADLİ AMAÇLI ARAMA (5188 s.K.Md.7c/d):

ADLİ ARAMA Suç işlendikten sonra, suçun delillerini, zapt ve ya müsadereye tabi eşyayı ele geçirmek, suç failini yakalamak için yapılır. **SORU**

5188 sayılı Kanunun Md.7 "özel güvenlik görevlilerinin yetkileri maddesinin c ve d bentleri ve CMK 90 ncı özel güvenlik görevlilerine adli arama yetkisi tanımaktadır, buna göre özel güvenlik görevlisi yaptığı yasal yakalama sonucu, yakalanan şüphelinin kaçmasını, kendisine veya başkalarına zarar vermesini önleyecek tedbirleri alması gerekir. Bu tedbirler içinde üst araması da kabul edilmekte olup buna istinaden ÖGG kişileri elle kaba arama yapabilir.

Özel güvenlik görevlisi bu yetkisini orantılı kullanmalı, keyfiliğe kaçmamalıdır.

2.3 ÖNLEME AMAÇLI ARAMA (5188 s.K. Md. 7/a, b ve f/ Yönetmelik Md.14): **SORU**

ÖNLEME ARAMASI, Suç işlenmeden önce ÖGG' in kuruluşu sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma, zorla işten alı koyma gibi her çeşit tehdit, tehlike ve tecavüze karşı korumak kısaca tehlikeyi ve suç işlenmesini önlemek amacıyla yapılan aramadır.

Özel Güvenlik görevlisinin arama yetkisini kullanması, sınırları özel güvenlik izni ile belirlenmiş kendi görev alanında ve kanunlarla kendisine tanınan yetkiler çerçevesinde olmalı ve kimlik kartını görünecek şekilde taşımalıdır.

5188 sayılı kanun Özel güvenlik görevlilerine arama konusunda verdiği yetki; **önleme araması** kapsamında **kişilerin detektörle, eşyaların ise x-ray cihazları ile aranması ile sınırlıdır.** Güvenlik görevlileri bu çerçevede; görev alanına girmek isteyen kişileri duyarlı kapıdan geçirebilirler ve detektörle üst araması yapabilirler ve eşyalarını X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirebilirler. **SORU**

Aranan kişilerin arama yapılmasına dair hakim kararı talep etmeleri halinde *kendilerine "aramanın 5188 sayılı kanunun 7. maddesine göre yapıldığı ve arama başlamadan önce aramaya rıza göstermezse binaya girmekten vazgeçmesi şartıyla arama yapılmayacağı"* kendisine sözlü olarak tebliğ edilir. Aranmayı kabul etmeyen kişilerin binaya giriş yapmasına izin verilmeyebilir. **SORU**

Önleme amaçlı aramada tutanak düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır. **Ancak aramaya tabi tutulan şahsın talebi halinde tutanak düzenlenir ve bir sureti şahsa teslim edilir**

Hukuka aykırı olarak bir kimsenin üstünü veya eşyasını arayan kamu görevlisine, Türk Ceza Kanununa göre üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilebilir.

Kamuya Açık Alanlarda Yapılacak Önleme Aramasının genel kolluğun gözetim ve denetiminde Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılacağı düzenlenmiştir.

Önleme aramalarında elde edilen suç unsurları hakkında; El konulan şey ve yakalanan kişi tutanakla görevli kolluğa teslim edilir.

Spor alanına girişte, seyircilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve gerektirdiğinde el ile kontrol edebilir ve arayabilir.

Arama kişinin aynı cinsiyetindeki görevli tarafından yapılmalıdır.

ÖZEL MÜLKİYETLERE KONU KAPALI ALANLAR

- Özel Güvenlik Görevlisi Amiri veya iş verenin emri ile önleme araması yapabilme konusunda tam yetkilidir.
- Arama yapılan yere girmek isteyenler ya aramaya razı olacaklar veya bu yerlere giremeyeceklerdir.
- Özel Güvenlik Görevlisi böyle bir alana üzerini ve eşyasını aratmadan girmek isteyenleri önlemek ve onlara karşı zor kullanma yetkisine sahiptir.

2.4 ÖZEL HÜKÜMLERE TABİ KİŞİLERİN ARANMASI:

Bazı kişilerin aranmaları çeşitli kanunlarla özel hükümlere bağlanmıştır.

Bu kişiler,

a)- Cumhurbaşkanı: Vatana ihanetten dolayı TBMM'nin 3/1'inin teklifi üzerine, üye tam sayısının en az 4/3'ünün vereceği kararla suçlanabilir. Anayasa madde 105/3 sorumsuz olduğu için aranamaz.

b)- Millet Vekilleri: Anayasaya göre seçimden önce ve sonra işledikleri iddia edilen suçtan dolayı TBMM kararı olmadıkça yakalanamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. (Anayasa madde 83/2) Ancak ağır cezayı gerektiren suçüstü halinde ÖGG millet vekilini de herhangi biri gibi yakalar, üst araması yapar ve genel kolluğa teslim eder. Parlamento dışından bakan atanmalarda görevleri müddetince aynı statüye sahiptirler.

c)- Diplomatlar: Araçları, evleri ve misyon binaları aranamaz ÖGG her hangi bir suç nedeni ile diplomatik pasaportlu sahibi kişiyi yakalayamaz ama pasaport fotokopisini alabilirler.

d)-Hakim Ve Savcılar, Avukatlar, Noterler: Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali dışında aranamazlar.

e)- Askerler: İşledikleri ağır cezalı meşhud (suçüstü) halinde herkes tarafından yakalanabilir. Bu kişilere yakalanmaları ile ilgili orantılı arama yapılabilir. Bu kişiler aranmamalarını sağlamak için önce kimliklerini ÖGG'ya göstermeleri gerekmektedir.

2.5 ARAMALARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR;

- Aydınlatması yetersiz yerlerde arama yapılmamalıdır.
- Üst araması yapılırken insan onuru ile bağdaşmayacak davranışlarda bulunmamalıdır.
- Arama yapan personel diğer görevli tarafından korunmalıdır.
- Aramanın ne amaçla yapıldığı aramaya başlamadan önce belirtilmelidir.
- **Arama aynı cins görevliler tarafından yapılmalıdır. SORU**
- Önleme araması, kanunda açık bir yetki verilmediği sürece önleme araması kararına bağlı olarak icra edilmelidir. Denetim yapılacak haller ile durdurma ve kimlik sorma arama değildir.
- Rıza bulunması, aramayı hukuka uygun hale getirmez. Arama sonunda arama tutanağı tutulur. Suç unsuru bulunması halinde şahıs ve suç unsurları Genel Kolluk Kuvvetlerine teslim edilir.

Şüphelinin Eşyası Ve Üzerinin Aranması: ÖGG, suç şüphesi üzerine yakaladığı kişiyi aramasının amacı suçla ilgili ispat vasıtalarını, zapt ve müsadereye tabi eşyaları ele geçirmek ve şüphelinin ÖGG'ye saldırarak kaçmasını sağlayacak araç gereçten arındırmak için arama yapabilir.

Mağaza Müşterilerinin Aranması: Mağazalar ve alışveriş merkezleri özel mülkiyete konu olan kapalı mekânlar olup yapılacak aramalar önleme aramalarıdır. Mağazalar ve alışveriş merkezlerinde suç şüphesi genelde hırsızlıktır. Hırsızlık şüphesi üzerine yakalanan ve üzeri veya eşyası aranılacak kişiyi rencide edecek davranışlardan kaçınarak aynı bir odada aynı cinsten bir görevli tarafından kontrolü yapılmalıdır.

Çalışma İlişkilerinden Kaynaklanan Arama: Özel mülkiyete konu olan alanlarda veya merkez bankası, darphane gibi işyerlerinde çalışanlar iş yerlerine girişte ve daha çok çıkışta iş yeri sahibi veya yöneticisi aramayı şart koşarsa özel güvenlik görevlisi böyle bir aramaya yetkilidir. Bu tip aramalar için yazılı talimat verilmesi, yapılan işin niteliğine uygun düşmesi ve her çalışanın aranması şartı ile hukuki bulunmaktadır.

Havaalanlarında Arama: Sivil havacılık güvenliği Uluslar arası sözleşmelerle belirlenmiş olup konulmuş olan kurallara göre yolcu ve eşyası titiz aramalara tabi tutulacaktır. Aramaya rıza göstermeyen yolcu uçak yolculuğundan vazgeçecektir.

Umuma Mahsus Kapalı Yerlerde Arama : Hiçbir şart aranmadan herkesin girip çıkabileceği yerler olan Otobüs terminalleri, demiryolu ve metro istasyonları gibi toplu ulaşım tesisleri vb. gibi yerlerde ÖGG, bu alanlarda sadece izleme yapmakla yetinmelidir. Ancak suç şüphesi varsa veya kamu kolluğundan gelen geçerli bir ihbar veya buranın yöneticilerinin haklı bir nedene dayalı talepleri ile yardım amacı dışında insanlara müdahalede bulunmamalıdır.

Okullarda Önleme Araması : Okullarda görevli ÖGG'ne okul yönetimi önleme görevi verebilir. (Sigara araması, içki veya uyuşturucu madde araması gibi) . Böyle bir aramanın yapılabilmesi için okul yönetimi tarafından ÖGG'nin yazılı olarak görevlendirilmesi şarttır. ÖGG kendi başına arama yapamaz.

Kamu Yönetimine Ait Kapalı Alanlarda Arama : Kamuya ait kapalı yerler olan (kamu hastaneleri, tapu ve nüfus daireleri vb.) yerlerin üst düzey yöneticileri tarafından girişte arama yapılacağına dair yazılı bir beyanda bulunulmamışsa ÖGG tarafından buralarda arama yapılamaz.

Umuma Mahsus Alanlarda Arama : Kentsel mekanda bakım ve işletmesi belediyelere ait olan ve herkesin istifadesine açık yollar, parklar, caddeler gb. yerlerdir. Bu alanlarda ÖGG'si suç şüphesi ve kamu kolluğundan geçerli ciddi bir ihbarın varlığı halinde veya genel kollukla birlikte bu yerlerde görev yapıyorsa arama yapılabilir.

ÜST ARAMA YÖNTEMLERİ SORU

- 1.Duvar veya bir engele dayayarak arama yöntemi
- 2.Diz Üstü çömelterek yöntemi
- 3.Yüz Üstü yatırarak yöntemi
- 4.Ayakta arama

ARAMA ZAMANI: Konutta, işyerinde veya diğer kapalı yerlerde GECE VAKTİ ARAMA YAPILAMAZ, (m.118/1) Ancak;

1.Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, **SORU**

2.Suçüstü halinde,

3.Yakalanmış veya gözaltına alınmış olup ta firar eden kişi ya da tutuklu ya da hükümlünün tekrar yakalanması amacıyla,

4. Geceleyin herkesin girip çıkabileceği 2559 sayılı PVSK. nun 7'nci maddesinde sayılan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde, gece adli arama yapılabilir. (AÖAY. m.31)

GECE VAKTİ; Güneşin batmasından bir saat sonra başlayıp, güneşin doğmasına bir saat kalıncaya kadar devam eden vakittir. **SORU**

3. EL KOYMA

3. EL KOYMA YETKİSİ; El koyma bir mal veya eşya üzerinde zilyede ait tasarruf yetkisinin kamu gücü kullanılarak kaldırılması, mal ve eşyanın muhafaza altına alınmasıdır **SORU**

5188 sayılı ÖGHDK'nun 7.maddesi Özel Güvenlik Görevlisine genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek yada suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alır yada terk edilmiş veya bulunmuş eşyayı emanete alabilir demektir.

ÖGG'nin el koyma işlemi "**Emanete Alma**" olarak belirtilmiştir. Emanete alınan eşyanın en kısa zamanda genel kolluk kuvvetlerine tesliminin yapılması gerekmektedir.

El koymaya normal olarak **hakim karar verebilir**. **SORU** Ancak gecikmesinde sakınca görülen hallerde Cumhuriyet savcıları ve bunların yardımcısı sıfatıyla kolluk memurları el koyma işlemi yapabilirler. Eğer şahıs, kendi rızası ile, zorunluluk dışında eşyayı veriyorsa, el koymadan söz edilmez.

Kişinin eşyasını rızasıyla teslim etmesi emanete alma, eşyanın mülkiyetinin devlete geçmesi ise müsadere olarak adlandırılmaktadır.

El koyma işlemi kişinin, mülkiyetindeki ya da tasarruf yetkisine sahip olduğu eşya üzerinde yapıldığı için, haksız el koyma sonucu ihlal edilen hak, kişinin "mülkiyet" hakkıdır. **SORU**

Özel Güvenlik Görevlisi üç halde el koyma yetkisine sahiptir.

- Bir tehlikenin ya da suçun önlenmesi amacıyla bazı eşya ve aletleri, (Suçta kullanılmış bıçak, Sopa vs.)
- Bir suçun delili olan bizatihi varlığı, bulundurulması, taşınması suç olan eşyayı, (Silah, patlayıcı madde vs.)
- Terk edilmiş veya bulunmuş eşyayı zapt edebilir.

El Koyma 1.Adli Elkoyma, 2.Önleme El Koyması ve 3.Terk edilen - bulunan eşyayı Emanete alma olarak **üçe ayrılır**.

3.1. ADLİ EL KOYMA: Bir malın geçici olarak **Devletçe** muhafaza altında tutulması demektir. **SORU** Özel güvenlik görevlilerinin görevleri sırasında arama ve el koyma sayılan durumlar için genel kolluk birimleri ile işbirliği içinde olmaları ve yaptıkları iş ve işlemleri derhal genel kolluk birimlerine bildirmeleri gerekmektedir. Bunun dışında, güvenlik görevlilerinin adli amaçlı el koyma yetkisi bulunmamaktadır.

ÖGG, 5188 sayılı kanunun 7 nci maddesinin (c) bendi 'Ceza Muhakemesi Kanununun 90 ıncı maddesine göre yakalama' ve 'Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama' bentlerine göre yakaladığı kişiler üzerinde yaptığı aramada elde ettiği suçun ispatında delil olabilecek veya taşınması, bulundurulması, kullanılması ve alım-satımı yasak olan eşyaları muhafaza altına alarak tutanakla genel kolluğa teslim eder.

Adli el koymaya tabi eşyalar şunlardır:

- (1) Suçta kullanılan eşya.
- (2) Teşebbüs aşamasındaki bir suçta kullanılmak üzere hazırlanan eşya.
- (3) Suçun işlenmesinden meydana gelen eşya
- (a) Kullanılması (b) Yapılması (c) Taşınması (d) Bulundurulması (e) Satılması suç teşkil eden eşya
- (4) Taşınması yasak olmayan silahların ruhsatsız taşınması
- (5) Serseri ve sabıkalıların üzerinde bulunan suç işlemeye yarayan eşya ve halleriyle mütenasip olmayan eşya ve para adli el koymayı gerektirir.

Özel Güvenlik Görevlisi Eşyanın çalınma, kaybolma, bozulma gibi bir tehlikesi söz konusu değilse adli el koyma işlemini yapmamalı bu işlemi genel kolluk görevlisine bırakmalıdır.

3.2 ÖNLEME EL KOYMASI: 5188 sayılı kanunun 7. maddesinin (g) Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma, (h) Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma, bentlerinde ; Özel Güvenlik Görevlileri koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyen kişilerin üzerindeki taşınması suç olmamakla birlikte tehlike teşkil eden eşyaları emanete alır, bir belge karşılığı kişinin rızası ile alınan bu eşyalar çıkışta tekrar sahibine teslim edilir.

6222 sayılı Spora Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 10 uncu maddesine göre Spor alanında görev yapan ÖGG'nin yetki ve sorumlulukları şunlardır: SORU

Spor alanına girişte, genel güvenlik birimlerinin nezaretinde üst araması yapmak ve seyir alanına her türlü silah, kesici veya delici alet, sis bombası, ses bombası veya maytap gibi patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeler ile taş, metal gibi fırlatılabilir veya yaralayıcı nitelikte sert cisim veya tehlike arz edebilecek diğer maddeler ile alkollü içecekler ve çevreyi kirliletecek nitelikte konfeti ve benzeri cisimlerin sokulmasını ve kullanılmasını engellemektir.

3.3 TERK EDİLEN VEYA BULUNAN EŞYAYA EL KOYMA: Özel Güvenlik Görevlisi Görevli oldukları yerlerde terk edilmiş veya bulunan eşyalara el koyabilir. El konulan (Emanete alınan) eşya, maliki ya da zilyedi başvurduğu takdirde, kendisine; gelmezse genel kolluğa tutanakla teslim edilir. **SORU**

Terk edilmiş eşyaya el konulması bazen adli el koyma mahiyetindedir. Bu eşyalar suçta kullanılmış olabilirler ve ya bulundurulması ve taşınması suç olabilir. Zanlı suçu tamamlamadan olay yerini terk etmek zorunda kalabilir veya suçu tamamlamış ama suçta kullandığı eşyayı bırakmış olabilir. Böyle durumlarda ÖGG el koyma işlemini yapmakta acele etmemeli, el konulması için zorunluluk yoksa genel kolluğun gelerek olay yerini incelemesini beklemelidir. **Ancak hemen bozulup kaybolabilecek eşyalara el konulmalıdır.**

El Koymada Dikkat Edilecek Hususlar: El koyma işlemi mutlaka bir tutanakla yazılı hale getirilmelidir. El Koyma (Zapt Etme) Tutanağında;

- El konulan eşyanın cins, marka, model, numara ve ölçü gibi benzerlerinden ayırt edici özellikleri belirtilmelidir.
- El konulan eşyanın hangi nedenle, ne zaman ve kimden alındığı belirtilmelidir.
- Olayın taraflarının açık kimlik bilgileri belirtilmelidir.
- Tutanağa tarafların imzaları alınmalıdır.
- Zapt edilen eşya değiştirilemeyecek ve kaybolmayacak bir biçimde ve yerde koruma altına alınmalıdır. **Zaptetme - Elkoyma tutanağında,** el konulan eşyanın **Cins, marka, model, ölçü** gibi benzerlerinden ayırmaya yeterli nitelikleri **belirtilir** elkonulan eşya **bozulmayacak, değiştirilmeyecek** şekilde muhafaza edilir. **SORU**

4. ZOR KULLANMA

4.1 ZOR KULLANMA TANIMI VE ZOR KULLANMANIN AŞAMALARI; Yakalanması gerekli kişi veya dağıtılması gereken topluluğun direnmesi, saldırıya yeltenmesi veya saldırıda bulunması hallerinde, bu filleri etkisiz hale getirmek için, direnme ve saldırının mahiyetine ve derecesine göre etkisiz hale getirilecek şekilde **kademeli olarak** artan nispette **bedeni kuvvet, maddi güç** ve **kanuni şartlar gerçekleştiğinde her çeşit silah** kullanma yetkilerini ifade eder. **SORU**

Zor kullanma aşamalarında ; **SORU**

BEDENİ GÜÇ, elle veya bedenle yapılan müdahaleleri,

MADDİ GÜÇ, Su, göz yaşartıcı gaz, gibi yardımcı malzemelerle yapılan müdahaleyi,

SİLAH ise , Zor kullanılacak kişiyi uyarmayı, silahı bu kişiye dürtmeyi veya göstermeyi, havaya uyarı ateşi etmeyi bu müdahalelere rağmen sonuç alınamaması halinde kişiyi yaralama kastı ile etkisiz hale getirmeyi ancak saldırının halen devam etmesi halinde son çare olarak ateş etmeyi kapsamaktadır.

Toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, **zor kullanmanın derecesi** ile kullanılacak araç ve gereçler **müdahale eden kuvvetin amiri** tarafından tayin ve tespit edilir. **SORU**

Zor kullanmada ; Zor kullanma zorunlu olmalı, Yasal olmalı ve zor kullanmanın derecesi **AMAÇLA** orantılı olmalıdır, **Amaca ulaşıldığında zor kullanmaya son verilmelidir,**

Zor kullanma yetkisinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıta ile yetkili genel kolluğa bildirilir. 5188 sayılı kanun güvenlik görevlilerinin zor kullanma yetkilerini belirli şartlara bağlamıştır. Bu şartlar

- 5188 s.Kanunun 7'nci md. (k) bendinde ,
- Türk Medeni Kanunun 981.maddesine,
- Borçlar Kanunun 63-64-65. maddesine, (Eski Borçlar Kanunu Madde 52)

Türk Ceza Kanunun 24-25. Maddelerine atıf yapılarak genel kurallar çerçevesinde zor kullanma yetkisi tanınmıştır.

a. MEDENİ KANUN AÇISINDAN ZOR KULLANMA: Türk medeni kanununun 981. maddesi, **zilyedin kendi taşınır veya taşınmaz malına karşı girilen eylemlerde bu eylemleri sona erdirmek veya malın fiili hakimiyetini sağlamak için meşru müdafaa da bulunularak kuvvet kullanılabilmesini düzenlemektedir.**

Buna göre; "Zilyet, her türlü gasp veya saldırıyı kuvvet kullanarak defedebilir. Zilyet, rızası dışında kendisinden alınan şeyi taşınmazlarda el koyanı kovarak, taşınırlarda ise eylem sırasında veya kaçarken yakalananın elinden alarak, zilyetliğini koruyabilir. Ancak, zilyet durumun haklı göstermediği derecede kuvvet kullanmaktan kaçınmak zorundadır."

Zor kullanmanın meşru müdafaa hakkı olarak kabul edilmesi için bazı şartların yerine gelmesi gerekir. Bunlar;

- (1) Haksız bir saldırının olması,
- (2) Saldırının acele defi (ya olay esnasında veya kaçarken)
- (3) Orantı (saldırı ve zor kullanma eşit orantılı olmalıdır)
- (4) Zorunluluk (kanunda olmamasına rağmen herkes tarafından kabul edilmiştir)

4.2 COP KULLANMA: Özel Güvenlik Görevlisinin gerektiğinde kullanmak için taşıdığı saldırı ve savunmada kullanılan bir dürtü silahıdır. **SORU**

COP KULLANILIRKEN VURUŞ BÖLGELERİ,

Öncelikli vuruş bölgesi: Belden alt kısmı, kalça, baldır ve ön kol bölgesidir.

İkinci derecede vuruş bölgeleri: Belden üst kısım, dirsek, diz, bilek, omuz ve pazu bölgeleridir.

En son vuruş yapılabilecek bölgeler: Baş, boyun, kasık, omurgalar ve böbreklerdir.

4.3 KELEPÇE KULLANMA; Kelepçeler zor kullanma araçlarındandır. Yakalanan şahsın direnmesi, saldırgan tutum sergilemesi, kaçmaya yeltenmesi, göreve mukavemette bulunması, suç delillerini bozma veya yok etme ihtimalinin bulunması hallerinde ve suçun devamının önlenmesi amacıyla; kullanılır.

Küçükler özel bakıma muhtaç olduklarından ve ruh yapıları yetişkinlerden farklı olduğundan ve mevzuat gereği **18 yaşını doldurmamış kişi çocuk sayıldığından** 0-18 yaşındakiler için kelepçe kullanılmamasını, Hükme bağlamıştır.

Hukuka aykırı kelepçe takılması halinde **kişi özgürlüğü ve güvenliği** hakkı ihlâl edilmiş olur. **18 Yaşından Küçüklere Kelepçe Takılamaz. SORU**

Kelepçe çeşitleri ;

- | | | |
|--------------------|-------------------|--------------------|
| 1. Masonet kelepçe | 2. Zincir kelepçe | 3. Plastik kelepçe |
| 4. Sevk zinciri | 5. Parmak kelepçe | |

ŞÜPHELİ ŞAHISLARIN KELEPÇELENMESİ

Kelepçe zor kullanma unsurların birisidir. Kelepçe takılırken önce sağ kolun sonra sol kolun kelepçelenmesi. Pozisyon olarak da ;

1. Yere yüzüstü yatırmak suretiyle,
2. Ayakta,
3. Bir engele dayamak suretiyle,
4. Diz üstü çöktürmek suretiyle kelepçe tekılır.

5. SİLAH KULLANMA

5188 sayılı K'nun 8.ci maddesi özel güvenlik görevlilerine verilen silah taşıma yetkisini düzenlemiş olup, 3.maddesinde de özel güvenlik görevlilerinin silah taşıyabilecekleri hususuna atıf yapılmıştır.

Silahlı özel güvenlik görevlileri ancak kendilerine ya da üçüncü şahıslara karşı yönelmiş saldırılara karşı ve meşru müdafaa (kendini savunma) durumunda, saldırı veya saldırganı savuşturmak amacı ile ve son çare olarak silah kullanma yetkisine sahiptirler. Silah kullanma mecburiyeti, zor kullanmanın en ağır ve en son biçimini teşkil etmektedir. Silah kullanma yetkisi karşısındakine mutlaka öldürücü şekilde ateş edilmesi demek değildir.

5.1 ATEŞLİ SİLAHLAR ŞU HALLERDE KULLANILABİLİR,

- a) Nefsini savunmak için,
- b) Başkasının can ve ırzına yöneltilen ve başka şekilde men'i mümkün olmayan bir ağır bir suçun işlenmesini önlemek için,
- c) Korumakla görevli olduğu mevkiye veya elindeki silaha veya güvenliğini sağlamakla görevli olduğu kuruluşa veya şahıslara karşı yöneltilen saldırıyı başka şekilde defa imkan kalmamışsa,
- d) Vazife yapmasına engel olmak için tek veya toplu olarak fiile mukavemet gösterilmiş veya saldırıyla karşı konulmuşsa,
- e) Vazife esnasında tecavüze veya karşı koymaya elverişli aletlerin ve silahların teslimi emredildiği halde emrin derhal yerine getirilmeyerek karşı gelinmesi veya teslim edilmiş silah veya aletlerin zorla tekrar alınmasına kalkışılmışsa,

3. OLAY YERİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Olay yeri inceleme çalışmalarının temel amacı bilimsel veriler ışığında hiçbir şüpheye yer vermeden suçlunun suçluluğunu, masumun ise suçsuzluğunu ispat etmektir. Olay yeri incelemesi, modern kriminal çalışmalarının ilk ve temel aşaması olup; mağdur, tanık ve failerin kimlikleri çoğu kez bu aşamada tespit edilebilmektedir.

OLAY YERİ İNCELEMESİNİN AMACI; SORU

- Olay yerinin doğal özelliklerini olduğu gibi tespit ve muhafaza etmek,
- Tespit edilen özellikleri kayıtlara geçirmek ,
- Olayın failerini tespit etmek
- Fail ile Mağdur arasındaki ilişkiyi kurarak maddi suç delillerini bulmaktır.

OLAY; Olay, kanunlarda açıkça suç olarak belirtilen fiil ve hareketlerin belli bir zaman ve mekanda gerçekleşmesidir,

OLAYIN ÖZELLİKLER;

- Hareketlidir,
- Dinamiktir,
- Olağan dışı bir durum söz konusudur,
- Oluşan bir durum söz konudur,
- Karmaşık bir yapısı vardır,
- Hayatın akışını etkileyen ve değiştiren bir durumdur

OLAY YERİ; Olayın işleniş anının, mağdur ve suç sanıkları ile ilişkisinin saptanabildiği **dinamik bölgeyi** ifade eder. **SORU**

BULGU: Olay yeri incelemesi sırasında olay yeri-fail-mağdur ilişkisini ortaya koymak amacıyla elde edilen her türlü **materyale** bulgu denir.

DELİL: Bir hukuksal sorunu çözmeye, suç fiilini ispata, meydana gelen bir suçun aydınlatılması ve suç sanıklarının tespitine yarayan, ikamesi hukuk tarafından yasaklanmamış her tür bulguya delil veya ispat vasıtaları denilmektedir. **SORU**

“Her delil bir bulgudur ama her bulgu bir delil değildir.”

MADDİ SUÇ DELİLİ: İşlenen suçun yeniden canlandırılmasına, failinin tespitine, şüpheli-mağdur ve olay yeri arasındaki ilişkinin tespitine yarayacak, laboratuvarlarda bilimsel yöntem ve tekniklerle uzmanlar tarafından incelenip işlem gördükten sonra soruşturma ve yargılama sürecinde ispat vasıtası olarak kullanılabilecek herhangi bir nesne veya ize **Maddi Suç Delili** denir. **SORU**

DELİLLERİN FAYDALARİ;

- İşlenmiş bir suç ispat edebilir ve suçun anahtar unsurunu belirler.
- Fail mağdur ve olay yeri arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
- Fail, mağdur, maktul ve suç katılan kişilerin kimliğini belirler.
- Şüphelinin suçsuzluğunu ispat edebilir ya da suçunu kabullenmesini ve itiraflarını sağlayabilir.
- Mağdurun ifadesinin gerçek olup olmadığını belirler.
- Suç katılanların işlenen suçtaki kusurluluk derecelerinin tespitine yardımcı olur.
- Görgü tanıklarının beyanından daha güvenilirdir.
- Suçun işleniş şeklinin tespitine yarar.
- Suçun psikolojik karakterlerinin tespitine yarar.
- Diğer benzeri olaylarla ilişkilerini tespit eder.

DELİLLERİN ÖZELLİKLERİ;

- **Mantıklı ve gerçekçi olmalı.** (Elle tutulur gözle görülür somut nesnelerden oluşmalı, hayal ürünü olmamalıdır.)
- **Olayı temsil edici olmalıdır.** (Olayla ilişkili olmalı, olay içinde yer almalı, suçun unsurlarından biri olmalıdır.)
- **Kanuna aykırı olmamalıdır.** (Hukuki ve bilimsel yollarla elde edilebilmelidir.)

SORUŞTURMA SÜRECİ: Soruşturma süreci olayın haber alınması ile birlikte başlar, tahkikat evraklarının adli makamlara intikali ile sona erer.

SORUŞTURMA EKİBİ: Olaya fiilen el koyan arama ve araştırma işlemlerini yapan, suçun aydınlatılması için acele tedbirleri alan, mağdur, şüpheli ve tanıkların beyanlarını tespit eden, soruşturma evrakını Cumhuriyet Savcılığına teslim eden görevli ve yetkili ekiptir.

OLAY YERİ İNCELEME EKİBİ: Olay yerinin incelenmesi, delillerin tespit edilmesi, belgelenmesi, transferi, ambalajlanması ve değerlendirilmesi konularında eğitim alarak uzmanlaşmış, bilimsel yöntem ve usullerle inceleme yapabilecek kapasite ve teknik donanıma sahip uzmanlardan oluşan ekiptir.

OLAY SORUŞTURMA SORUMLUSU: Olay soruşturma sorumlusu, soruşturmayı yönetmek ve görev dağıtımını yapmak, olayla ilgili ekiplerin kendi aralarında ve diğer birimlerle işbirliği ve eşgüdümünü sağlamakla görevlidir.

3.1 OLAY YERİNE İLK GELEN EKİBİN GÖREVLERİ VE OLAY YERİNİN ÖNEMİ

İLK EKİP: Olaya ilk müdahale eden ekiptir. İlk ekip genel kolluk olabileceği gibi özel kolluk ta olabilir. Olaya vatandaş veya özel uzmanlık alanı olan birimler ilk müdahaleyi yapmış olsalar bile **olay yerine gelen özel veya genel kolluk (Çevik kuvvet ekibi, Özel güvenlik personeli, Asayiş devriye ekibi, Trafik ekibi vs. ilk ekip sayılır.** **SORU** Olaylara ilk müdahaleyi yapan personelin olaylar karşısındaki tutum ve davranışı failerin yakalanması, olayların büyümemesi, delillerin tespitinde ve delillerin kaybolmamasında önemli rol oynar.

OLAY YERİNDE SORUMLULUKLARI BULUNAN GÖREVLİLER;

- İlk ekip * Cumhuriyet Savcısı * Olay yeri inceleme ekibi
- Soruşturma ekibi * Diğer uzmanlar * Adli tıp hekimi
- Acil müdahale ekibi (Sağlık, itfaiye vb)

3.2 OLAY YERİNDE BULUNABİLECEK DELİLLER MADDİ SUÇ DELİLLERİ VE ÖZELLİKLERİ

MADDİ SUÇ DELİLİ: İşlenen bir suçta olay yerinde kullanılan, bırakılan, alınan, değiştirilen yada kirletilen hemen her türlü maddi unsurdur. Maddi suç delilleri olay yeri fail ve mağdur ilişkisini kapsar. **OLAY YERİ**



a) BİYOLOJİK DELİLER: Canlıların vücudundan kopan, düşen veya akan her türlü delile biyolojik delil denir.

Biyolojik delillerin incelemesinde temel amaç; DNA ya ulaşmaktır. **SORU**

Biyolojik deliller; Kan, kıl, tükürük, burun akıntısı, ter, meni, doku parçası, tırnak, dışkı, kepek ve deri döküntüsü.

b) KİMYASAL DELİLLER ; Olay yerinde mağdur , maktul , fail üzerinde veya çevresinde bulunan kimyasal özellik taşıyan ve üzerinde kimyasal inceleme gerektiren tüm deliller; **SORU**
Kimyasal deliller ; Patlayıcı maddeler, boyalar, yanıcı ve yakıcı maddeler, barut artıkları, narkotik maddeler, ilaçlar ve diğer kimyevi maddeler.

c) FİZİKSEL DELİLLER ;Olay yerinde mağdur , maktul veya şüpheli üzerinde veya çevresinde bulunan, suçta kullanılan, fiziksel özellik taşıyan ve üzerinde inceleme gerektiren tüm bulgulardır.
Fiziksel deliller ; Silah, mermi çekirdekleri, kovan, kartuşlar, olayla ilgili belge niteliğindeki deliller, lifler, cam veya cam kırıkları, paralar ve kalpazanlık araçları, giyecekler, suçta kullanılan diğer araç ve gereçler, **SORU**

d) İZ DELİLLERİ ; Kendi arasında,
a- Parmak izleri, b- Ayak izleri, c-Ayakkabı izleri , d-Avuç izleri, e-Kulak izleri,
f-Diş izleri, g- Alet izleri, h-Oto lastik izleri olarak ayrılır.

PARMAK İZİ ; Parmakların ilk boğumundan itibaren tırnak dibine kadar olan bölgedeki papil hatlarının vücutça salgılanan ter maddesini cisimler üzerine bulaştırmasıyla kalan izlere denir. **SORU**

PARMAK İZİNİN ÖZELLİKLERİ; **SORU**

- 1-Değişmez değiştirilemez
- 2-Benzemez benzetilemez
- 3-Tasnif edilebilir.(Sınıflandırılabilir, karşılaştırılabilir ve arşivlenebilir.)

GENEL KOLLUKLA İLİŞKİLER



Kolluk, iç güvenlik ve kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi aracıdır ve merkezi yönetimin emri altında görev yapar. Kolluk faaliyeti; idarenin kamu düzenini korumak amacıyla yaptığı tüm işlemlerdir.

Genel kolluk kuvvetleri olan; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emniyet ve asayiş hizmetleri bakımından İçişleri Bakanına bağlıdır. Emniyet Teşkilatı Kanununa göre ; memleketin genel emniyet ve asayiş işlerinden İçişleri Bakanı sorumludur. **SORU**

“Vali, il ve ilçe sınırları içerisinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir” (5442 S.K. md.11-A). İl İdaresi Kanununa göre; vali ve kaymakamlar; il ve ilçe sınırları içerisinde kamu düzeninin sağlanması ve güvenliğin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi ve bozulan kamu düzeninin yeniden kurulması için gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamak konusunda tam yetkilidir.

5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunu'nun 1. maddesinde : “Bu Kanunun amacı, kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyetteki özel güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir” denilmektedir. Özel güvenlik hizmetlerinde görev yapan özel güvenlik personelinin en temel varlık gayesi, görev ve sorumluluk alanında kamu güvenliğini tamamlayıcı, bütünlüğü ve yardımcı olarak görevini yerine getirmektir. Genel kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik personelleri her zaman olmasa bile kanunlar çerçevesinde gerekli hallerde birlikte hareket etmek durumundadır.

1.1 GENEL KOLLUĞUN GÖREV,YETKİ VE SORUMLULUKLARI

SORU GENEL KOLLUK: Genel kolluk kuvvetleri denildiğinde; genel emniyeti ve asayiş sağlamaktan sorumlu Polis , Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı anlaşılmalıdır. Kolluk Personeli de bu teşkilatlarda görev yapan kolluk görevlilerini kapsar. Kolluk görevi Anayasa, uluslararası sözleşmeler, kanunlar ve diğer ilgili mevzuata göre yürütülür.

Polis; belediye sınırları içerisinde,

Jandarma; belediye sınırları dışında kalan ve henüz polis teşkilatı olmayan yerlerde,

Sahil Güvenlik; (Karada Başlayıp Denizde Devam Eden Suçlar) deniz, liman ve karasularımızda kamu düzeninin sağlanması ve korunması konusunda görevli ve yetkilidir.

Kolluk, bir toplumda hak ve özgürlüklerin korunmasında ve kamu güvenliğinin sağlanmasında toplum hayatı için vazgeçilmez bir unsurdur. Kolluk birimlerinin temel görevi, sorumluluk alanlarında bireylerin hak ve özgürlüklerini koruyarak, güvenliği, asayiş ve kamu düzenini sağlamaktır.

1. **Polis** : Silahlı icra ve inzibat kuvveti olup üniformalı ve sivil olmak üzere iki kısımdır (ETK md.4). Polis; emniyet hizmetleri sınıfına mensup olan silahlı, üniformalı veya sivil olarak görev yapan her rütbedeki personeldir.

- Polis teşkilatı Emniyet Genel Müdürlüğü'dür ve İçişleri Bakanlığına bağlıdır. **SORU**

- Polisin görev ve yetkileri, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ile belirlenmiştir.
- 2. **Jandarma** : Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, genel kolluk kuvvetidir (2803 S.K. md.3).
- Jandarma Genel Komutanlığı; İçişleri Bakanlığına bağlıdır.
- Jandarmanın görev ve yetkileri, 2803 Sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunla düzenlenmiştir.
- 3. **Sahil Güvenlik** : Bütün sahillerimiz, karasularımız ve iç sularımızda; liman ve körfezlerimizin korunması, güvenliğinin sağlanması, deniz yoluyla yapılan kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması amacıyla kurulmuş silahlı bir genel kolluk kuvvetidir.
- Sahil Güvenlik Komutanlığı, İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Seferberlik ve savaş hallerinde Sahil Güvenlik Komutanlığı Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek bölümleri Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrine girer kalan bölümleri normal görevlerine devam eder.
- Görev ve yetkileri 2692 Sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile düzenlenmiştir.

SORU ÖZEL KOLLUK: Devlet ve yetkili diğer kamu tüzel kişilerin, özel kanunlar çerçevesinde kurulum, teşkilatlandırılan; kendi hizmet alanında güvenliği sağlamak amacı taşıyan ve kendi kanunlarına göre silah taşıma ve kullanma yetkisine sahip; jandarma ve polis dışındaki kolluk görevlileridir.

Özel güvenlik uygulamasının yaygınlaşması, polisin suç önleme görevini kolaylaştırıp, **suç ve suçlu ile mücadele** olan asli görevini daha sağlıklı yapmasına yardımcı olacaktır. **SORU**

1.2 GENEL KOLLUĞUN GÖREVLERİ ; Kolluğun temel görevleri şunlardır: **SORU**

- Bireyin temel hak ve özgürlüklerini korumak,
- Emniyet ve asayiş sağlamak,
- Kamu düzenini korumak,
- Kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, hükümet emirlerine ya da tebliğlere ve genel olarak kamu düzenine uygun olmayan eylemleri, işlenmesinden önce kanun ve nizamlar çerçevesinde önlemek Suç işlenmesini önleyici tedbirler almak ve suçla mücadele etmek,
- İşlenmiş olan suçlar hakkında kanunlarda yazılı görevleri yapmak,
- Suçları aydınlatmak ve şüphelileri adli makamlara teslim etmek,
- Yardım isteyenler ve yardıma muhtaç olanlar ile tehlike içerisinde bulunanlara yardım etmektir.

1.3 GENEL KOLLUĞUN YETKİLERİ; **SORU**

1. Durdurma, Kimlik Sorma Ve Kimlik Tespit Etme Yetkisi : Genel kolluk, kişileri ve araçları; bir suç işlenmesini önlemek, suç işlendikten sonra kaçan faileri yakalamak, topluma yönelik mevcut yada muhtemel bir tehlikeyi önlemek amacıyla durdurma ve kimlik sorma yetkisini kullanabilir. Durdurma sebebinin ortadan kalkması halinde kişilerin ve araçların ayrılmasına izin verilir. Görevli, kendisinin genel kolluk mensubu olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra, kişilere kimliğini sorabilir. Bu kişilere kimliğini ispatlamaları konusunda gerekli kolaylık gösterilir. Kimliği belirlenemeyen kişi, tutularak durumdan cumhuriyet savcısı haberdar edilir ve bu kişi, kimliğini açık bir şekilde anlaşılınca kadar gözaltına alınır ve gerekirse tutuklanır.

2. Parmak İzi Ve Fotoğraflar Alma Yetkisi : Genel kolluk; her çeşit silah ruhsatı, sürücü belgesi, pasaport vb. belge almak için başvuruda bulunan, genel veya özel kolluk görevlisi yada özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edilen, Türk vatandaşlığına başvuruda bulunan, sığınma talebinde bulunan veya gerekli görülmesi halinde, ülkeye giriş yapan sair yabancılar ve gözaltına alınan kişilerle, gönüllülerin parmak izini ve yasaya göre gerekenlerin fotoğraflarını alır. Alınan parmak izi ait olduğu kişinin kimlik bilgileri ile birlikte bu amaca özgü sisteme kaydedilerek saklanır.

3. Arama Yetkisi : Genel kolluk; tehlikenin veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla usulüne göre verilmiş yazılı emirle; kişilerin üstlerini, araçlarını, özel kağıtlarını ve eşyasını arar; alınması gereken tedbirleri alır, suç delillerini koruma altına alır. Arama talep yazısında, arama için makul sebeplerin oluştuğunun gerekçeleriyle birlikte gösterilmesi gerekir. Genel kolluk, tehlikenin önlenmesi veya bertaraf edilmesi amacıyla güvenliğini sağladığı bina ve tesislere gelenlerin; herhangi bir emir veya karar olmasına bakılmaksızın, üstünü, aracını ve eşyasını teknik cihazlarla, gerektiğinde el ile kontrol etmeye ve aramaya yetkilidir. Bu yerlere girmek isteyenler, kimliklerini sorulmaksızın ibraz etmek zorundadırlar (Milletlerarası anlaşma hükümleri saklıdır).

4. Yakalama Ve Gözaltında Tutma Yetkisi : Suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan diğer hallerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz, eser, emare veya delil bulunan şüphelileri, haklarında yetkili mercilerce verilen yakalama veya tutuklama kararı bulunanları, halkın rahatını bozacak veya rezalet çıkaracak derecede sarhoş olanları veya sarhoşluk halinde başkalarına saldıranları, uyarıya rağmen bu hareketlere devam edenleri, usulüne aykırı şekilde ülkeye giren yada haklarında sınır dışı etme veya geri verme kararı alınanları, genel kolluğun kanunlara uygun olarak aldığı tedbirlere karşı gelenleri, direnenleri ve görev yapmasını engelleyenleri, **ANTGÜVENLİK syf. 34**

toplum için tehlike teşkil eden akıl hastası, uyuşturucu madde veya alkol bağımlısı serseri veya hastalık bulaştırabilecek kişileri, haklarında gözetim altında ıslahına veya yetkili merci önüne çıkarılmasına karar verilen küçükleri yakalar ve gerekli kanuni işlemleri yapar.

5. Zor Kullanma Yetkisi : Genel kolluk görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kırarak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir. Zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartları gerçekleştiğinde silah kullanabilir. Genel kolluk, zor kullanma yetkisi kapsamında direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini, kendisi takdir ve tayin eder. Ancak, toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler müdahale eden kuvvetin amiri tarafından tayin ve tespit edilir.

6.Silah Kullanma Yetkisi : Genel kolluk, kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın Türk Ceza Kanununun meşru müdafaaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunur. Genel kolluk;

- Meşru savunma hakkının kullanılması kapsamında,
- Bedeni kuvvet ve maddi güç kullanarak etkisiz hale getiremediği direniş karşısında, bu direnişi kırmak amacıyla ve kırarak ölçüde,
- Hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme kararı veya yakalama emri verilmiş olan kişilerin yada suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silah kullanmaya yetkilidir.

Silah Kullanmanın Kapsamı Ve Uyulması Gereken Esaslar

- Silah kullanmak deyiminden, mutlaka ateş etmek anlaşılmaz. Ateş etmek, silah kullanmada en son çaredir. Buna bağlı olarak:

a. Silah deyimi; ateşli silahları, kesici ve dürtücü silahları, önleyici, etkisiz duruma getirici ve savunmaya ilişkin aletleri cop, sis ve gaz bombalarını; gaz, boyalı ve boyasız basınçlı su püskürten, personel ve malzeme taşıyabilir zırhlı ve zırhsız araçları, helikopter ve uçakları kapsar. SORU

b. Silah kullanmada, olayın ve durumun özellikleri göz önünde bulundurularak; savunmaya ilişkin aletlerle önleyici ve etkisiz duruma getirici aletleri kullanılmasına öncelik verilir. Daha sonra, kesici ve dürtücü silahlarla, ateşli silahların hedefe yöneltmesi safhasına geçilir. Etkili olunmadığında, dipçik ve kabzalar kullanılır. Buna rağmen amaç sağlanamamışsa, kesici ve dürtücü silahlarla, ateşli silahlar kullanılır. Ateşli silahların kullanılmasında sırasıyla; önce havaya ihtar atışı yapılır, sonra ayağa doğru ateş edilir. Buna rağmen silah kullanmaya yol açan olay ve durum bastırılamamışsa hedef gözetilmeden ateş edilir.

7.El Koyma Yetkisi : Cana, ırza, mala veya tasarruf emniyetine tecavüz, sabotaj, toplumda tedirginlik, korku ve dehşet meydana getirerek sırf kamu düzenini bozmaya ve milli güvenliği sarsarak Anayasa'da belirlenen Cumhuriyeti tehlikeye düşürmeye yönelik şiddet eylemlerine girişileceğini gösteren kesin belirtilerin elde edilmesi halinde, umumi ya da umuma açık yerlerde veya öğrenci yurtlarında araçlarında, eylemlerle ilgili kişileri ele geçirmek amacıyla, kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyasını arar, suç unsuru gördüklerine el koyar, evrakıyla birlikte adalete teslim eder.

8. Adli Görev Ve Yetkileri : Genel kolluk; CMK ve diğer mevzuatta yazılı soruşturma işlemlerine ilişkin görevleri de yerine getirir. Bir suç işlendiği veya işlenmekte olduğu bilgisini edinen genel kolluk, olay yerinin korunması, delillerin tespiti, kaybolmaması yada bozulmaması için acele tedbirleri aldıktan sonra el koyduğu olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri derhal cumhuriyet savcısına bildirir ve cumhuriyet savcısının emri doğrultusunda işin aydınlatılması için gerekli soruşturma işlemlerini yapar. Olay yerinde görevine ait işlemlere başlayan genel kolluk, bunların yapılmasına engel olan veya yetkisi içinde aldığı tedbirlere aykırı davranan kişileri, işlemler sonuçlanıncaya kadar ve gerektiğinde zor kullanarak bundan men eder.

9.Zorla Getirme Ve İfade Alma Yetkisi : Genel kolluk, yaptığı tahkikat esnasında ifadelerine başvurulması gereken kimseleri çağırır ve kendilerine gerekli olan şeyleri sorar.

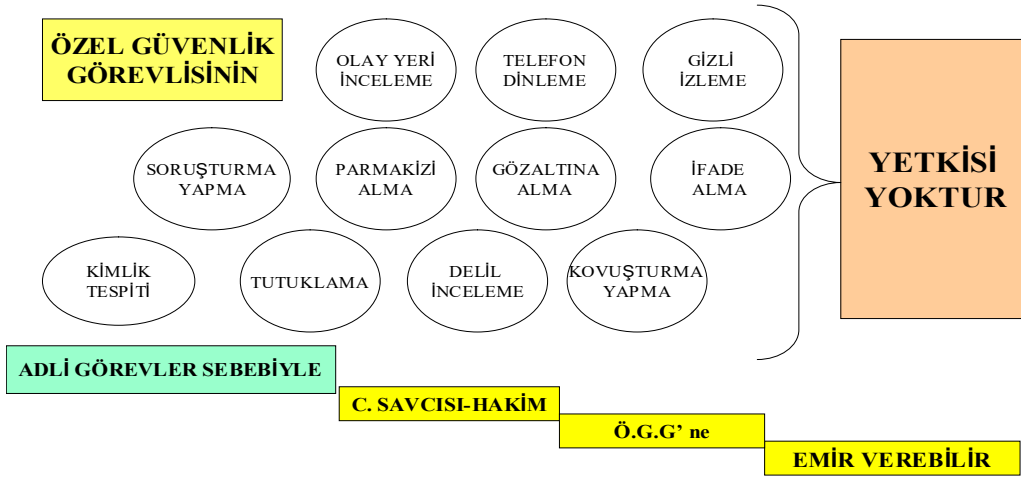
10.Trafik Hizmetleri İlişkin Görev Ve Yetkileri : 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre; Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatlarına verilen görevleri yerine getirmek ve bu amaca yönelik hizmetleri yürütmek üzere her ilde ve gerekli görülen ilçelerde tescil şube veya büroları kurulur. Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüler ve belgelerini, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını denetlemek, duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek, el koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek, araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek, ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, teknik ve hukuki değişikliklerini işlemek, istatistiki bilgileri toplamak ve değerlendirmek vb. görev ve yetkileri vardır. Jandarma Genel Komutanlığı da Karayolları Trafik Kanunundaki şartlara uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya yetkilidir.

11. İstihbarat toplama ve dinleme : Polis; ülkenin bütünlüğüne, Anayasa düzenine ve genel güvenliğe ilişkin önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayiş sağlamak üzere ülke seviyesinde istihbarat faaliyetlerinde bulunur ve bu amaçla bilgi toplar, Devletin diğer istihbarat kurumlarıyla işbirliği yapar.

Polis tarafından, örgüt faaliyeti çerçevesinde yürütülen uyuşturucu madde, haksız kazanç sağlama vb. suçların önlenmesi amacıyla, gerekli izinler alınarak telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim tespit edilebilir, dinlenebilir, sinyal bilgileri değerlendirilebilir, kayda alınabilir.

12. Engel Olma, Yasaklama (Önleme) Yetkisi : Genel ahlâk ve edep kurallarına aykırı olarak; utanç verici ve toplum düzeni bakımından tasvip edilmeyen tavır ve davranışta bulunanları, çocuklar, kız ve kadınlar ile genç erkeklerle sözle veya herhangi bir şekilde sarkıntılık edenleri, kötü alışkanlıklara ve her türlü ahlâksızlığa yönelten ve teşvik edenleri, genel ahlâka aykırı mahiyette her türlü sesli ve görüntülü eserleri üreten ve satanları herhangi bir müracaat ve şikayet olmasa bile engeller, davranışlarının devamını durdurarak yasaklar. Bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere yanlarında veli ve vasileri olsa bile onsekiz yaşını doldurmamış küçüklerin girmesini men eder.

13. Belirli yerlere girme yetkisi : İmdat istenmesi veya yangın, su baskını ve boğulma gibi büyük tehlikelerin haber verilmesi veya görülmesi halleri ile ağır cezalı bir suçun işlenmesine veya yapılmakta olunmasına mani olmak için konutlara, işyerlerine ve eklentilerine girebilir. **SORU**



1.4 GENEL KOLLUĞUN SORUMLULUKLARI; Kolluk birimleri, görev ve hizmetin yerine getirilmesinde hukukun üstünlüğü, kamu yararını gözetme, tarafsızlık, katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, hizmetin sonucuna odaklılık ve sürekli gelişim ilkelerini esas alır.

- Kolluk birimleri, görev ve sorumluluk alanında toplumun talep ve ihtiyaçlarına odaklanarak halkın memnuniyetini arttırmayı, bu suretle toplumun saygı ve güvenini kazanmayı hedefler.
- Güvenlik hizmeti her zaman ve herkes tarafından ulaşılabilir olmalıdır.
- Görevin gerektirdiği istisnalar dışında kolluk kolaylıkla tanınabilir şekilde görev yapar.
- Devletin yasal icra gücü olan kolluk personeli, bu gücü zaaf içerisinde gösterecek tutum ve davranışlardan kaçınır.
- Kolluk personeli, görevini yerine getirirken, herkesin yaşam hakkına ve Anayasa'da belirtilen diğer temel hak ve özgürlüklere saygı gösterir.
- Kolluk personeli, kimseyi işkence, eziyet, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı muamele veya cezaya tabi tutamaz. Hiçbir sebep, işkencenin haklılığına gerekçe gösterilemez.
- Kolluk personeli, kanunla öngörülen nedenlere ve yönetime uygun olmadıkça kimsenin özgürlüğünü sınırlayamaz.
- Kolluk personeli, zorunlu durumlarda ve sadece meşru bir amacı elde etmek için orantılı güç kullanır.
- Kolluk personeli, görevinin gerektirdiği saygınlık ve dürüstlük içerisinde hareket eder. Görevini yerine getirirken tarafsız davranır ve insanlar arasında ayırım yapmaz.
- Kolluk personeli, kanunların öngördüğü haller dışında bireyin özel hayatına müdahale edemez.
- Kolluk personeli, kişilerin özel hayatlarıyla ilgili olan ya da kişi haklarına zarar verebilecek nitelikteki bilgilerin korunmasına büyük özen gösterir; yasal zorunluluk haricinde bu bilgileri açıklayamaz ve kendisi veya üçüncü kişiler lehine kullanamaz.
- Kolluk personeli, kolluk uygulamalarında, yaşlı, engelli ve çocuk gibi hassas kişilerin durumlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur.
- Kolluk personeli, görevini icra ederken veya bir olaya müdahale ederken, öncelikle mesleki kimliğini açıklar ve normal şartlarda kimlik gösterir.

Kolluk personeli, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koyar; suçun devamını önler; şüpheli ve suç delillerinin tespit ve muhafazasını sağlayarak yetkili kolluğa teslim eder. **SORU**

2 - GENEL KOLLUK ÖZEL KOLLUK İLİŞKİLERİ VE BUNUN SUÇ ÖNLEMEDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Genel kolluk ile özel kolluk arasında özel güvenlik modelinin hemen her aşamasında farklı şekillerde var olan bir ilişki söz konusudur. Özel güvenlik birimleri ile kolluk kuvvetleri benzerlikler ve farklılıklara sahiptir.

- Genel ve özel kolluk teşkilatları görev ve sorumluluk alanlarına göre konu ve çalışmalarda her zaman iletişim içinde bulunmak zorundadır. Suç ve suçlularla mücadelede ortak amaca hizmet eden genel kolluk ve özel güvenlik, birbirlerinin **rakibi** değil, bir birine **yardımcı** olan unsurlardır. **SORU**

- Genel kolluk görevleri yeri ve zamanına bakılmaksızın bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit etmek, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmek ile görevli ve yetkili kılınmıştır.
- Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıta ile yetkili genel kolluğa bildirilir; yakalanan kişi ve zapt edilen eşya genel kolluğa teslim edilir(ÖGHDK m.9/III). Özel güvenlik birimlerinin görevlerini yerine getirmesi sırasında yaşanan zor kullanma ve yakalama olaylarının en hızlı şekilde genel kolluk birimine iletilmesi zorunludur.
- Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma yetkisi özel güvenlik görevlilerinin yetkileri arasında yer almaktadır(ÖGHDK m.7-f).
- Görev alanında, can ve mal güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, taşınması veya bulundurulması yasaklanmış her türlü silah, patlayıcı madde veya eşyanın tespit edilmesi amacıyla detektörle, x-ray cihazından geçirerek veya Kanunda belirtilen durumlarda gerektiğinde üst araması yapılabilir. Kamuya açık alanlarda üst araması, 24/5/2003 tarihli ve 25117 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak üst araması genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır. Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir(ÖGHDK Uy. İş. Yön. m. 14).
- Özel güvenlik personeli kamuya açık alanlarda ancak genel kolluğun gözetimi altında üst araması yetkisini kullanabilecektir.
- Özel güvenlik birimleri ve kolluk sıklıkla aynı hizmetlerde bulunur ve suçu önleme de dahil aynı amaçlar için çalışırlar
- Her ne kadar kolluk görevlileri de suçu önleyici tedbirler alıyorsa da, büyük bir kısmı zamanlarını kanunları uygulamak, tahkikat yapmak ve suçluları yakalamakla geçirmektedirler.
- Her ikisi de üniforma ve rozet kullanır.
- Her ikisi de suçun önlenmesi ve suçluların yakalanmasını amaçlar,
- Özel güvenlik birimleri yakalamadan çok suçun önlenmesi için çalışırlar.
- Özel güvenlik birimlerini kolluk kuvvetlerinden ayıran en belirgin özellik, kar amaçlı teşebbüs olup belirli müşterilerine hukukun yaptırım gücü ve zararlarını azaltma yönünde hizmet sunmasıdır. Kolluk kuvvetleri ise bunun aksine, kar amaçlı olmayan, devlet teşebbüsü halindeki ve toplumun geneli için güvenlik hizmeti veren müesseselerdir.

Özel güvenlik vatandaşlar gibi, yakalama, araştırma yapma, silah taşıma, kendilerini ve mallarını koruma kurallarına tabiidirler. Kendisini korumakla yükümlü oldukları kişilerin mülkiyetlerine veya işyerlerine yetkisiz kişilerin girmesini engelleyebilirler ve korumakla yükümlü oldukları kişiden aldıkları tüm uygulama ve talimatları icra edebilirler

5188 sayılı özel güvenlik hizmetlerine dahil kanuna uygun olarak kurulan özel güvenlik şirketleri ile özel güvenlik birimleri görevli ve yetkili olduğu alanlar ise görev yaptıkları yer ile sınırlı kılınmıştır. İlgili kanunun 9.maddesi özel güvenlik personelinin görev alanını düzenlemektedir. Bu maddede bu görevler 7. maddede sayılan **yetkileri sadece görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilirler**. Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar. İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması para ve değerli eşya nakli kişi koruma ve cenaze töreni gibi güzergah ifade eden durumlarda güzergah boyu görev alanı sayılır. Görev alanı zorunlu hallerde komisyon kararıyla genişletilebilir denilmek suretiyle konunun genel ve hukuki çerçevesi belirtilmiştir.

3-ÖZEL GÜVENLİĞİN GENEL KOLLUĞA YARDIMCI OLMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Özel güvenlik birimleriyle kolluk görevlilerinin rolleri birbirlerini tamamlayıcı niteliktedir. özel güvenlik birimleri kolluk güçlerine emniyet ve güvenlik konularında yardımcı olmaktadır. Onların iş dünyası, sanayi, taşımacılık ve devlet alanındaki çalışmaları, kamu düzeninin devamı için kolluk güçlerine yardımcı nitelikte olup çok hayati bir misyona sahiptir.

Suçla mücadele yaklaşımlarının gereği olarak özel ve genel kolluğun temel amaçları hedefleri ve görevleri Caydırıcılık temellerine dayalı önleyici ve koruyucu hizmetler sunmak, Suç sonrası olaylara müdahale etmek, Gerekli adli işlemleri yapmak, Vatandaşlara, yardım isteyenlere yardım etmek gibi ortak bir misyona hizmet etmektedir.

Özel güvenlik teşkilatları görev yaptıkları yerde başarılı olmak için genel kolluğun desteğini almak zorundadır. Meydana gelebilecek olaylara karşı caydırıcılık ve işlenmiş bir suç müdahale konusunda kollukla irtibat halinde bulunulmalıdır. Şüpheli durumlarda ve olay meydana gelmesi halinde vakit geçirmeden genel kolluğa haber vermek genel kolluğun müdahalesi sonrasında diğer ihtiyaç duyulan görevleri yerine getirmek ve elde edilen bilgileri kollukla paylaşmak bu açıdan önemlidir.

Özel güvenlik personelinin görevli olduğu yerlerde bir suç işlenmesi halinde personel olaya müdahale eder olay yerinden kaçan sanıkları takip eder sanıkları yakalar genel kolluk olay yerine geldiğinde ise yetki ve sorumluluk genel kolluğa geçer. **Özel güvenlik görevlileri bu durumda ancak genel kolluğun yasalara uygun olarak verdiği emirlere göre hareket eder.**

5188 sayılı kanunun 7.maddesine göre özel güvenlik personeli genel kolluğun görev alanına giren bir olayla karşılaştığında suçüstü hükümleri içerisinde gecikmeksizin olaya el koyup genel kolluğa haber verir ve genel kolluk olaya el koyuncaya kadar sanık veya sanıkları olay yerini ve delilleri korur, muhafaza altına alır ve genel kolluk olaya el koyduktan sonra ona teslim eder.

5188 sayılı kanunun 6.maddesine göre kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması yönünde 5442 sayılı il idaresi kanunu ile **vali ve kaymakamlara** bazı yetkiler verilmiştir. Mülki idare amirleri vali ve kaymakamlar havalimanı liman gümrük gar ve istasyon gibi yerler ile spor müsabakalarının sahne gösterilerinin ve benzeri etkinliklerin yapıldığı yerlerdeki özel güvenlik tedbirlerinin denetlemeye ve kamu güvenliğinin gerektirdiği hallerde ek önlemler aldirmaya yetkilidir. Bu yetkiler kullanılması halinde özel güvenlik birimi ve özel güvenlik personeli , mülki idare amirinin ve genel kolluk amirinin emirlerini yerine getirmek zorundadır. Özel güvenlik **genel kolluk ile iş birliği** içinde ve **genel kolluk amirinin sevk ve idaresi altında** görev yapmak durumundadır.

4-GENEL KOLLUĞUN ÖZEL GÜVENLİK ALANINA GİRERKEN UYMASI GEREKEN KURALLAR VE İSTİSNAİ DURUMLAR

Genel kolluk, asli görevleri olan Genel Güvenlik ve Asayişin sağlanması yanında, Özel kolluğun görev sahası ve alanına giren olaylarda özel kolluk yok veya yetersiz ise onun yerine genel emniyet ve asayiş kapsamındaki yetkilerini kullanacaktır.

Özel Güvenlik Görevlisinin görev alanına bir görevin ifası için gelen Genel Kolluk Mensupları hiçbir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın içeri girerler.

Faili veya suç delillerini ele geçirebilmek için arama yapabilirler.

Özel güvenlik alanında, genel kolluğun yapacağı görevin silahlı olmasını gerektiren istisnai hallerde, genel kolluk görevlisi, usulüne uygun şekilde silahını teslim etmelidir.

Örneğin; askeri tesisler, havaalanları gibi herkesin giremeyeceği alanlar ile tamamen silahtan arındırılmış ve muhafaza altına alınmış, silahlı girilemeyeceği yönünde özel mevzuatla düzenleme yapılmış yerlere silahlı girilemez. Ancak, buralar dışında kalan, özel güvenlik görevlilerince koruma ve güvenlik hizmeti verilen kamuya açık yerler, aynı zamanda genel kolluğun görev alanı olduğu için, bu gibi yerlere girişte genel kolluk personelinin silahını teslim etme zorunluluğu yoktur.

Görev sırasındaki Özel Güvenlik Görevlisinin kamu kolluğu tarafından, suç şüphesi üzerine şartları da varsa aranması mümkündür. Böyle bir durumda Özel Güvenlik Görevlisi Kamu kolluğunun aramasını fiilen engellemeye kalkışarak kendisini zor duruma düşürmemelidir.

5188 Sayılı Kanunda özel güvenlik görevlilerinin genel kolluk emrine girmesini gerektiren şartlar oluştuğunda; özel güvenlik görevlileri genel kolluk mensuplarının, hizmete ilişkin, hukuka uygun ve konusu suç teşkil etmeyen, yani kanuna uygun emirlerini yerine getirmek zorundadır

UYUŞTURUCU MADDE BİLGİLER

1. UYUŞTURUCU MADDENİN TANIMI, SINIFLANDIRILMASI VE YASAL PROSEDÜRÜ

UYUŞTURUCU MADDELERİN TANIMI:

Uyuşturucu madde tanımı genel anlamda, Belirli dozlarda alındığı zaman;

- * Kullanıcının **merkezi sinir sistemi** (MSS) üzerine etki ederek,
- * Akli , fiziki ve psikolojik dengesini bozan,
- * Alışkanlık ve bağımlılık yapabilen
- * Fert ve toplum içerisinde iktisadi ve sosyal çöküntü meydana getiren,

Kanunların **kullanılmasını**, **bulundurulmasını** ve **satışını yasakladığı doğal , yarı sentetik** veya **sentetik** maddelerin tamamıdır. **SORU**

UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI:

Günümüzde keyif verici olarak kullanılan maddelerin hemen hepsi, başlangıçta tıbbi tedavi amaçlarıyla kullanılmıştır. Zamanla esas kullanım amaçlarından saptırılan uyuşturucu maddelerin insan sağlığı üzerinde sayısız olumsuz etkileri olmaktadır.

Madde Bağımlılığı denildiğinde; insanın duygu, düşünce ve davranışı üzerinde doğrudan etkili, özgüllüğü olan bir süreç anlaşılmalıdır. Ülkemizde de Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nun kullandığı terminoloji kullanılarak "uyuşturucu bağımlılığı" yerine "**madde bağımlılığı**" terimi kullanılmaktadır.

a. Madde Bağımlılığın Tanımı ; SORU Kişinin kullandığı maddeyi bırakmak istemesi ve bu amaçla çeşitli çabalar içine girmesine rağmen bırakamaması, bırakma çabaları sırasında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması ve zararlarını bilmesine rağmen madde kullanımına devam etmesi ve en önemlisi kullandığı maddenin dozunu devamlı artırması durumudur.

b. Madde Bağımlısının Tanımı ; SORU Maddeye karşı bedenen veya psikolojik olarak şiddetli bir istek ile bağımlılık gösteren ve kullandığı dozu devamlı artırma ihtiyacı duyan, maddeyi bulamadığı zamanlarda şiddetli fiziki ve psikolojik tepkiler veren kişilerdir.

c. Psikolojik Bağımlılığın Tanımı ; Madde kullanan kişilerin, madde kullandıkları zaman bu maddeyi tekrar kullanma isteği yaşaması durumudur. Bu duruma en çok, kullanılan maddelerin keyif verici yönlerinin insan psikolojisindeki etkileri sebep olmaktadır.

ç. Fiziksel Bağımlılığın Tanımı ; Kullanılan maddenin vücutta yarattığı ani etkilerine karşı gelişen direnç (tolerans) kişinin fiziksel bağımlılık durumunu açıklar. Uyuşturucu maddeye karşı psikolojik bağımlılık gelişmeksizin fiziksel bağımlılık gelişmez.

d. Madde Bağımlılığının Genel Belirtileri ; Madde bağımlılığının bireyler üzerinde sayısız etkileri bulunmaktadır. Kişilerin fizyolojik, psikolojik ve sosyal yaşantılarını olumsuz yönden etkileyen madde kullanımı ve madde bağımlılığı kendini bir çok belirtiyile ortaya koymaktadır.

Madde Yoksunluğu; Bağımlısı olunan maddenin bulunamadığında, azaltıldığında veya bırakıldığında kişi üzerinde meydana gelen fiziksel ve ruhsal belirtilere denir. **SORU**

Tolerans ; Aynı etkiyi elde etmek için daha fazla miktarda madde alınmaya başlanmasına tolerans denir. **SORU**



UYUŞTURUCU MADDELERİN ELDE EDİLİŞ KAYNAKLARINA GÖRE SINIFLANDIRILMASI

1.1- DOĞAL KAYNAKLI UYUŞTURUCULAR SORU

- Dişi hint kenevirinden elde edilenler (reçine, toz, pres,sıvı)
- Afyon (Haşhaş) dan elde edilenler (Afyon, Morfin, Eroin, kodein, Metadon)
- Koka ağacından elde edilenler (Kokain, crack)

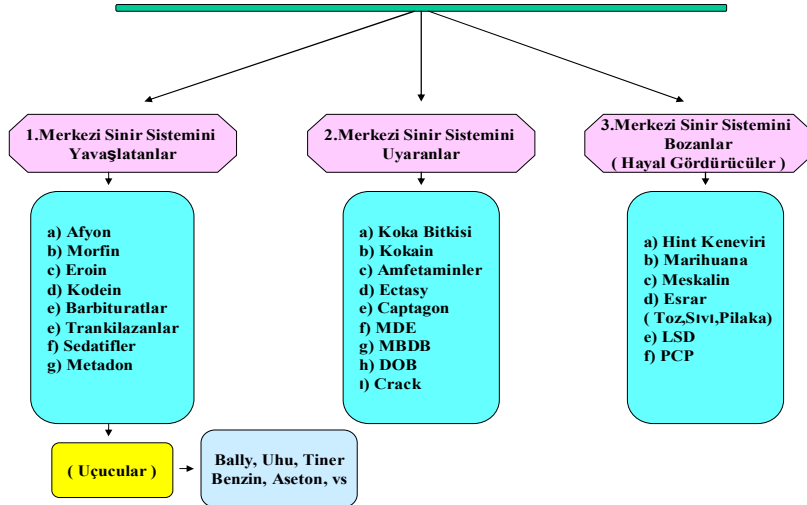
1.2- YAPAY (SENTETİK) KAYNAKLI UYUŞTURUCULAR

- Uyarıcılar (Amfetaminler)
- Sakinleticiler (Barbitutlar, Trankizanlar, Sedatifler)
- Sentetikler (Extacy, Captogon, Methamfetamin,Lsd,Ghb,Pcp)
- Uçucu Maddeler (Tiner, Benzin,Yapıştırıcı Maddeler, solventler ve gazlar)

2.UYUŞTURUCU MADDELERİN YARATTIĞI ETKİLERE GÖRE SINIFLANDIRILMASI UYUŞTURUCU MADDE TURLERİ SORU

- Merkezi Sinir Sistemini Yavaşlatanlar
- Merkezi Sinir Sistemini Uyarımlar
- Merkezi Sinir Sistemi Faaliyetlerini Bozan maddeler olarak üçe ayrılmaktadır.

UYUŞTURUCU MADDELERİN İNSAN VÜCÜDUNDA YARATTIĞI ETKİLERE GÖRE SINIFLANDIRILMASI



2.1- MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNİ YAVAŞLATANLAR

Bu tür uyuşturucu maddeler merkezi sinir sistemini etkileyerek davranışların yavaşlamasına veya gecikmesine neden olur.

Merkezi sinir sistemini yavaşlatan doğal uyuşturucular şunlardır;

a – AFYON ; Afyon, haşhaş kozasının çentiklenmek (Çizilmek) suretiyle akan süt gibi beyaz usaresinden (özsü) elde edilmektedir. Olgunlaşan haşhaş bitkisinde ceviz büyüklüğünde bir kapsül (Koza) oluşur. Kozanın kendisi bir uyuşturucu madde değildir. Afyon ve türevlerinin elde edildiği bir kaynaktır. **SORU** Koza afyon ve türevlerini ihtiva etmesinin yanında pasta ve çöreklerde kullanılan yağı çıkarılabilen tohumlarında ihtiva etmektedir. Ülkemizde yasal olarak haşhaş ekimi yapılmakta ve üretim bölgelerinde hasat kapsüller çizilmeden gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde yasal olarak yapılan haşhaş ekiminde kontrol şu şekilde yapılır. **SORU**

a) Her yıl bakanlar kurulunun belirlediği ekim yapılacak bölgeler Resmi Gazete’de yayımlanarak duyurulur.

b) Haşhaş ekimi ve ürünün işlenmesi gibi konular **Toprak Mahsulleri Ofisinde (TMO)** düzenlenir. **SORU**

Afyonun Özellikleri

- Haşhaş kapsülü çizilerek elde edilir.
- Renk olarak koyu kahverenginden siyaha doğru değişir.
- Amonyaga benzer kokusu vardır.

- Önce ham afyonun işlenmesi ile morfin,eroin ve kodein elde edilir.
- Afyon çiçeği beyaz,pembe,kırmızı ve mordur.
- Afyon ceviz büyüklüğündeki koza adı verilen kapsülden çıkarılır.

Afyonun Kullanı Yöntemleri; bu maddeye afyon sakızı " Ham Afyon" adı verilir.Ham afyon işlenmesi ile Morfin,Eroin ve Kodein elde edilir. Afyon sakızı küçük parçalar halinde kısıcateşte ısıtılarak dumanı afyon piposu denilen aletle sigara gibi çekilmek suretiyle içilir.

Afyon grubuna dahil uyuşturucu maddeler merkezi sinir sistemi üzerinde uyuşukluk yaratan, tesirli, kliniklerde kullanılan eczalardır. Bu gruptaki eczalar tıbbi alanda bilhassa ağrıları dindirmekte kullanılmakta olup **Kırmızı ve Yeşil** reçete ile hastane ve eczanelerde satılmaktadır. **SORU**

Türkiye'de, Sağlık Bakanlığınca; **Sentetik uyuşturucular** için **KIRMIZI**, **Uyarıcılar** için **YEŞİL** reçete sistemi uygulanmaktadır.Sentetik uyuşturucuların özellikleri **Laboratuvar ortamında** üretilmeleridir. **SORU**

Afyon Kullanımının Belirtileri

Afyonun kullanımında haz alınsa dahi bu keyfi dönemi çok kısa sürer ve insan üzerinde şu belirtiler oluşur.

- Mide bulantısı, - Baş dönmesi, - Vücut renginin solması, - Bilinç kaybı.
- Kalp ve solunum yavaşlaması, - Sıkı ve ağır seyreden bağırsak rahatsızlıkları,

b- MORFİN ; Afyonun kimyasal olarak ayrıştırmasıyla elde edilen bir maddedir. **SORU**

Beyaz renksiz, kokusuz acı ve suda eriyen bir yapısı vardır.

Morfin; tablet, kapsül veya sıvı halleder de bulunur.

Tablet ve kapsüller ağız yoluyla alınabilirken en yaygın kullanımı deri altına enjekte biçimindedir. Enjekte edilen morfinin etkisi aynı miktarda afyondan 1-2- kat daha güçlüdür. 200mg öldürücü bir etki yaratır **Tedavide küçük dozlar halinde ağrı kesici ilaç olarak kullanılır. SORU**

Beyin kabuğundaki merkezler üzerinde yatıştırıcı bir etki yaparak hangi kökenden olursa olsun bütün ağrıları karşı duyarlılığı azaltır.

Morfin Kullanımının Belirtileri

- (a) Aşırı uykusuzluk, (b) Aşırı sinirlilik hali, (c) Ellerde gözle görülür titremeler,
- (ç) Göz bebeklerinde küçülme, (d) Hafızada zayıflama, (e) Karar verme gücünde azalma.

Morfin yüksek dozlar halinde alındığında çok kuvvetli ve tehlikeli bir zehirdir.

c- EROİN ; Erion, morfinin yarı sentetik türevindedir. **SORU** Eroin morfin maddesinden üretilmektedir. Doğal olarak afyon bitkisinin kozalağında mevcut olan bir uyuşturucudur. Eroin afyonun içinde bulunan alkaloidlerden bir tanesidir.

a) Baz morfinin **Asetik Anhidrit** ile birlikte ısıtılması ve diğer kimyasal işlemlerden sonra oluşur. **SORU**

Eroin doğrudan merkezi sinir sistemini üzerinde etkili olan ve yüksek derecede bağımlılık yapan bir maddedir. 1-2 hafta süre ile düzenli kullanıldığında bağımlılık oluşur.

b)Doz artırımlarında ölümle sonuçlanan durumlar yaşanır.

c) Eroin genellikle ısıtarak nefes yoluyla, soda veya limon suyunda çözüldükten sonra enjeksiyon ya da burunla çekilerek alınır.

d) Sigara gibi içilmesi sık kullanılan yöntemdir.

Eroin Kullanımının Belirtileri

- a- Şiddetli kas ağrıları, b- Kramplar, c- Aşırı uykusuzluk,
- d- Gözlerde yaşarma ve burun akıntıları, e- Sık ishal durumu.

ğ- Uçucu Çözülüler ; Endüstriyel alanda yaygın olarak kullanılmakta olan maddedir. Bu maddeler arasında yapıştırıcılar(bally, uhu vb.) tiner, benzin, aseton gibi maddeler sayılabilmektedir. **SORU** Solunum yoluyla alınan bu maddeler alkol sarhoşluğuna benzeyen bir etki meydana getirirler. Madde kullanımı kesildikten 1-2 gün sonra madde yoksunluğunun getirdiği fiziksel ve psikolojik etkiler görünmeye başlamaktadır.

Uçucu Çözücü (Bally, uhu, vh.) Kullanımının Belirtileri

- (a) Akciğer, karaciğer ve böbrek rahatsızlıkları,
- (b) Beden hareketlerinde uyum bozukluğu,
- (c) Dil dolaşmaları,
- (ç) Sürekli öksürük,
- (d) Burun kanamaları,
- (e) Aşırı kilo kaybı,

2.2.MERKEZİ SINIR SİSTEMİNİ UYARANLAR

Uyarıcılar merkezi sinir sisteminin aktivitesini hızlandırır. Sentetik olarak üretildiği gibi doğal olarak da bulunmaktadır. Tabiatla doğal olarak bulunan ve en çok bilinen çeşitleri "epinephrine" ve "kafein"dir.

Kafein; kahve, çay, çikolata, hafif içkilerde ve aspirin gibi ilaçlarda mevcuttur.

Diğer Doğal uyarıcıların başında ise nikotin gelir. Epinephrine ve kokain doğal olarak koka yaprağında bulunur. En çok bilinen sentetik uyuşturucular ise amfetaminlerdir. Fizyolojik ve psikolojik bağımlılık meydana getirirler. Bu yüzden kullanılan dozun zamanla artırılması gerekmektedir.

a- KOKA BİTKİSİ ; İki bin yıldan fazla bir süredir Güney Amerika'nın And Dağları bölgesinde yetiştirilmekte olan koka bitkisinin yaprakları ilk defa 1850 yılında kimyager Gaedecke tarafından kristal hale getirilmiş ve erythroxyline adı verilmiştir.

b- KOKAİN ; Kokain, çoğunlukla Güney Amerika'da yetişen Koka ağacından elde edilir. Beyaz renkli ve toz şeklinde bir maddedir. Kokusuz ve kristalizedir. Kokainin saf olarak kullanımı nadirdir. **SORU** Genellikle şeker tozu yada prokain ile karıştırılmaktadır. Kimi zaman kokainin içinde başka bir uyarıcı madde olan amfetamin de katılmaktadır. Buruna çekilerek kullanılır. Buharın içe çekilmesi sigara gibi sarılması veya vücuda enjekte edilmektedir. Merkezi sinir sistemi üzerinde anında etki yapan kuvvetli bir uyarıcıdır. Kokain, **merkezi sinir sistemi üzerinde uyarıcı etkiye** sahip bir uyuşturucu maddedir.

RİSKLERİ; Uykusuzluk, baş ağrısı, iştahsızlık. Sinirlilik, bunalım. Burun ve gözde delinmeler. Gerçek dışı fikirler. Yorgunluk, titremeler. Burun kızarıklığı,

egzama şeklinde yaralar. Mide hastalıkları. Vücutta kaşıntı, böcek arama nöbetleri. Ruhi depresyon, intihar. Merkezi sinir sistemini kolayca etkileyebilen bir uyuşturucudur. Aşırı doz kullanıldığında, solunum ve kalp atışı yavaşladığından ölüm meydana gelir. Kokain psikolojik bağımlılık yaratan bir maddedir.

c- AMFETAMİNLER ; İlk kez 1887 yılında bulunan amfetamin sulfat 1932 yılında astım ve burun tıkanıklığı tedavisinde kullanılmaya başlanmıştır. Amfetaminler uyarıcı ve zihin açıcı olarak bilinir. bu nedenle uzun yol sürücüler gece vardiyalarında çalışırlar, öğrenciler ve sporcular tarafından yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. **SORU** Uyarıcı özelliği nedeniyle **doping olarak sporcular** arasında kullanılması yaygınlaşmaktadır. En yaygın olarak beyaz ve pembe kristalize toz biçiminde kullanılmaktadır.

Ülkemizde, bu tür ilaçlar eczanelerde **yeşil ve kırmızı reçete** ile satılmaktadır. **SORU**

Amfetamin Kullanımının Belirtileri

- (a) Konuşma bozuklukları,
- (b) Şiddetli baş ağrısı ve mide bulantıları,
- (c) Görme bozuklukları,
- (ç) Kardiyovasküler anormallikler,
- (d) Halüsinasyon görme durumları.

d- ECTASY ; MDMA olarak adlandırılan merkezi sinir sistemini hızlandıran ve genç nüfusu hedef alan sentetik uyuşturucu haptır. Son yıllarda kullanımı giderek yaygınlaşan bir maddedir. Uyarıcı özellikleri nedeniyle kullanılan ve tamamen sentetik olan bir uyuşturucudur. Ecstasy; beyaz, kahverengi, pembe ya da sarı tabletler ve kapsüller şeklinde bulunur. Ecstasy insan vücudunda dopamine ve norepinefrin adı verilen maddelerin salınmasına yol açar.

Bu durum da bağımlılık belirtisi olarak kabul edilmektedir. Etkileri 20 – 60 dakika içerisinde etki gösteriyor. Etkisi ortalama 4 – 6 saat sürer. **Kullanan kişide canlılık, hareketlilik, enerji artışı, karşı cinse yakınlık, güven duygusu, algı değişiklikleri görülüyor. SORU**

e- CAPTAGON ; Amfetamin grubuna üye olan captagon sentetik türlü bir uyuşturucudur. Aslında captagon maddesi grubundadır. Etkisi amfetaminlere benzer özellikler taşır. Etkin maddesi ve içerisinde ne olduğu tam olarak bilinmemektedir.

i- Crack ; Crack kokain HCL'nin ve sodyumdikarbonatın su içine karıştırılıp ısıtılması ile elde edilmektedir. Beyaz veya açık krem renkli ve kokusuz bir maddedir. Sigara şeklinde içimi sırasında çıkardığı çıtırtıya benzer seslerden dolayı crack adı verilmiştir. Bağımlılık potansiyeli kokainden yüksektir. Bir veya iki kez denemesi bağımlılık yapabilmektedir. Kokain, eroinden daha zararlı iken crack üç kat daha zararlıdır.

Crack Kullanımının Belirtileri

- (a) Adale ve kas ağrıları,
- (b) Aşırı yorgunluk ve çöküntü hali,
- (c) Nefes darlığı,
- (d) Akciğer travmaları ve kanamalı göğüs rahatsızlıkları.

*** BONZAI NEDİR? SORU**

Uyuşturucu Madde içerikli olan ve kullanımı esnasında insan metabolizmasına çok zararları dokunan Bonzai tamamen uyuşturucu maddeden ve bazı bitkilerin yapraklarına karıştırılarak elde edilmektedir. Bonzai zararları ve etkileri kalıcı hasarlar bırakabilmekle beraber büyük ölçüde bağımlı hale gelmektedir.

2.3- MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNİ BOZANLAR (HAYAL GÖSTERİCİLER)

Merkezi sinir sistemini uyarak kişinin ruhsal durumunun değişmesine neden olan ve halüsinasyonlar meydana getiren uyuşturucu maddelerdir. Halüsinojen etki yaratan narkotik maddeler, tabiatla bazı bitkilerde doğal olarak bulunur. Ayrıca laboratuvarlarda sentetik olarak elde edilebilir. Doğal olarak bulunanlara kenevir ve türevleri sentetik olanlara ise Lysergic Acid Diethylamide(LSD) örnek verilebilir.

(a) MARIHUANA ; Marihuana, insanın ruhsal yapısını etkileyen kenevir bitkisinin bir türevidir. Bitki kurutularak yaprakları ve çiçekleri tütün formuna getirilir, içilmek sureti ile kullanılır. Yağ sever (lipofilik) özelliği ile anında vücuda ve hayati organlara dağılmakta ve otuz gün süreyle kalabilmektedir. Batıda marihuana adı ile bilinen madde kenevir bitkisinin daha çok üst yapraklarının kurutularak sigara şeklinde içilmesidir.

(b) HİNT KENEVİRİ ; Kenevir bitkisi, tropik ve ılıman olan bütün bölgelerde yetişen narkotik bir maddedir. Kenevir bitkisi ve türevleri sigara şeklinde sarılarak içilir. Bunlar normal sigaralardan daha kalındır. Tek başlarına kullanıldıkları gibi bazen de diğer narkotik maddelerle beraber kullanılabilir. Yenilmek sureti ile de alındığı bilinmektedir. Sigara gibi içilmek sureti ile kullanıldığında etkisi 3-4 kat artmaktadır.

RİSKLERİ ; Eroinmanların ilk atlama taşı' olduğunu belirterek, bu maddenin, bilhassa zekaya etki etmesi sebebiyle, 'zeka zehri' olarak da adlandırılır.Esrar kullanıldığında ağzın kuruduğunu, boğazda yanma, öksürük, bulantı, kusma ve ishal ,gözbebeklerin genişlemesi, gözün kanlanması, yüzün kızarması, kalp vurumu ve nabız sayısının artması, kan basıncının yükselmesi görülür.

(ç) **PİLAKA ESRAR** ; Haşhaş, kenevir bitkisinin narkotik madde açısından zengin olan salgısının toplanıp, kurutulmuş ve preslenmiş formudur. Genellikle krema renginde olur. Esrar, sigara halinde sarı olarak içilir. Kullanıcılar arasında yaygın olarak "joint" adı verilir. Bal, reçel, lokum, pasta gibi yiyeceklerle karıştırılarak yenilebilir. Nadiren damar yolu kullanılır. Türkiye'de yaygın kullanımı esrarlı sigara şeklindedir.

Esrar yağ dokusunda birikmekte ve yaklaşık olarak otuz gün süre ile burada depolanmaktadır. Esrar, bağımlılığa geçiş maddesidir. Diğer maddelerin kullanımında ilk basamak esrar olmaktadır. Madde kullananların büyük çoğunluğunun uyuşturucuya esrar ile başladıkları gözlenmiştir. **Ülkemizde ekimi lisanslı ve kontrollü olarak**

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın gözetiminde gerçekleştirilmekte olup, yalnızca THC (Tetra Hydro Canabinol) içermeyen ekimine müsaade edilmektedir. **SORU**

UYUŞTURUCU MADDE İLK YARDIM TEDAVİ MERKEZİ;

Türkiye'de uyuşturucu madde bağımlılığı tedavi hizmetleri **AMATEM (Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi ve Araştırma Merkezi)** merkezlerinde verilmekte olup bunun yanında madde bağımlılığı tedavi hizmetleri **SORU**

KALABALIK

1. TOPLUMSAL OLUŞUMLAR

Toplum: Sınırları belli bir doğal çevrede ortak amaçlar için bir araya gelen, birbiri ile kurumlaşmış ilişki, işbirliği ve dayanışma içinde olan insanlardan oluşan kümelerdir. Belirli bir bölgede yaşayan insanlardan oluşmuş üyelerinin ortak bir yaşayış tarzını bölüştükleri en büyük insan grubudur. Şuurlu fertlerden (kişi) ve özellikle aralarında teşkilatlanma bağları ve karşılıklı görevler bulunan kişilerden oluşmuş insan yığınlarına toplum denmektedir.

Sosyal Davranış; İnsanın başka kişi yada kişilerden yada toplumdaki etkilenerek davranışta bulunmasıdır.

Toplum Psikolojisi; Değişik amaçlar ve düşüncelerle bir araya gelmiş kişilerin toplumsal yapı içerisinde duygu, düşünce ve davranışları ile bireylerin toplumdan etkilenmeleri davranışlarındaki değişikliklere ve bunu inceleyen bilim dalına *Toplum Psikolojisi* adı verilir

Fert ;Bir toplumu meydana getiren, ona etki eden, ondan etkilenen bireye / kişiye denir.

Takım Ruhü; Grup üyelerini bir arada tutan ve gerçekleştirmeyi amaç edindikleri inanç ve ideallerinin kaynağı olan birlikte düşünme ve eyleme geçme ruhuna denir.

1.1 GRUP KAVRAMI VE TANIMLANMASI

GRUP TANIMI; Aynı fikir ve düşünceleri paylaşan, **Aynı amaca** yönelik **eylem birliği** içinde olan, **birbirlerini tanıyan, örgütlenmiş** ve **lideri** olan insanların meydana getirdiği kümeye denir.

Gruplar birincil ve ikincil gruplar diye ikiye ayrılır.

Birincil gruplar ; Yüz Yüze ilişkiyle karakterize edilen küçük gruplardır. Onların kendi davranış kuralları vardır ve dayanışmacıdırlar, aile, arkadaş grupları ve çoğu iş grubu bu kategori içinde ele alınır.

İkincil gruplar ise daha büyük olup her üyesinin doğrudan doğruya birbiriyle ilişkili olması gerekmeyen gruplardır.(Tüsiad, Müsiad, Tobb vb)

Grup Dinamiği ; *Bir grup içindeki ilişkileri, grubun oluşumu ve işleyişini, grubun varlığı ve devamı için gerekli olan güç ve enerjiyi ifade eder*

1.3 TEMEL GRUP ÇEŞİTLERİ ;

- Aile Grubu:** Karşılıklı güven, sevgi, çocukların doğum ve bakımı, gibi temel gereksinimleri karşılamak üzere kurulmuş gruptur.
- Eğitim Grubu:** Toplumun kültürünü, resmi ya da gayri resmi yollarla yeni kuşaklara aktarmak amacıyla kurulan gruplardır.
- Ekonomik Gruplar:** Toplumdaki bireylerin yaşamını sürdürmesi için zorunlu mal ve hizmetlerin üretilip dağıtıldığı gruplardır.
- Siyasal Gruplar:** Yasa yapma, yorumlama ve uygulama; kamu düzenini sağlama vb. işlevleri yerine getiren gruplardır.
- Dini Gruplar:** Tanrı ile insan arasında örüntüleşmiş ilişkiyi paylaşan kişiler tarafından oluşturulan gruplardır.
- Boş Zaman Değerlendirme Grupları:** İnsanların dinlenme ihtiyaçlarını sosyal bir biçimde karşılayan gruplardır.

Gruplar Ayrıca ;

- Anlamlı gruplar;** Grup ilişkilerin ve grup üyelerin davranışları grubun gelenek ve adetlerini korumaya yönelik olan gruplardır. Spor takımlarının taraftar grupları, her hangi bir politikacıyı destekleyen kişilerden oluşan gruplar ya da bir olayı anmak, kutlamak için bir araya gelmiş örgütsel gruplar anlamlı gruplardır
- Amaçlı gruplar ;** Önceden planlanmış bir şekilde, planlı ve programlı olarak faaliyet yürüten gruplardır. Belirli bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelmiş gruplardır

c) **Saldırgan ve sakin gruplar** ; terör ve şiddet hareketleri yaratarak, devletin siyasi bütünlüğünü bozma veya başkalarına zarar verme amacıyla olan gruplara saldırgan grup, Şiddete başvurmayan ve böyle bir amaç taşımayan gruplar ise sakin gruplar denmektedir.

d) **Panîge kapılmış olan gruplar** ; Korku, endişe ve panîğin etkisi altında kalan gruplar olarak adlandırılır. Grup" kavramını ve özelliklerini bilmek Grup içerisinde heyecanın ve etkileşimin yüksek olduğunu bilerek, güvenlik personeline tahrik edici davranışlardan kaçınmayı kazandırır.

1.4 GRUBU (TOPLULUĞU YÖNLENDİRME USULLERİ ;

Zor Kullanma: Grup içerisinde bir takım kuralları vardır. Bu kurallara uymayanlara karşı, grup bir takım yaptırımlar uygulayabilir. Grup üyesini grup dışına itebilir, şantaj, tehdit, işkence ve kötü muamelede bulunabilir.

Ödüllendirme : Ödüllendirme maddi veya manevi olabilir. Lider grup üyelerini iyi tanıdığı için kimin ne ihtiyacı olduğunu bilir ve buna göre hareket eder.

İkna Etme (İnandırma): Grup liderlerinin heyecanı yüksek düzeyde tutmak, çevreye güçlü görünmek yapılacak şeyleri açıklamak eylemlerin haklı göstermek ve desteklendiklerine üyeleri ve çevreyi inandırmak için konuşmalar yapmasıdır.

1.5 KALABALIK OLUŞUMU VE ÖZELLİKLERİ: Ortak fikirlerle hareket eden ve aynı heyecanı taşıyan, teşkilatsız ve sürekli olmayan, kendiliğinden oluşan insan yığınlarına (Topluluklarına) Kalabalık adı verilir.

Kalabalıkların özellikleri:

- Belirli ve dar alanda yer alır. * Aralarında iş bölümü yoktur.
- Birbirlerini tanımazlar, ilişkileri en alt düzeydedir.
- Bir birlerine şuursuzca uyum gösterirler.
- Tedirgin ve duygusaldırlar.
- Ortak yönleri sadece geçici heyecanı paylaşmaklarıdır.

1.6 KALABALIĞIN SINIFLANDIRILMASI

Kalabalıklar, organize kalabalıklar ve organize olmayan kalabalıklar diye ikiye ayrılır.

Bunlar da kendi aralarında aktif kalabalıklar ve pasif kalabalıklar diye ikiye ayrılır.

A. ORGANİZE KALABALIKLAR;

Bu tür kalabalıklar özel bazı amaçlarla bir araya toplanan genellikle mevcut kurallara uygun davranış gösteren çok sayıda insansallardan oluşur.

Kendi arasında Organize Aktif Kalabalıklar ve Organize Pasif Kalabalıklar olarak ikiye ayrılır.

1) **Organize Aktif Kalabalıklar;** Belirli amaçlar üzerinde halkı aydınlatmak veya kamuoyu yaratmak üzere toplanan insanlardan oluşan kalabalıklardır. (Toplantı, gösteri yürüyüşü, miting, grev alanında bulunan kalabalıklar gibi)

2) **Organize Pasif Kalabalıklar;** Bazı amaçlarla bir araya toplanan mevcut kurallara uygun davranışlar gösteren insanlardan oluşan kalabalıklardır. (Spor seyircileri, sanatsal etkinliklerdeki seyirciler, Sinemaya film izlemek için gelen seyirciler , inanç etkinliklerinde bulunan kalabalıklar vb.)

-**İrade Kalabalığı :** Belli bir konuyu ifade etmek için bir araya gelen insanlardan oluşur. Örnek; Tiyatro, spor etkinlikleri, dans partileri vb.

-**Dinleyici Kalabalıkları :** Etkilenme düzeyi yüksek olan konser , konferans, basın toplantısı vb. etkinliklerdir.

-**Dini Hizmetlere Yönelik Kalabalıklar:** Dinsel bir görevi yerine getirmek amacıyla oluşan kalabalıklardır. Cenaze, mevlit, tarikat ayini, tarikat mensupları veya camilerde dini vecibeleri yerine getirmek için toplanan insanların oluşturduğu kalabalık çeşididir.

B. ORGANİZE OLMAYAN KALABALIKLAR;

Aynı olaya katılmanın dışında ortak bir yanları olmayan insanların bir araya gelmesidir. Aralarında maddi manevi bir bağ bulunmayan **tamamen tesadüfler** sonucu **geçici bir süre** için **bir araya gelmiş** toplu bir davranış arz etmeyen sadece yoğunluğu bulunan insan yığınlarıdır.

Kendi arasında Organize Olmayan Aktif Kalabalıklar ve Organize Olmayan Pasif Kalabalıklar olarak ikiye ayrılır.

1) **Organize Olmayan Aktif Kalabalıklar;** Daha önce herhangi bir plan program yapılmadan ani gelişen olaylar sonucunda bir araya gelen ve olay çıkartan kalabalıklardır.

-**Ani Karışıklıklar Nedeniyle Oluşan Kalabalıklar:** Bu tür kalabalıkları genel olarak kendi içinde iki gruba ayırmak gerekir. Birinci tür kalabalıklar daha önceden planlanan bir etkinlik için insanların bir araya gelmeleri neticesinde oluşan kalabalıklardır. Provoke edilebilirler. (Taciz, sarkıntılık vs.)

İkinci tür kalabalıklar sosyal yapıları itibarıyla kısırlılamaya elverişli bireylerin çoğunlukta olduğu bölgelerde meydana gelebilir. Örnek: Gazi Mahallesi olayları buna örnek verilebilir.

-**Karşı Gösteriler Sonucu Oluşan Kalabalıklar:** Bir grubun gösteri yaptığı yerin yakınında başka bir grubun karşıt gösteri yapmaları sonucu oluşan kalabalıklardır. Karşıt gösteri yapanlara hangi amaçla olursa olsun, güvenlik görevlisi izin vermemelidir. Bu tür gruplar polis ve devlet yanlısı tavırlarıyla güvenlik güçlerinden müsamaha göstermesi beklentisinde olabilirler. Bu konuda dikkatli olunmalıdır.

2) **Organize Olmayan Pasif Kalabalıklar;** Aynı olaya katılmanın dışında ortak bir yanları olmayan insanların oluşturduğu kalabalıklardır Rasgele (tesadüfi) kalabalıklar, çarşı-pazar kalabalığı, herhangi bir olay seyircileri vb.

Kalabalıklar yasalılık açısından **yasal olan** ve **yasal olmayan** kalabalıklar olarak ikiye ayrılır.

- **Seyirci Kalabalıkları;** Ortak bir ilgi alanı olan insanların oluşturduğu kalabalıklardır. İlginç bir olay, yangın, trafik kazası, ilginç malzemeler satan kişileri veya intihar etmek isteyen bir kişiyi izliyorlardır.

Bir araya gelmeleri planlanmamıştır. Her zaman yardıma hazırdırlar. Faaliyetleri denetimsizdir

- **Rastgele Kalabalıklar;** Ortak kolaylıkları paylaşmaya çalışan insan yığınlarıdır. Amaçta yarış olduğu için zaman zaman karşılıklı uyarılmalar ve karşılıklı çatışma ortamı olabilir. Gişe önündeki kuyruk, belediye otobüsü bekleyen grup, trafik tıkanmasında oluşan kalabalıklar vb.

- **Çarşı Pazar Kalabalıkları;** Aynı olaya katılmanın dışında bir amacı ve ortak yönleri olmayan kalabalıklardır.(Pazar alışverişi vb.)

1.7 TOPLULUĞUN ÇEŞİTLERİ VE ÖZELLİKLERİ: Bir grup insanın ortak amaç etrafında uzun veya kısa bir zaman dilimi içinde bir araya gelerek, ortak bir kimlik ve ortak bir aksiyon yaratmasıdır.

Toplu hareketler ikiye ayrılır,

Yasal Topluluklar: Kanunlara uygun olarak örgütlenmiş, hukuki çevre dışına çıkmadıkları sürece faaliyetleri serbest olan, örgüt, topluluk, kurum ve kuruluşlardır. Dernek, sendika, vakıf, kooperatif, siyasi parti, şirket düğün, vb.

Yasa Dışı Topluluklar: Kanuna aykırı bir şekilde toplanan ve eylem yapan veya kanuni bir şekilde toplanıp, sonradan kanuna aykırı eylemlere başvuran topluluklardır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KOLLEKTİF DAVRANIŞ VE ÖZELLİKLERİ, TOPLUMSAL OLAYLARDA KİŞİ TİPLERİ

2.1 DAVRANIŞ VE KAYNAKLARI: İnsanların ve hayvanların gözlenebilen veya herhangi bir yolla ölçülebilen hareketlerine **davranış** denir.

Kolektif Şuur: İnsanları bir arada tutan ve gerçekleştirmeyi amaç edindikleri inanç ve ideallerin kaynağı olan birlikte düşünme ve birlikte eyleme geçme ruhudur.

2.2.KOLEKTİF DAVRANIŞ; Bireyin bir gruba dahil olması neticesinde oluşan ve grup içerisinde yer alan bir davranış tarzıdır. Kolektif davranışın diğer adı da **Toptan kitle davranışdır.** En büyük özelliği yapılanmamış oluşudur, bu tür davranışların belli bir kuralı, kalıbı ve seyri yoktur. İş bölümü, statü ve kimin ne yapacağı belli değildir, insanlar serbest olarak kalıp kural dinlemeden davranırlar.

2.3.TOPLULUĞU YÖNLENDİRME USULLERİ: Toplu hareketler çoğunlukla planlı ve bilinçli olarak gerçekleşir. Planlı bir toplu hareket teşkilatlanmayı, iş bölümünü ve koordineyi gerektirir. Yapılan iş bölümü ile topluluk istenen amaç ve gaye doğrultusunda yönlendirilerek heyecan artırıcı gerçek ve yalan haberler yayılarak topluluğun güvenlik güçleri veya başka bir hedefle çatışma ortamı yaratılır. Topluluğu inandırıcı konuşmalar yapılarak tesir altında bırakılır hatta topluluğun yönlendirilmesi için liderler tarafından ödüllere ve zor kullanmaya dahi başvurulur.

Bir topluluğun içinde olan kişide topluluğa mensup olduğu hissiyatından kaynaklanan **bazı yeni psikolojik özellikler (Kitle psikolojisi)** ortaya çıkar. Bunlar;

a) **İRİDE ZAYIFLIĞI;** Kalabalık içerisinde ferdi şuur ve şahsiyeti adeta kaybolur. Kişi kendi fikirleriyle düşünemez. Grubun düşünce sistemi kendi düşüncesini önüne geçer. **Topluluğun iradesi bireyin iradesine hakim olur.** Kişi tek başına iken kontrol edip normalde yapmayacağı hareket ve davranışları grup kararları ve fikirleri karşısında yapmasıdır.

b) **DUYGUSALLIK;** Aklın yerini duygular ve içgüdülerin almasıdır. Grubun heyecanlı ve duygusal oluşu bireyin duygu ve heyecanının üzerine çıkar. Birey kendini bu heyecan ve duygu selinin içine kaptırır. Zihni ve hissi sirayet kitlelere belli bir istikamet verir.

c) **ÖZENTİ ;** Grubun güçlü olması bireye güç verir. Bu da birey üzerinde bir özentiyeye sebep olur. Grubun gücüyle daha da güçleneceğini düşünür ve grubun gücünü kullanır. Kişi toplulukla kendi kişiliğini benliğini ikinci plana iterek kitle psikolojisinin etkisiyle onlar gibi davranmaya özenir.

d) **TELKİN ;** Kalabalıkta insanlar düzenli toplumsal ortamlarda olduklarından daha fazla telkine açık olurlar. Toplumu oluşturan bireyler grup liderinin konuşmalarından veya grupların arasına sızan provokatörlerin çeşitli tahrik ve kışkırtmalarından dolayı etkilenirler.

e) **TAKLİT ;** Taklit bir şahsa veya bir hadiseye ait fiillerin tekraren yapılmasıdır. (Stadlarda Meksika dalgaları, Oğlum bak git vs)

f) **YAYILMA ;** Topluluk içinde yapılan işlerin ve söylenen sözlerin kısa sürede grubu etki altına almasıdır. İnsanlar genellikle heyecana neden olan şikayetler ortak olmasalarda başkalarının hareketlerinin etkisi altında kalırlar. Bundan dolayı topluluk içinde yapılan işler ve söylenen sözler çabuk yayılır ve grubu etkisi altında kalırlar.

g) **TESİR ALTINDA KALMA ;** Grup içerisinde sosyal bir etkileşim yüksek olduğundan dolayı çoğu zaman grup üyeleri bir veya birkaç kişinin veya grup liderinin yapmış olduğu hareketin tesiri altında kalabilirler.

h) **ANONİMSİZLİK (İsimsizlik) ;** Düzensiz toplu hareketlerde kişileri harekete geçiren en önemli etkenlerden birisidir, birey grup içerisinde iken tanınıp teşhis edilebilmesi ihtimalinin az olduğunu bilmektedir.

2.4 TOPLULUK İÇİNDEKİ KİŞİ TİPLERİ

Toplumsal olaylarda karşılaşılan başlıca birey tipleri şunlardır.

a) **ÖNDERLER;** Genelde topluluğu içeriden yöneten kişilerdir. Planlı önceden hazırlıklı topluluklarda liderler belli iken önceden hazırlıksız topluluklarda lider oradakilerin arasından sonradan çıkabilir.

b) **PROFESYONEL KİŞİKİRTİCİLER (Provokatörler);** Yasadışı bir toplumsal eylemde huzursuzluğu ve eylemi başlatma ve devam ettirme konusunda tecrübe sahibi ve deneyim sahibi olmuş kişilerdir.. Toplumsal bir olayda güvenlik görevlisinin en çok dikkat etmesi gereken kişi tipidir.

c) **ATILGANLAR ;** Etrafıca düşünmeden ani karar veren ve bu yolla kendilerine statü edinmeye çalışan kimselerdir. Bunlar her türlü eylemi başlatır ve devam ettirirler.

- d) **TESİR ALTINDA KALANLAR** ; Eylemleri başlatacak kadar cesareti olmayan ve atılgan ve kıskırtıcıların söz ve daha ziyade eylemleri doğrultusunda hareket eden kimselerdir.
- e) **İHTİYATLILAR** : Biraz daha akıllıca hareket eden, bir eylem anında katılmayıp, duruma bağlı olarak iştirak eden kimselerdir
- f) **DESTEKÇİLER** ; *Toplu hareketlere gerçekte katılmayıp bunlara karşı sempati duyan, dışarıdan çığırkanlıkla destekleyen insanlardan oluşur.*
- g) **SEYİRCİLER** ; Topluluk eylemlerine katılmayıp onları sadece seyreden olumlu yada olumsuz tepki belirtmeyen insanlara denir. Eylemcilere manevi destek sağlarlar.
- h) **KARŞI EYLEMCİLER**; Yapılan eyleme karşı çıkan eylemi desteklemeyen insanlardan oluşur.

3. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ VE YASAL OLMAYAN TOPLIMSAL

3.1 OLAYLARIN HAZIRLIK SAFHALARI

- a. **ÖNDERLİK**; Toplum halinde yaşayan insanlar yönetme ve yönetilme duygularına haizdir. Etkileyici konuşma yeteneği, cesareti, katılığı, üstün fizik yapısı, bilgisi vb. özel yetenekleri taşıyan kişiler önder olabilirler.
- b. **KABARMA VE HOROZLANMA DEVRESİ** ; Tek başına iken tepki gösteremeyen kişiler topluluk halindeyken birbirlerinden güç alarak kendilerini daha kuvvetli görmeye başlamalarıdır.
- c. **TOPLULUĞUN BÜYÜMESİ** ; Yasal olmayan bir toplumsal olayın amacına ulaşabilmesi için önceden planlanmış görevliler, kıskırtıcılar olayın başlayacağını, hatta başlamak üzere olduğunu yaymaya başlamaları ve bu konuda oradaki şahıslar arasında çeşitli söylentiler ve yorumlar konuşmaya başlanmasıdır.
- d. **FİKRİ HAZIRLIK DEVRESİ**; Topluluğun belli bir heyecan dalgasına kanallize olması ve görevli kıskırtıcılar tarafından söylentilerin olabildiğince yayılıp genelleştirilerek tüm topluma mal edilmeye çalışılmasıdır.
- e. **ÇABUKLAŞTIRICI OLAY** ; Toplumun giderek büyümesi ile her türlü zorbalığa cüret edebilecek duruma gelen ve belli ölçüde duygusallaşıp fikri açıdan olgunlaşmaya başlayan kalabalığa olmuş veya olmamış bir olayın olmuş gibi empoze edilerek harekete geçmelerinin sağlanmasıdır.
- f. **ZORBALIK SAFHASI** ; Toplumsal olaylarda topluluğun mantık, duygusallık, heyecan sayısal ve fiziki değer bakımlarından kontrolden çıkmasıdır..
- g. **ZORBALIK HAREKETLERİNİN YAYILMASI**; Toplu hareketin şiddetinin artıp kontrol dışı kalması ve zorbalık hareketlerinin, yaygınlaşarak ve genelleşmesidir.

3.2 TOPLUMSAL OLAYLARI BAŞLATMA YÖNTEMLERİ

- a) **YAYGIN PROPAGANDA YAPMAK**; Toplu Hareketlerde heyecanı artırıcı gerçek veya yalan haberler yayılmak suretiyle, güvenlik güçleriyle veya başka bir hedefle çatışma ortamı oluşturulmaya çalışılır. **Propaganda**; Belli bir konuyu başkalarına aktararak benimsetmek ve ilgilerini kazanmak için yapılan konuşmalardır.
- b) **KONUŞMALAR YAPMAK** ; Liderler veya hatipler topluluğun inandırılması için konuşmalar yapılır.
- c) **HEYECANI ARTTIRMAK**; İstenilen doğrultuda topluluğun yönlendirilmesi için uydurma haberler yayılır sloganlar atılır hatta ödüllere ve zor kullanmaya başvurulur.
- d) **EYLEME GEÇİŞ**; Heyecanı iyice artan insanlar artık eyleme geçmeye hazırdırlar. Yönetici gruptan birilerinin maksatlı bir hareketiyle eylem başlar.

3.3 TOPLULUĞUN EYLEM TAKTİKLERİ: Eylem bir iş ve bir hareketi, Taktik ise belirlenen bir hedefe amaca ulaşabilmek için önceden belirlenmiş plan, yol, usul ve yöntemleri ifade eder. Yasal olmayan toplumsal olayları başlatan ve yürüten topluluklar hedeflerine ulaşabilmek için kendilerini önlemeye çalışan güvenlik güçlerine karşı bir takım taktikler kullanırlar.

Bu Taktiklerin Başlıcaları:

- **Olay Yaratarak Dikkatleri Başka Noktaya Çekme**: Yasal olmayan toplumsal olayı yürütenler asıl hedeflerine ulaşabilmek için karşı kuvvetleri şaşırtmak ve onların dikkatlerini başka noktalara çekmeye çalışabilirler.
- **Dağılıyor Gözükerek Tekrar Toplanma**: Topluluk önceden dağılmaya başlar, polis topluluk gidiyor diye gevşer, tertibatını, tedbirlerini azaltır. Tam bu sırada topluluk planlı olarak, hızlı bir biçimde toplanmaya başlar.
- **Büyük Bayrak- Flamalarla Yürüyüş ve Marş Söyleme**: Sözde, bayrak-flama taşıdıklarını, hatta milli veya kahramanlık marşları söylediklerini, böylece amaçlarının kötü olmadığı intibasını yaymaya çalışırlar. Böylece amaçlarına bu yoldan ilerlemek isterler.
- **Topluluğun Etrafına Yaşlı, Kadın ve Çocukların Dizilmesi**:Yasal olmayan bir olayı yürütenler, topluluğun etrafına yaşlı, bayan, çocuk ve gazileri dizebilirler.
- **Topluluğun Güvenlik Görevlilerini Kuşatması**: Böylece polisin hareket kabiliyetini azaltarak onu saf dışı bırakmak ve esas topluluğun hedeflenen eyleme doğru ilerlemesini sağlamaktır.

3.4 TOPLUMSAL OLAYLARDA SIK SIK RASTLANAN EYLEM BİÇİMLERİ:

- Hakaret,
- Yazılı ve sözlü gereçlerle tahrik
- Bazı maddelerin atılması:

- Silah kullanılması
- Patlayıcı madde kullanılması
- Eşya tahribi ve yağma
- Yangın çıkarma ve kendini yakma
- Cenaze kaçırma ve cenazelerde olay çıkarma

Yasal olmayan toplumsal olayları başlatan ve yürüten toplulukların hedeflerine ulaşabilmek amacıyla güvenlik güçlerine karşı kullandıkları tekniğe **Tahrik etme** denir.

3.5 TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri il bazında valilikçe izin verilmiş meydan açık yerler ve alanlarda yapılabilir. Toplantı ve gösteri yürüyüşleri güneş doğmadan başlayamaz, **güneşin batışından bir saat önceye; kapalı yerlerde ise saat 24:00'a kadar sürebilir.**

Genel yollar ve parklarda, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde ve bunların eklentilerinde, TBMM'ne 1.km yakınlıkta olan alanlarda ve şehirlerarası karayollarında **toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılamaz.**

PANİK: Çok aşırı heyecan durumunda korkuyla beraber ortaya çıkan ve insanların düşünmeden ani hareket ederek bulundukları durumdan biran önce kurtulmaya çalıştıkları davranış şekline **Panik** denir. Panik; korku ve bilgisizliğin doğurduğu şüursuz hareketlerdir. Emin bir yere ulaşabilmek için korku ve heyecanın etkisi ile meydana çıkan kontrolsüz hareketlerdir de denilebilir.

4.1- GÜVENLİK GÜÇLERİNİN TOPLUMSAL OLAYLARDA MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

- ORGANİZATÖRLERLE DİYALOG KURMA:** Bir toplumsal olayda göstericilerin uyması gereken bazı yasa ve kuralları vardır. Yürüyüşü tertip ve organize eden lider konumundaki kişiler ile yürüyüş güzergahında taşınacak pankart flama taşınacak malzeme atılacak slogan vs gibi konularda diyalog kurulmasıdır.
- İKNA EDİCİ VE İNANDIRICI OLMA:** Toplumsal olayda göstericilerin uyması gereken yasa ve kuralları ihlal etikleri zaman gerek topluluk liderlerinin gerekse göstericilerin eylemden vazgeçirilmesi için yapılan ikna edici konuşmalardır.
- İNİSİYATİF KULLANMA:** Topluluğun suç içermeyen bazı tavır ve hareketlerinin göz ardı edilmesi ve mecbur kalınmadıkça müdahale edilmemesi şeklinde de algılanabilir. İnisiyatif kullanmak suç işleyenleri cezasız bırakmak veya suçun işlenmesine göz yummak olarak değerlendirilmemelidir. Eylem sırasında suçluyu yakalamaya çalışmak provokatörler tarafından daha büyük olayların gelişmesine sebebiyet verebilir.
- CAYDIRICILIK:** Olay çıkarmaya kararlı kişilerin veya toplulukların bu niyetlerinden ve kararlılıklarından vazgeçirilmesi çalışmasıdır. Yapılacak konuşmalar ile ikna etme çalışması yapılarak topluluk veya kişiler eylemden vazgeçirilmeye çalışılır. Gerekirse güç gösterisi, müdahaleye hazırlık gösterisi yapılarak ta caydırıcılık sağlanabilir.
- PROVOKASYONA GELMEME:** Topluluk ile güvenlik güçleri karşı karşıya getirilmek istenir. Görevli personel bu gibi durumlarla karşılaştığında hissi olarak değil mantıklı hareket etmelidir.
- PROFESYONEL OLMA:** Güvenlik güçleri gösterinin geriliminden etkilenmeden duygularına hakim olabilmeli, yansız davranmalı, soğukkanlılığını kaybetmeden görevini yerine getirebilmelidir.

A- Yaklaşma

Görevli durumun kontrolünü başından kurmalıdır. Kişilerle görüşürken, avantajlı pozisyonu oluşturmali ve korumalıdır ve fiziksel bir saldırıya karşılık vermeye hazır olmalıdır.

B-Tepki Zamanı İlkesi

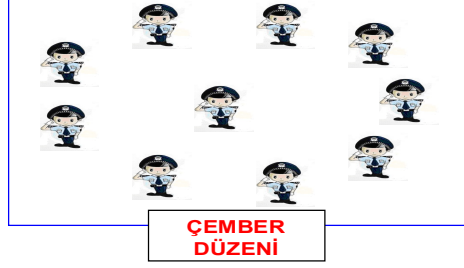
1.TEPKİSEL BÖLGE; Tepkisel bölge "tepkisel ara" da denir. Kişi ve onunla görüşen görevli arasında görevlinin kişinin bir hamlesine tepki verebilmesi için yeterli zaman veren **yaklaşık 2 metrenin üzerindeki tampon** bölgedir.

2.TEHLİKE BÖLGESİ ; Tehlike bölgesi tepkisel bölge içinde kişinin uzanabileceği ve fiziksel olarak dokunabileceği iki metrenin altında olan bölgedir.

4.3- TOPLUMSAL OLAYLARDA KULLANILAN TOPLU DÜZENLER



**KAMA
DÜZENİ**



**ÇEMBER
DÜZENİ**



HAT DÜZENİ (Sola)



KADEMELİ DÜZEN

A. HAT DÜZENİ (Sola-Sağa):

- Dar bir sahayı veya belirli bir alanı kapatmak,
- Bir bina veya tesisi korumak,
- Bir yolu kapamak,
- Bir bölgeden kalabalık veya topluluğu çıkarmak,
- Herhangi bir yönden gelen tehditlere karşı tedbir alınmasında kullanılan düzendir.

B. KADEMELİ DÜZEN (Sola-Sağa)

Bu düzen yalnızca ilerleme düzenidir tehlikenin yakın olduğu zamanlarda kullanılır.

- Hareket halinde olan bir grubu herhangi bir yöne sağa yâda sola sevk etmek ve kalabalığın yönünü değiştirmek
- Kalabalık veya topluluğu birtaraftan başka bir tarafa aktarmada
- Bir yeri emniyete alarak ilerlemede
- Yürüyüşe geçen bir topluluğu kavşaklarda yürüdüğü istikametten saptırmak için kullanılır.

C. KAMA DÜZENİ

Bu düzen yalnızca ilerleme düzenidir, tehlikenin yakın olduğu zamanlarda kullanılır.

- Kalabalığı bölmek ve yanlara doğru dağıtmak,
- Kalabalık içinde yolun açılmasını sağlamak,
- Kalabalık içinde bir şahsın yakalanmasında,
- Kalabalık içinde bir şahsın ve grubun ilerlemesinde kullanılır.

D. ÇEMBER DÜZENİ

- Tehlikenin yakın olduğu zamanlarda kişi ya da kıymetli bir eşyanın korumasında,
- Saldırgan bir grubun etrafını çevirmek,
- Her yönden gelen tehlikelere karşı tedbir alınmasında,
- Topluluk içinden alınan şahsın muhafazasında kullanılan düzendir.

4.4 COP VE GÖZ YAŞARTICI GAZLAR

Göz Yaşartıcı gazlar çok çeşitlidir. Güvenlik güçlerince en çok kullanılan iki göz yaşartıcının özellikleri ve etkilerini şunlardır.

CS GAZININ ÖZELLİKLERİ; Yaygın olarak kullanılır. Beyaz kristal pudra şeklindedir. Tüm etkisi 20–60 saniye arasında ortaya çıkar. 10–30 dakika içerisinde etkisi kaybolur, Genellikle el bombaları ve 37/38 mm. Fişeklerle kullanılmaktadır.

OC (BİBER GAZI) ÖZELLİKLERİ; En yaygın kullanılan göz yaşartıcı maddedir. Şili biberinin işlenmesiyle elde edilen bu göz yaşartıcı gaz, daha çok sprey olarak kullanılır. 3–15 saniye arasında etkisini gösterir, Çok fazla yanma hissine sebep olur. 20–30 dakika içerisinde etkisini kaybeder. **Göz yaşartıcı spreylere insanlara karşı 1 metreden daha yakın mesafeden kullanılmamalıdır**

Göz Yaşartıcı Gazların Sınıflandırılması

a) Kimyasal Maddeler ; Katı, sıvı, gaz ve aerosol halde bulunabilen kimyasal özellikleri sayesinde insan, hayvan, bitki ve metallere karşı öldürücü yaralayıcı ve aşındırıcı etkiler gösteren sis ve alevde meydana getirebilen maddelere kimyasal madde denir.

Aerosol; Buharlaşmayan fakat uzun süre havayı kaplayacak şekilde küçük zerreciklere ayrılan katı veya sıvı bir maddeden ibarettir.

Dozaj; Canlıların bir süre , içinde kaldıkları belli hacimdeki bir havada bulunan kimyasal maddenin ölçüsüdür.

Doz; Vücut tarafından alınan veya emilen madde miktarı olup kimyasal doz miligram olarak ölçülür.

b) Göz Yaşartıcı Kimyasal Maddeler ; Göz yaşartıcı maddeler, toplumsal hareketlerde kargaşayı kontrol etmede kullanılan maddelerdir. Bu maddelerin başlıcaları ortoklorbenziliden malononitril (**CS**), klorasetofenon (**CN**), klorpikrin (**PS**) vebrom benzil siyanür (**BBC**)'dür. Bu maddeler özellikle gözlerde, solunum yollarında ve nemli ciltte şiddetli tahriş etkisi yapar. Göz yaşı oluşumuna sebep olur ve aşırı derecede rahatsızlık verir. Belirtiler maruz kalmanın hemen sonrasında kendini gösterir ve maruz kalımdan kısa süre sonra kaybolur.

GÖZ YAŞARTICI GAZLARIN ETKİLERİ

1-CS(Ortho-chlorbenzalmalononitril) C1C6H4CHC(CN) Göz Yaşartıcı Gazlar

CS göz yaşartıcı maddeler içerisinde yaygın olarak kullanılmaktadır. BB. Carson ve R:W Stoughton adlı iki kimyager tarafından geliştirilmiş ve baş harfleri olan CS olarak adlandırılmıştır. Görünümü beyaz kristal pudra şeklindedir. Etkisi 20-60saniye içerisinde ortaya çıkar ve 10-30 dakika içerisinde kaybolur. Genellikle tüfekli olarak 37/38 mm fişekler de kullanılmaktadır.

Cs gazının etkileri:

- Aşırı derecede gözyaşı ve yanma, *Burunda yanma ve akıntı,
- Baş dönmesi ve sersemleme, *Nefes darlığı, bronşlarda yanma,
- Sürekli öksürme ve aksırma ihtiyacı, *Göğüs sıkışması, boğulma hissi ve panik,
- Aşırı tükürük ve salya ifrazı, *Deride yanma ve batma hissi
- Geçici olarak koordinasyon bozukluğu, *Burun kanaması ve ishal
- Mide bulantısı ve nadiren kusma (aşırı doza maruz kalındığında)

2 . OC (OLEORESİN OF CAPSİCUM) Göz Yaşartıcı Gazlar

OC Şili Biberinin işlenmesi ile elde edilen tamamıyla doğal bir maddedir. Halk arasında biber gazı da denilen OC en çok tercih edilen göz yaşartıcı maddedir. Çünkü CN ve CS maddelerinden daha kullanışlı ve daha az yan etkilere sahiptir. Etkisini 3-15 saniye arasında gösterir ve 20-30 dakika içerisinde kaybolur. Temizlenmesi son derece kolaydır. Özündeki biberden dolayı temas ettiği yerde çok fazla yanmaya sebep olur.

3- DİĞERLERİ :

a. CN (Kloroasetofenon) ;Katı, sarımtırak renkte, 54 OC 'de eriyen bir maddedir.

Anında tesir eder. CN gözleri ve üst solunum yollarını hemen tahriş eder. Baygın elma çiçeği gibi kokar.

b. CNC (Klorasetofenonklorform) ; Kısa etkilidir. Gözleri yaşartır, solunum yollarını tahriş eder.Etkileri bilhassa akciğerde haftalarca sürebilir. Tahriş edicidir. Toksik değildir. Göz yaşı getirir solunum yollarını tahriş eder.Benzin gibi kokar.

c. CNB ; Kimyasal ismi yoktur. Gözleri yaşartır, tahriş edicidir.

d. BBC (Brom Benzil Siyanür) ; Biberimsi kokusu vardır. Ani etkili olup, baş ağrısı yapar ve solunum yollarını tahriş eder.

e. CR (Dibenzonksazepin) ; Gözlerde ağrı ,rahatsızlık ve aşırı yanmanın yanı sıra bazen ışığa karşı duyarlılık ve geçici körlük de görülebilir. Ayrıca burunda tahriş olma, öksürme hapsirme ve burun akması görülür.

Göz Yaşartıcı Gazların Kullanım Esasları

- Kullanım öncesi kalabalık ikaz edilmelidir.
- Kapalı mekanlarda dozajı düşük göz yaşartıcı kullanılmalıdır.
- Rüzgar yönü ve hızı iyi ayarlanmalıdır.
- Sağlık tedbiri alınmalı, sağlık ekibi bölgede olmalıdır.
- Göz yaşartıcının atılacağı mesafeye, kalabalığın saldırganlık durumuna göre uygun mühimmat hazırlanmalı ve kullanılmalıdır.
- Şahısların üzerine değil kalabalığın ortasına atılmalıdır.
- Kaçış yollarının açık olmalı, paniklemiş insanların kaçabilecekleri yol veya yollar açık tutulmalıdır.
- Doz ayarlaması iyi yapılmalıdır. **Aşırı saldırganlık gösteren gruba dozajı yüksek göz yaşartıcı, saldırganlığı az olan gruba da dozajı az** göz yaşartıcı madde

kullanılmalıdır.

Göz Yaşartıcı Gazlarda İlk Yardım

• Gazlı ortam derhal terk edilmelidir, temiz havaya çıkılmalı,

- Gözler rüzgara karşı açık tutulmalı, varsa kontak lensler çıkartılmalı,
- Göz kapakları mümkün olduğu kadar çok açılıp kapatılmalı,
- Burun temizlenerek, normal nefes almaya gayret edilmeli,
- Bol soğuk su ile maddenin bulaştığı yerler ovuşturulmadan yıkanmalı,
- Terlemeyi engellemek için fazla hareket edilmemeli,
- *Vücuda krem, merhem, yağ, losyon vb. maddeler sürülmemelidir.*
- Beklenmeyen etki görüldüğünde doktora müracaat edilmelidir.

4.5 GAZ MASKELERİ; Gözleri ve yüzü örterek kullanıcıyı kimyasal, biyolojik ve radyoaktif maddelerden korur. Gaz maskesi karbonmonoksit gazına karşı etkili değildir, ayrıca havadaki oksijen miktarı yaşam şartlarının altına düştüğü zamanlarda %16 dan daha az kullanılmaz.

GAZ SÜZGEÇİ (Filtre) Sanayi gazları hariç diğer kimyasal gazlara karşı etkilidir. 5 yıl ömrü 90 dakika kullanım süresi vardır. Yakıcı gazlara karşı kullanım süresi 15 çok yoğun göz yaşartıcı ortamda 30 dakikadır. Bir kez kullanılır ve atılır.

4.6 COP KULLANMAVURUŞLARDA HEDEF SEÇİMİ VE VURUŞ TEKNİKLERİ

Cop; Sözlü emirlere itaat etmeyen, saldırgan olan kişilere karşı savunma, püskürtme ve dağıtma amaçlı kullanılan savunma ve püskürtme silahıdır. Acı vermesi sebebiyle psikolojik etkiye sahiptir.

Vücut, hassas bölgeler göz önüne alınarak çeşitli vuruş bölgelerine ayrılmıştır,

Öncelikli vuruş bölgeleri: Belden alt kısmı, kalça, baldır ve ön kol bölgeleridir.

İkinci derecede vuruş bölgeleri: Belden üst kısmı, dirsek, diz, bilek, omuz ve pazu bölgeleridir.

En son vuruş yapılabilecek bölgeler: Baş, boyun, kasık, omurga ve böbreklerdir.

Cop'un Kullanılmasındaki Temel Esaslar

- Sözlü komutlarla, yapılan kanunsuz eylemden vazgeçmeleri belirtilmelidir.
- İkazlar her aşamada yapılmalı ve uyum sağlanınca güç kullanılmamalıdır.
- Kanuni sorumluluk içerisinde hareket edilerek güç kullanılmalıdır.
- Haklı olunmadığı ve gerekmediği sürece son vuruş noktalarına kullanılmamalıdır
- Sinapslar (iki sinir hücresinin birbiriyle bağlantı kurduğu yer) hedef alınarak geçici bir süre şahsın hareket fizyolojisi zayıflatılmalıdır.
- Kalıcı etki oluşturacak vuruşlardan kaçınılmalıdır.
- Amaç, grubun direncini kırarak saldırganlık düşüncesinden vazgeçirmektir.
- Mecbur kalmadıkça kafaya, boyun bölgesine, eklem yerleri ve hassas noktalara (böbrek, kasık, omurga) vuruş yapılmamalıdır.

Zanlı copun kontrolünü ele geçirirse Derhal bırakın, Müdahale etmeyin, Yüksek sesle sözlü emirler verin ve yardım çağırın.

A. Vuruş teknikleri:

İleri dürtüş hamlesi: Sol ayak kaldırılarak ileriye doğru kısa bir adım atılır. Diz hafifçe ileriye doğru bükük tutulur. İleri doğru adım atarken copun sağ ucu sert bir şekilde göstericinin vücudunun üst kısmına nişan alınarak dürtülür.

Açılı hamle: Bu vuruş belli açıdan saldırıya geçmek için kullanılır. Bunun için saldırganla doğru kısa bir adım atılır. Bu esnada kol düzgün vaziyete alınarak ileriye doğru hamle yapılır. Şayet saldırgan sağda ise copun sağ ucu ve sağ ayak, solda ise copun sol ucu ve sol ayak yapılacak ileri hamlede öncelikle kullanılır. Bu sırada geride kalan ayak gergin olmalı, sağlam ve dengeli basmalıdır.

Yan hamle: Saldırganın yan çaprazdan eyleme geçmesi halinde, güvenlik elemanı copu uygun ayağını öne atışıyla birlikte kaldırarak saldırganın vücuduna tevcih eder(doğrultur). Hareket tamamlandıktan sonra seri şekilde güçlü duruş pozisyonuna (hazır pozisyona) geçilir.

Tam ileriye vuruş: Şiddet kullanmayan göstericileri geriye doğru sürmek için kullanılan bu teknikte, güvenlik görevlisi öncelikle kullandığı ayağını göstericinin ayak arasına doğru hareketlendirirken, copunu da göğsüne doğru vurarak onun geriye çekilmesini sağlar ve vuruş tamamlanınca hazır pozisyonuna geçer.

Değişik vuruş: Saldırganı sol tarafa sürmek için sol ayak saldırganın sol yanının dış tarafına atılırken, cop sağ el omuz hizasından itibaren 45 derecelik açıya getirilerek saldırganın vücuduna vurulur ve sonra seri olarak rahat pozisyona geçilir. Saldırgan sağ tarafa sürülmek istenirse copun sağ ucuyla hamle yapılır. Sağ ayak göstericinin sağ yanı dış tarafına atılır

GÜVENLİK SİSTEM VE CİHAZLARI

1.2 GÜVENLİK PERSONELİNE YARDIMCI OLAN KONTROL NOKTASI CİHAZLARI

1.2.1 METAL DEDEKTÖRLER : Manyetik alan oluşturarak bu manyetik alan içerisinde bulunan madeni cisimlerin kütlesi hakkında sesli ve ışıklı olarak bilgilendirme sağlayan mikro işlemcili algılama devrelerine sahip cihazlardır. Metalle karşılaştıklarında sesli veya ışıklı uyarı sinyali verirler. ***Elektromanyetik dalga göndererek metalden geri***

yansıyan dalgayı algılamak suretiyle metal cismi tespit ederler. Kişilerin üstlerindeki metalden yapılmış ateşli silahlar ile her türlü kesici, patlayıcı aletlerin hızlı ve güvenilir bir metotla aranmasını sağlar. Kişilerin metal dedektöre temas ederek kontrol edilmeleri Statik elektrik ile yüklenme nedeniyle cihazın yanlış alarm vermesine sebep olur.

Metal dedektörlerin ayarlanmasına **Kalibrasyon** denir.



1.2.2- EL TİPİ METAL DEDEKTÖRLER: En pratik ve en kolay kullanıma sahip olan dedektör tipidir. El dedektörleri kişilerin üzerlerindeki metallerin yerinin tespit edilmesi amacı ile kullanılırlar. Kullanım rahatlığı ve yüksek verimi sayesinde tüm alanlarda tercih edilmektedir

1.2.3 - EL DEDEKTÖRÜ KULLANIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Çalışıp çalışmadığı ve pilin dolu olup olmadığı, göreve başlarken kontrol edilmelidir.
- Arama yapılacak bölgeye yaklaşık olarak **2,5 cm ile 7,5 cm** arası mesafeden paralel tutulmalıdır,
- Kapı dedektörü sistemini desteklemek için kullanılır,
- Kontrol edilen kişi **etek giyiniyorsa etek üzerinden kontrol yapılmalı** bayanlar bayangörevli tarafından kontrol edilmelidir.

1.2.4 - KAPI TİPİ METAL DEDEKTÖRLER: Geçit şeklinde imal edilmiş, çalışma prensibince oluşturduğu manyetik alanla, içerisinden geçen **metal cisimleri tespit ederek** sesli ve görüntülü uyarıda bulunan güvenlik cihazın kişilerin üstlerindeki metalden yapılmış ateşli silahlar ile her türlü kesici, patlayıcı aletlerin hızlı ve güvenilir bir metotla aranmasını sağlar. İçinden geçen kişi etrafında manyetik alan oluşturarak metal varlığını saptar.

İlgili bölgeye yapılan giriş ve çıkış sayılarını tespit eder. Cihaz üzerinde bulunan led göstergelerinden yapılan giriş ve çıkış sayısını gösterir.

* Detektör, yakınında bulunan metal maddelerden, aşırı hava akımından, ortam sıcaklığından, nemden etkilenebilir ve yanlış alarm verebilir. Bu nedenle diğer

metallerden en az 50 cm uzaklıkta yerleştirilmelidir. Yan yana çalıştırılan kapı tipi detektörler arasında en az **50 cm** mesafe olmalıdır.

- Kapı detektörlerinin sağlıklı çalışabilmesi için kontrol edilecek kişiler detektörlerden **1 metre** mesafe ara ile geçirilmelidir

BAVULLAR
ARASI
50 CM
OLACAK

METALLER
MAVİ
RENK

1.2.7- X- RAY SİSTEMLERİ

X-Ray dedektörleri, kritik bina ve tesislerin giriş kontrol noktalarında silah, bıçak ve patlayıcı madde gibi tehlikeli cisimlerin tespit edilmesi ve *metal olmayan illegal maddelerin girişini engellemek amacıyla kullanılır*

X-Ray cihazları genel olarak Kişilerin çanta, çantalarının, eşyalarının ve bagajlarının içlerinde paket,zarf gibi materyallerin güvenliğı tehdit edici bir içerik taşıyıp taşımadığı ve ne taşıdığının tespitinde kullanılan düşük radyasyonla çalışan cihazlardır.

X-ray cihazlarında X-ray ışınları üreten bir ışık kaynağı ve bu kaynağın karşısında ışınları algılayan dedektörler mevcuttur.

X-ışını kısa dalga boyuna sahiptir ve gözle görülemeyen elektromanyetik ışıınımdan oluşur. Yayılma hızı saniyede 300.000 km'dir. Kurşun hariç her türlü maddeden geçebilir.

Işık kaynağı ve dedektörler arasında konvektör üzerinden geçen nesneler yoğunluklarına göre X ışınlarını değişime uğratar ve bu değişimler dedektörler tarafından algılanarak cisimlerin silüetleri monitöre yansıtılır.

X-Ray cihazları radyasyon yaymaktadır. Bunu önlemek için aygıtların içine kurşun levha konur ya da kurşun panellerle kaplanır. Tünel çıkışlarına ise vinil perdeler takılır.

1.2.8 - DOZİMETRE;*X-ray cihazları kullanımında kullanıcının radyasyona karşı güvenliğinin sağlanması, radyasyona maruz kaldığı miktarı ölçmek için kullanılan cihaza **Dozimetre** denmektedir.*

1.2.10 - X-RAY CİHAZLARININ ANA PARÇALARI

X Ray Cihazları 4 Ana Üniteden Oluşur.

a) **X ışını ünitesi** : X ışınlarının gönderildiği, algılandığı ve eşyaların konulduğu taşıyıcı bandın bulunduğu ünedir. Bu bölümün etrafı radyasyon emniyeti açısından kurşun plaka ve perde ile çevrilidir. Konveyör vasıtası ile içeriye giren nesneler sensörler tarafından algılanması sonucunda x-ray jeneratörü devreye girer ve x ışın ünitesi içindeki dedektörler tarafından emilen görüntüyü bilgisayar ekranına aktarır.

b) **Ekran (Monitör)** : Aygıttan geçen nesnelerin görüntülerinin izlendiği ve yorumlanmasının yapıldığı monitörlerdir. Renkli ve siyah beyaz olmak üzere iki çeşit monitör bulunmaktadır.

X-Ray cihazından geçen metaller ekran üzerinde hangi renkte görünür ?

X-ray cihazları; organik ve organik olmayan maddeleri ekrana farklı renklerde yansıtır. Renkli monitörler organik (Metal olmayan) ve İnorganik (Metal) cisimleri ayrı ayrı renklerde gösterir. Siyah beyaz monitörler yoğunluk esasına göre görüntüleme yaptığından dolayı yoğun nesneleri koyu tonda, az yoğun nesneleri açık tonda gösterir.

- **İnorganik maddeler** (Metal maddeler) koyu mavi – **Siyah renkte**
- **Organik maddeler** (Metal olmayan) **Turuncu, Sıtlı kahverengi ya da Koyu kahverengi**
- **Karışık Malzemeler** (Metal ve Plastik karışımı cep telefonu gibi) Az yoğun maddeler ise **Yeşil** renkte ekrana yansılar.
- **Kurşun ve Kristaller** X ışını geçirmediğinden içerisinde bulunan nesneyi göstermezler. **Fosforlu yeşil-koyu siyah** renkte gözükürler.

c)**Konveyör** : X-Ray cihazının cihaz içerisinde geçirecek nesnelerin taşındığı hareketli kısımdır.

d)**Kontrol paneli** :Bir cihazın fonksiyonel özelliklerini kullanmaya yarayan tuşların bulunduğu kısımdır. Kontrol tüneline geçen eşya üzerinde gerekli izleme, görüntüleme ve yönlendirme işlemlerinin yapılmasını sağlayan, bilgisayar klavyesi benzeri bir ünedir. Bu panel vasıtasıyla, ekranda dikkat çeken maddelerin yaklaştırılması ve boyutunun büyütülmesi de yapılabilmektedir.

1.2.11- X-RAY KONTROL PANELİ KULLANIMI VE TUŞ FONKSİYONLARININ AÇIKLANMASI

FWD tuşu (İleri tuşu))Konveyör bantının ileri hareketini ve cihaz menülerinin ayarlanmasında menüler arasında dolaşımı sağlar.

REW (Reverse)Tuşu(Geri Tuşu) ; Konveyör bantının geriye doğru çalıştırılmasını sağlar. Cihaz her iki yönde de görüntü taraması yapabilir

B/W Rev; Sadece siyah beyaz ekranda geçerli bir tuştur.Ekrandaki görüntünün negatifini alır. Kontrast tersine döndürülür. Siyah olarak görünen bölgeler beyaz, beyaz olarak görünen bölgeler de siyah hale dönüşür. Kablo detaylarının incelenme sinde kullanılır.

Edge Trace; Bu tuş da sadece siyah beyaz ekranda etkilidir. Ekranda görülen cisimlerin kenar çizgilerini oluşturarak cisimlerin şekil açısından daha kolay tanınmalarını sağlar.

Hı-Pen; Siyah beyaz ekranda işlem yapar. Ekrandaki görüntüde çok koyu olan bölgeler içerisinde farklı yoğunlukların olup olmadığını tespit etmek amacı ile kullanılır.

Pseudo; Sadece siyah beyaz ekranda geçerlidir. Bu özellikte 3 ayrı renk tablosu mevcuttur. Tuşa her basışta ayrı bir renk tablosu ekrana gelir. Sadece Siyah beyaz ekran üzerinde izlenir.

Stop; Durdurma tuşu

Zoom; Yakınlaştırma tuşu

1.2.12 - X- RAYCİHAZLARINDA GÖREV YAPAN PERSONELİN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

1. Görevli kullandığı her model x-ışını cihazı ile ilgili yeterli düzeyde teknik bilgiye sahip olmalıdır.
2. Aygıtın düzgün çalışıp çalışmadığını kontrol için bazı cisimler koyarak test etmelidir.
3. X-ışını aygıtı çalışır durumda iken vücudun herhangi bir bölümünü aygıtın tüneline sokmamalı, taşıyıcı banda oturmamalı ve sürtünmemelidir.
4. X-ışını aygıtı tüneline giriş ve çıkışında bulunan yalıtkan perdeler sürekli kontrol edilmelidir. Bu perdeler sağlam ve aralarında boşluk olmayacak bir biçimde olmalıdır.
5. X -RAY Cihazında Kontrol edilecek paket ve bavullar, taşıma bandına aralarında en az 50 cm. olacak şekilde konulmalıdır. Bagajları cihazın içine koyarken, geniş yüzeylerinin bant ile temas ettirilmesi sağlanmalıdır Görüntü yorumlanmakta zorluk çekilirse bagajın pozisyonu değiştirilerek tekrar geçirilmelidir. İnceleme sırası; önce büyük, sonra küçük cisimler şeklinde olmalıdır.
6. Herhangi bir sorun çıktığında eşyaların sahiipsiz kalmaması ve sahibinin aranabilmesi için, kime ait oldukları izlenmelidir.
7. Eşyanın görüntüsünün yorumlanması güç ise, eşya fiziki olarak kontrol edilmeli ya da ettirilmelidir. Eşya kontrol edilirken bagajın içerisinde kesin fikir edinilemeyen durumlarda bagaj, sahibine açtırılarak kontrol edilmelidir.
8. X-ışını aygıtı kullanarak hiçbir şekilde canlılar kontrol edilmemelidir.
9. Dozimetre kullanılmalı ve belirli sürelerde radyasyon ölçümü yapılmalıdır.
10. Aygıtın üstüne ya da yanına yiyecek ve içecek maddeleri bırakılmamalıdır.
11. Görüntülerde önce büyük, sonra küçük cisimler incelenmelidir.
12. Görüntü anlaşılmadığı takdirde eşyanın konumu değiştirilerek yeniden incelenmelidir.
13. X-ray cihazlarının ve dozimetrelerin zaman içinde ölçüm ve kontrolleri **Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nca** ölçümleri yaptırılmalıdır.

A) Kartlı sistemler: Kartlara manyetik şerit, barkod, kabartma, akıllı çip gibi manyetik özellikler yüklenir. Wigend kart, manyetik kart, barkod kart ve proximity (yaklaşım) kart çeşitleri mevcuttur.

Kartlı Giriş Çıkış Kontrol Sistemleri Proximity okuyucular (CACS) Güvenliğin önemli olduğu Bina, İşyerleri, Alışveriş Merkezi, Askeri tesisler ve buna benzer yerlerde binalara veya belirli mahallere giriş ve çıkışların kontrol altında tutulmasını sağlayan sistemlerdir. Kartlı Geçiş Sistemlerinde personele bir kart verilir personel o kartı kullanarak izin verilen bölgelere giriş çıkış yapabilir. Bu sayede herkes yetkili olduğu noktaya giriş çıkış yapabilir. İstenmeyen davetsiz misafirlerin izinsiz giriş yapmalarının önüne geçilmiş olur. Kartlı Geçiş te en önemli parçalar Kartlı Geçiş Panelleri ve Okuyucu(Reader) dır. Günümüzde kartlı geçiş Kontrol sistemlerinde çok farklı yöntemler kullanılmaktadır. Geçiş Kontrol Sistemi proximity kartlarla yapılabileceği gibi günümüzde proximity kartların yerini biyometrik sistemler almaktadır

Parmak İzi ile Kimlik Tespit Sistemleri

Parmak izi tanıma sistemleri günümüzde en yaygın kullanılan biyometrik tanıma sistemidir. Parmak izi taranırken iki tipte tarayıcı kullanılır.



3.1 KAPALI DEVRE GÖRÜNTÜLEME VE KAYIT SİSTEMLERİ (CCTV)

CCTV İstenmeyen olayların gelişimini önceden belirleyebilmek, olay anını takip edebilmek ve kayıt altına almak ve olay sonunda kayıtlarda inceleme yapabilmek için kullanılan sistemlere **Kapalı devre televizyon sistemleri (CCTV)** denir.

Tesisin yerleşimi, fiziksel konumu, tehdit durumu değerlendirilerek, tesisin tehlide açık bölgelerinde dışarıdan ve içeriden gelebilecek tehditleri gözlemleyerek kayıt altına almak ve olabilecek olaylara anında müdahaleyi sağlamak amacıyla kullanılır. Esas olarak, kameralar, monitörler, veri iletim sistemi ve kayıt aygıtından oluşur.

Kapalı Devre Görüntüleme ve Kayıt Sistemleri

CCTV sistemler ; İzlemek istediğiniz alanların değişik yerlerine yerleştireceğiniz kameralar ile ortamı kontrol altına alan sistemlerdir. Bu sistemler dijital ve analog sistemler olarak iki grupta toplayabiliriz. CCTV sistemlerinde Mekanın özelliklerine göre değişik tipte kameralar kullanılır. Ortam Şartlarına göre kablolu kameralar , İnfraredli gece görüşlü kameralar, hareketi kontrol edilebilen kameralar (PTZ kontrol), Network kameralar ve dome kameralar kullanılabilir.

CCTV Sistemin Ekipmanları

- I. Kamera
- II. Pan Tilt Kontrol Üniteleri ve Kamera Muhafazaları
- III. Lens
- IV. Monitör
- V. Video Kayıt Cihazı (TIME LAPSE)
- VI. Switcher (ANAHTARLAMA)
- VII. Quad (MONİTÖR EKRAN BÖLÜCÜ)
- VIII. Multiplexer (ÇOKLAYICI)
- IX. Matrix Switcher
- X. Video Motion

KAMERADA

II.Pan-Tilt ; Pan-Tilt tarama ünitesi, uzaktan kontrol ünitesine bağlanarak kameranın istenilen noktaya yönlendirilmesini sağlar. Ayrıca cihaz otomatik olarak (önceden belirlenen tarama açısında) sürekli yatay(sağa-sola) ve dikey(yukarı-aşağı) tarama yapabilir. **Kameraya hem yatay hem de dikey hareket vermek için kullanılır**

III.Lensler ; Lenslerin temel işlevi bir alandan yansıyan ışığı toplamak ve kameranın görüntüleyici ünitesinde net, berrak bir görüntü odaklamaktır.

Lenslerde yapılabilecek görüntü ayarları: Kapalı devre televizyon sisteminde kameranın **netlik ayarı** Kamera lensinin **FOCUS** ve **İRİS** ayarları ile **yakın veya Uzak** çekim ise **ZOOM** ayarı ile yapılır

KİŞİ KORUMA HUKUKU VE KORUMANIN İLKELERİ

1. KORUMANIN TANIMI VE KORUMA HUKUKU İLE İLGİLİ MEVZUAT

KORUMANIN TANIMI : Koruma, can ve mal emniyetini bozmaya yönelik mevcut veya muhtemel tehlikelere karşı alınan tedbirlerin bütünüdür.

1.1. KORUMANIN TEMEL PRENSİPLERİ

KORUMANIN AMACI: Korunan kişiyi bedeni olarak zarardan ve hayatını tehlikeye sokacak ölüm tehditleri, kaçırma, silahlı saldırı gibi durumlardan korumak, Önemli kişiyi rahatsız edici ve utandırıcı sözlü bir saldırıda bulunulmasını, elbiselerinin kirletilmesini saldırganın teşhirde bulunmasını önleyerek korunan kişiyi toplum karşısında küçük düşürücü durumlardan korumaktır.

KİŞİ KORUMA : Önemli kişinin; ikametgâh ve çalışma ofisi ile araçlı veya yaya olarak yapacağı planlı ya da ani gelişen program ve seyahatlerinde güvenliğinin, koruma personeli, teknolojik cihazlar ve fiziki önlemler ile 24 saat esasına göre sağlanması ve kontrol altında bulundurulması amacıyla yapılan faaliyetlere **KİŞİ KORUMA** denir.

1.2 - BAŞLICA KORUMA ÇEŞİTLERİ ;

- **Özel Koruma;** Korunacak kişinin, konut, işyeri ve gezilerinde her türlü tehlikeden masun bırakılması için alınacak koruma tertip ve tedbirlerinin tümüdür
- **Yakın koruma;** Korunacak kişiye bulunması gereken alanlarda yanında bulunarak yapılan korumadır.
- **Konut Koruma ve İşyeri Koruma;** konut ve iş yerinde nokta tahsis etmek veya devriye görevlisi suretiyle yirmi dört saat kesintisiz uygulanan koruma tedbirleridir.
- **Çağrı Üzerine koruma:** Korunmaya alınmamış kişilerin tehlike anında çağrı merkezinden talepte bulunmaları üzerine sağlanacak geçici korumadır.

1.4 -KİŞİSEL KORUYUCU GÜVENLİK:Koruma hizmeti yerine getirilirken son derece gizli, rutin dışı işlerde şüpheli, tehlike anında sağduyulu, ekiplerle koordineli olunmasıdır.

Koruyucu Güvenlik İlkeleri şunlardır,

- | | | |
|---------------------------|----------------------------|----------------------------|
| a. Gizliliğe riayet etmek | b. Rutin işlerden kaçınmak | c. Uyanık ve şüpheli olmak |
| d. Sistemli olmak | e. Haberleşme | f. Girişim ve sağduyu |

1.6.YAKIN KORUMA EKİBİNİN OLUŞUMU

1-Koruma Amiri 2-Ekip Amiri 3-Koruma Görevlisi 4-Sürücüler:VIP ve Koruma Araçları Sürücüler

Özellikleri İse :25-40 yaş grubu tercih edilmeli ,tecrübeli personel bulundurulmasına dikkat edilmelidir.

Bedenen ve ruhen normal ölçüde fizik zorluklara dayanma kapasitesine sahip sağlık problemi olmayan fiziki kondisyonu yüksek ani olaylara karşı refleksi yüksek olmalıdır.

1.7 - KORUMA GÖREVİNDE DÖRT AŞAMA

- Muhtemel bir tehlike vardır,
- Muhtemel tehlikeden zarar görmeden önemli kişinin gidebileceği bir yol seçimi yapmak
- Muhtemel tehlikeyi ortadan kaldırmak için tehlikenin mahiyetini bilmek tehlikeyi tanımak,
- Uygun usul ile saldırıyı veya tehlikeyi bertaraf etmek gereklidir.

TEMEL KORUMA PRENSİPLERİ:

- *Tam (%100) koruma mümkün değildir.*
- Koruma görevi önemli kişiye göre yapılmalıdır.

1.8- ÖNCÜ İSTİHBARAT ÇALIŞMASI

Öncü İstihbarat Çalışmasının Tanımı Ve Amacı: Korunan kişinin, programı dahilinde veya ani gelişmeler üzerine gideceği güzergah ve mevkiide bir güvenlik alanı oluşturmak için yapılan bütün koruma planlarının, faaliyetlerinin ve düzenlemelerinin tümünü oluşturan organizasyonlara **öncü istihbarat çalışması** denir.

Öncü istihbarat çalışmasının amacı ; Korunan kişinin gideceği yer ve güzergah üzerinde güvenli bir alan oluşturarak kişiye yönelik riski ortadan kaldırmak veya minimuma indirmektir.

Öncü İstihbarat Ekiplerinin Oluşumu

1 CAT Timi görevlisi,

1 Bomba İmha görevlisi olmak üzere en az 4 personelden Öncü İsth. Ekibi oluşturulur.

Öncü İstihbarat oluşumunun 8 personel ve 2 ekipten oluşturulması idealdir.

1.9 - ÖNCÜ İSTİHBARAT EKİBİNİN GÖREVLERİ

Öncü istihbaratının Ekiplerinin Oluşumu ;Korunması gereken kişinin önceden program dahilinde veya ani acil değişebilecek güzergahlar üzerinde belli bir program dahilinde gerekli incelemeleri yapmak giriş çıkış yollarını, acil yardım durumunda gidiş yollarını tespit etmek, stratejik tespitleri yapmak için, önceden konunun uzmanı olan bölgeyi bilen tecrübeli kişilerle beraber bulunduğu bir ekip oluşturarak inceleme ve araştırma yapmasıdır.

- Ziyaret edilecek mevkiinin keşfinin yapılması
- Ziyaret edilecek mevkide güvenlik amaçlı yerleşim noktalarının tespitini yapılması
- Seyahat esnasında uygun ekipman, elemanlar ve alternatif yolların tespitinin yapılması
- Güvenlikle ilgili tüm oluşumları kapsayan raporun hazırlanması
- Korunan kişinin gideceği mevkî hakkında ön güvenlik hazırlıklarının yapılması
- Acil durum planının hazırlanması
- Öncü ekip tüm güvenlik hazırlıklarının alınması ve uygulanmasından sorumludur.
- Bölgenin, görev yerinin ve güzergahın incelemesinin yapılması
- Gerekli hallerde mahallin en büyük mülki amiri ve kolluk yetkilisi ile görüşerek güvenlik önlemleri ile ilgili koordinasyonu sağlar.

1.10 - HASSAS BÖLGELER (BOĞMA NOKTALARI) ;Korunan kişinin bir yerden bir yere giderken mutlaka geçmek zorunda olduğu saldırıya açık riskli noktalara **boğma noktası** denir.

BOĞMA NOKTALARI ŞU ŞEKİLDE SIRALANABİLİR,

- İnş ve biniş noktaları - Hemzemin Geçitleri
- Kalabalık Trafik - Trafik Lambaları
- Kavşaklar - Yüksek binalar ve Köprüler
- Tüneller - Yol Çalışması

1.11 - ÖNEMLİ KİŞİNİN ACİL DURUMLARDA KULLANABİLECEĞİ GÜVENLİ BÖLGELER

- Kolluk Kuvvetleri Binaları - Hastaneler
- Kamu Binaları - Haberleşme Merkezleri
- Bakanlık, Valilik - Belediye Binaları

Keşif yapmanın önemi

-Güzergah keşfinde keşfi yapan kişi en güvenli yolu seçmek zorundadır. Seçilen güzergaha ek olarak 1 yada 2 alternatif yol belirtilmelidir.

-Bu seçimi yaparken eldeki istihbarat çalışmalarından ve toplanan bilgilerden güzergah üzerindeki hassas noktalar, güvenli bölgeler ve detaylara dikkat edilmelidir

Bu amaçla keşif ekibi tehdit düzeyini düşürmek ve caydırıcılığı arttırmak düşüncesi ile yerleşim noktalarını belirlemek zorundadır.

2. SUİKASTLERİN NEDENLERİ VE SUİKASTÇILARIN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

2.1 - SUİKASTLARIN TEMEL NEDENLERİ "SUİKAST" kelimesi bilerek ve amaçlayarak bir toplumda değer taşıyan birisini öldürmek olarak geçmektedir.

Suikastların genel amacı sadece bir bireyi öldürmek değil;

- Toplumsal kargaşa çıkartmak,
- Toplumda onarılmaz yaralar açmak,
- İkilik yaratmak, halkı galeyana getirmek,
- Devletin halk nazarında ve yabancı devletler karşısında itibarını sarsmak,devlet yönetiminde boşluk meydana getirmek,
- Devletler arası siyasi ilişkileri gerginleştirmek,
- Kendi yandaşlarına moral vermek ve örgütün propagandasını yapmaktır.

SUİKASTLARIN TEMEL NEDENLERİ:

Devrimci ve Siyasal Nedenler ; Siyasi istikrarsızlıklar, siyasi kutuplaşmanın varlığı, siyasi kayırmacılık, siyasi partilerin gerilime dayalı söz ve tutumları,hükümete ve/veya siyasi partiler ile Meclise karşı halk desteğinin düşük seviyede olması, toplumda siyasi bilincin yetersiz olması, toplumun belirli bir dini veya etnik kökene tabi gruplarının hak ve hürriyetlerinin sınırlandırılması, özgürlüklerinin kullanılmasının engellenmesi gibi hususlar Kişi veya grupların, ideolojilerini beğenmedikleri kişilere karşı gerçekleştirdikleri veya teşebbüs ettikleri suikastlardır.

Ekonomik Nedenleri ; Ekonomik koşulların yetersizliği, kötü oluşu, gelir dağılımındaki ciddi uçurumlar ve yoksulluk da bu çerçevedeki saldırı nedenlerinden biridir. Bazı kişi veya gruplar bu hususları ön plana çıkarmak suretiyle sorunların kaynağı olarak gördükleri kişilere karşı suikast düzenleme yolunu seçebilmektedir.

Psikolojik Nedenler ; Genelde Akli dengesizlik, fanatizm ya da ruhsal dengesizlik, yapılan saldırılar için bir nedendir.

Kişisel Nedenler ; Kıskançlık, kin, nefret veya önceden kalma husumetten dolayı gerçekleştirilen suikastlardır.

Dini ve Sosyal Nedenler ; Din ve Mezhep konularında gerçekleştirilen suikastlardır.

2.2 - SUİKASTÇILARIN SIK OLARAK KULLANDIĞI YÖNTEMLER

1. Hafif silahlarla ateş açarlar
2. Arabayla kaçarken ateş açarlar
3. El bombası atarlar
4. Roketle suikast yaparlar
5. Patlayıcı madde yüklenmiş araçla eylem yaparlar
6. Uzun menzilli silah eylem yaparlar

7. Hedef yakınında patlayıcı madde ihtiva eden paket ,bavul vs. bırakmak suretiyle eylem yapabilirler
8. Bombalı mektup ve koli göndermek suretiyle eylem yapabilirler

2.3 - SUİKASTIN SAFHALARI

- 1.**Hedef Seçme** ; Saldırganlar sembolik değeri olan en çok yada taktik olarak en uygun hedefi seçerler.
- 2.**Hedef İstihbaratı** ; Hedefin gözetlenmesi vip ve koruma ekibi hakkında bilgi toplanması çevreden veya muhbirlerden bilgi toplanmasıdır.
- 3.**Saldırının Planlanması** ; Saldırının yeri ve zamanı, gerekli eğitim, saldırı anında sayıca ve silahça üstünlük, lojistik destek, prova ve saldırıdan önce olay yerinde bulunma konusunda hazırlık yapmalarıdır.
- 4.**Saldırı** ; Hedef belirlenerek saldırının gerçekleşmesidir.
- 5.**Kaçış** ; Yakalanmadan kaçabilecekleri yerin ve vasıtaların seçimidir.

İntihar Saldırıları; İntihar saldırısında büyük ölçüde araştırma ve plan yapmaya gerek yoktur. Eylem sonucu kaçma olasılığı olmadığından her yerde eylem gerçekleştirilebilir. İntihar eylemcisi ölümü göze aldığından bu kişileri tespit etmek ve engellemek etkisiz hale getirmek hemen hemen imkansızdır.

2.4 - KORUMA ÇEMBERLERİ

Koruma çemberlerinin temel amacı dış cepheden gelecek saldırıları ve herhangi bir tehdidi kademeli olarak dış ve orta halkalarda önlemek ve iç halkaya ulaşmadan yok etmektir

- **İÇ ÇEMBER** : Korunan kişinin en yakınında, yakın koruma personeli tarafından oluşturulan en güvenli ve en önemli halkadır. Korunan kişinin izin verdiği yakınları ve güvenlik kontrolünden geçmiş kişiler girebilir.
- **ORTA ÇEMBER**: Savunma hattıdır. Yerel kolluk veya sabit özel güvenlik personelinin oluşur.
- **DIŞ ÇEMBER**: Hakim yere yerleştirilmiş keskin nişancılar, yaklaşma istikametlerini kapatan ve güzergâh üzerindeki kritik yerleri emniyete alan ve kontrol eden birimden oluşur.

2.5 - KORUMA SEVİYELERİNİN BELİRLENMESİ ;

- 1.**Yüksek tehdit (Teyit Edilmiş)** ; Kişinin hedef olduğunun resmi makamlarca belgelenmesi, basın yayın organlarında teşhir edilmesi örgütlerin , legal ve illegal yayın organları tarafından hedef gösterilmesi yüksek tehdit var demektir.
- 2.**Orta Tehdit (Muhtemel Tehdit)** ; Kişinin yapmış olduğu görevi temsil ettiği misyon kamuoyu araştırmaları konuşmaları fikirleri düşünceleri yaşam tarzı ekonomik durumu gibi nedenlerden dolayı hedef olabilirler.
- 3.**Düşük Tehdit (Önleyici Tedbir)** ; Ani gelişen olaylar , konferans açık hava toplantısı konserler vs. kişilerin her hangi bir olumsuz durumda karşılaşmaması için geçici olarak korunması demektir.

SABOTAJ; Tesislere zarar vermek, tesislerin faaliyetlerini engellemek, personelin ve idari yapının tamamen veya geçici bir süre faaliyet dışı kalmasını sağlamak amacıyla yapılan saldırgan faaliyetlerdir.

3.YAYA KORUMA TEKNİKLERİ VE DÜZENLERİ

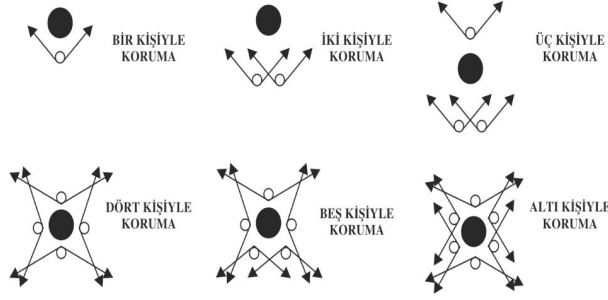
3.1- YAYA KORUMADA AMAÇ;Koruma görevlisi / görevlileri yürüyüş düzenlerinde, hareket ederken korunan kişinin vücudunu her yönden gelebilecek tehlikelere vücutları ile örterek koruyacak, 360 dereceyi gözlemleyebilecek şekilde korunan kişiye hareket serbestliği tanıyacak şekilde yürümek esastır. Standart yürüyüş düzenlerinden bazıları şunlardır; Tekli Koruma; İkili Koruma; üçlü Koruma; Dörtlü Koruma ; Beşli Koruma(Açık V Düzeni);

- Koruma can ve mal emniyetini bozmaya yönelik mevcut veya muhtemel tehlikelere karşı alınan tedbirler bütünüdür.

3.2- YAYA KORUMA DÜZENLERİ

BİR KİŞİYLE KORUMA ;Bu bir refakat korumasıdır. Seviyesi düşük tehdit durumunda kullanılmaktadır. Bir kişiyle koruma yapıldığından 360 derecelik bir koruma sağlar. Koruma görevlisi VIP'nin sağında veya solunda bir adım arkasında yürür. VIP'yi utandırıcı durumlardan korur.

YAYA YÜRÜYÜŞLERDE KORUMA GÖREVLİLERİN DÜZENİ



İKİ KİŞİYLE KORUMA ;Her iki personel 360 derecelik alanı kontrol edecek şekilde bölüşerek her personel 180'er derecelik alanı kontrol eder. Tehlike anında bir görevli korunması gereken şahsı korurken ikinci görevli dikkatini tehlikeye verir.

ÜÇ KİŞİYLE KORUMA ; Her koruma personeli 120 derecelik koruma sağlar.

DÖRT KİŞİYLE KORUMA (açık V düzeni) ; Koruma Amiri dikkatini önemli kişiye yöneltir. Diğer koruma görevlileri tüm alanı gözetleyecek şekilde 120 derecelik alanı kontrol ederler.

BEŞ KİŞİYLE KORUMA ;Koruma amiri dikkatini çemberin içine ve korunan kişiye yöneltir. Diğer koruma görevlileri tüm alanı gözetleyecek şekilde 90 derecelik alanı kontrol ederler.

Tehlike Anında KorumaVip İlerleme İstikameti Saat 12 İstikametidir.

3.3 TEHLİKE ANINDA KORUMA; Koruma sırasında tehlikenin nereden geleceğini tahmin etmek zordur. Bu nedenle hareket halinde iken çevrenin çok iyi gözlemlenmesi gereklidir. Önemli kişiye herhangi bir saldırı olduğu takdirde saldırının farkına varan korumalar diğerlerine bağırarak saldırının nerden geldiğinin bildirmelidir. Tehlikenin nereden geldiğinin belirtmek için saat yöntemi kullanılır. **Önemli kişinin gidiş yönü daima 12'dir.**

Saldırıyı fark eden koruma görevlisi yüksek sesle bağırarak diğer görevlilere saldırının nereden geldiğini bildirmelidir.

“Dikkat! Saat 3’ yönünde bıçaklı saldırgan...” gibi.

MOTORİZE KORUMA TEKNİKLERİ

4.1 ARAÇLI KORUMA DÜZENLERİ

- Tek araçlı koruma düzeni
- İki araçlı koruma düzeni
- Çok araçlı koruma düzeni
- Resmi konvoy koruma düzeni

Yedek VIP aracı

Yerel koruma aracı

CAT (Contra Attack Team) :Karşı Atak Takımı anlamına gelmektedir.

Konvoy Düzenini Etkileyen Faktörler;

Tehlike düzeyi, Kişisel bir saldırı olasılığının bulunması, Siyasi ve benzeri nedenlerden dolayı saldırı ihtimalin bulunması, Önemli kişinin istekleri, Korunan kişinin dikkat çekmesi veya çekmemesi, Önemli kişinin hayat tarzı, Konvoyun hızla hareket etme isteği, Eldeki kaynaklar, Koruma görevlilerinin sayısı, Araçların sayısı ve kabiliyeti, Yerel güvenlik desteği

4.3 ÖNEMLİ KİŞİ VE KORUMA ARACININ ÖZELLİKLERİ

Ülkenin yol ve hava şartlarına uygun olmalı, çarpışmalara karşı dayanıklı olmalı ve mümkünse zırhlı olmalıdır.

Önemli kişi aracının özellikleri ve donanım motoru güçlü ve hızlı olmalıdır,

Koruma araçları dört kapılı ve kolay inilir binilir olmalıdır.

Araçlarda iniş ve çıkışların kolayca yapılabilmesi için dıştan basamak yerleri bulunmalıdır.

Çarpışmalara karşı dayanıklı olmalıdır.

Güvenlik riski fazla ise benzer iki araç olmalıdır.

VIP'in araçla gideceği güzergâhı üzerinde dikkat edilmesi gereken hususlar ;

- Mevsime yada bölgeye göre uygunsuz olarak giyinmiş kişiler
- Okunamayacak derecede silinmiş yada değiştirildiği bariz plakalı araçlar,
- Arıza yapmış araçlar,

SİTEMİZDEN <https://www.43ozelguvenlik.com/>

4.2 KONVOYDA BULUNACAK ARAÇLAR

Motosikletli öncü ekipler

Eskort aracı

Öncü koruma aracı

Sağ artçı koruma aracı

Koruma aracı

Trafik

VIP otosu

Sol artçı